



**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

_____ Л.І.Чорний
(підпис) (ініціали, прізвище)

19 грудня 2019 року
м.п.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
за денною формою навчання**

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	3
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	– 3
	1.2.	Лекції	– 4
	1.3.	Семінарські (практичні, лабораторні) заняття	– 6
	1.4.	Самостійна робота студентів	– 19
	1.5.	Індивідуальні завдання	– 44
	1.6.	Підсумковий контроль	– 46
2.	Схема нарахування балів	–	49
3.	Рекомендовані джерела	–	50
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	97

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Адміністративне процесуальне право як галузь права	5	1	1	-	-	3	5	1	-	-	-	4
2.	Адміністративно-процесуальні норми та адміністративно-процесуальні правовідносини	5	1	1	-	-	3	5	1	-	-	-	4
3.	Суб'єкти і учасники адміністративних процесуальних відносин. Учасники судового процесу	6	2	2	-	-	2	6	-	-	-	-	6
4.	Сутність адміністративного процесу та його зміст	5	1	1	-	-	3	5	-	-	-	-	5
5.	Докази в адміністративному процесі	5	1	1	-	-	3	5	-	-	-	-	5
6.	Процесуальні строки	6	1	-	-	-	5		-	-	-	-	5
7.	Заходи процесуального примусу в адміністративному процесі	6	1	-	-	-	5	5	-	-	-	-	5
8.	Неюрисдикційні адміністративні провадження	6	2	2	-	-	2	8	2	2	-	-	4
9.	Юрисдикційні адміністративні провадження	6	2	2	-	-	2	8	2	2	-	-	4
10.	Організація адміністративного судочинства	6	1	2	-	-	3	5	-	-	-	-	5
11.	Проведення в адміністративному суді першої інстанції	6	2	2	-	-	2	6	-	-	-	-	6
12.	Перегляд судових рішень	7	2	2	-	-	3	7	-	-	-	-	7
13.	Виконання судових рішень в адміністративних справах	6	1	2	-	-	3		-	-	-	-	5
	Усього годин:	75	18	18	-	-	39	75	6	4	-	-	65

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Адміністративне процесуальне право як галузь права	1
1.1.	Предмет адміністративного процесуального права України.	
1.2.	Метод адміністративного процесуального права.	
1.3.	Принципи адміністративного процесуального права та адміністративного процесу.	
1.4.	Система адміністративного процесуального права.	
1.5.	Джерела адміністративного процесуального права.	
2.	Адміністративно-процесуальні норми та адміністративно-процесуальні правовідносини	1
2.1.	Поняття, ознаки адміністративних процесуальних норм та особливості їх структури.	
2.2.	Поняття та основні риси адміністративних процесуальних правовідносин.	
2.3.	Структура адміністративних процесуальних відносин.	
2.4.	Види адміністративних процесуальних відносин.	
3.	Суб'єкти і учасники адміністративних процесуальних відносин. Учасники судового процесу	2
3.1.	Поняття адміністративної процесуальної правосуб'єктності.	
3.2.	Поняття і класифікація суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин.	
3.3.	Характеристика адміністративно-процесуального статусу учасників справи.	
3.4.	Види представників в адміністративному процесі. Повноваження представника у суді.	
3.5.	Процесуальний статус інших учасників судового процесу.	
4.	Сутність адміністративного процесу та його зміст	1
4.1.	Поняття та ознаки адміністративного процесу.	
4.2.	Структура адміністративного процесу, її поняття та елементи.	
4.3.	Поняття і види адміністративних проваджень.	
4.4.	Стадії адміністративних проваджень, їх характеристика.	
4.5.	Адміністративні процедури (процесуальні дії), їх поняття, ознаки та види.	
4.6.	Характеристика та ознаки адміністративної юрисдикції та адміністративної юстиції.	
5.	Докази в адміністративному процесі	1
5.1.	Поняття доказів, предмет доказування.	
5.2.	Класифікація доказів.	
5.3.	Джерела доказів.	
5.4.	Дослідження доказів.	
5.5.	Заходи забезпечення доказів та адміністративних проваджень.	
6.	Процесуальні строки	1
6.1.	Поняття процесуальних строків та їх значення.	
6.2.	Визначення процесуальних строків, порядок їх обчислення.	
6.3.	Види процесуальних строків.	
7.	Заходи процесуального примусу в адміністративному процесі	1
7.1.	Поняття заходів адміністративного примусу.	

1	2	3
7.2.	Підстави застосування заходів адміністративного примусу.	
7.3.	Види заходів примусу.	
7.4.	Особи, уповноважені застосовувати заходи процесуального примусу.	
7.5.	Характеристика заходів процесуального примусу, що застосовуються в адміністративному судовому процесі.	
8.	Неюрисдикційні адміністративні провадження	2
8.1.	Нормотворче провадження.	
8.2.	Дозвільне провадження.	
8.3.	Реєстраційне провадження.	
8.4.	Контрольне провадження.	
8.5.	Атестаційне провадження.	
8.6.	Провадження з розгляду пропозицій і заяв громадян.	
9.	Юрисдикційні адміністративні провадження	2
9.1.	Провадження у справах про адміністративні правопорушення.	
9.2.	Провадження з розгляду скарг громадян.	
9.3.	Дисциплінарні провадження.	
9.4.	Поняття, завдання та мета адміністративного судочинства.	
10.	Організація адміністративного судочинства	1
10.1.	Предмет адміністративної юрисдикції.	
10.2.	Види підсудності адміністративних справ.	
10.3.	Система адміністративних судів.	
10.4.	Судові виклики, повідомлення та порядок їх надсилання.	
10.5.	Докази і доказування в адміністративному судочинстві.	
10.6.	Строки в адміністративному судочинстві.	
11.	Провадження в адміністративному суді першої інстанції	2
11.1.	Адміністративний позов: поняття, форма, зміст, вимоги.	
11.2.	Відкриття провадження в адміністративній справі.	
11.3.	Підготовче провадження.	
11.4.	Врегулювання спору за участі судді.	
11.5.	Розгляд справи по суті та ухвалення судового рішення.	
11.6.	Розгляд справ за правилами спрощеного позовного провадження.	
12.	Перегляд судових рішень	2
12.1.	Апеляційне провадження.	
12.2.	Касаційне провадження.	
12.3.	Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.	
13.	Виконання судових рішень в адміністративних справах	1
13.1.	Порядок набрання судовими рішеннями законної сили.	
13.2.	Примирення сторін у процесі виконання.	
13.3.	Відстрочення і розстрочення виконання. Зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення.	
13.4.	Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах.	
13.5.	Заходи процесуального примусу.	
	Усього	18

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Адміністративне процесуальне право як галузь права

Тема 2. Адміністративно-процесуальні норми та адміністративно-процесуальні правовідносини

Питання для усного опитування та дискусії

- 1.1. Предмет адміністративного процесуального права України.
- 1.2. Метод адміністративного процесуального права.
- 1.3. Принципи адміністративного процесуального права та адміністративного процесу.
- 1.4. Система адміністративного процесуального права.
- 1.5. Джерела адміністративного процесуального права.
- 2.1. Поняття, ознаки адміністративних процесуальних норм та особливості їх структури.
- 2.2. Поняття та основні риси адміністративних процесуальних правовідносин.
- 2.3. Структура адміністративних процесуальних відносин.
- 2.4. Види адміністративних процесуальних відносин.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: адміністративне процесуальне право, предмет адміністративного процесуального права, імперативний метод, система адміністративного процесуального права, джерела адміністративного процесуального права, кодекс, закон, підзаконний нормативно-правовий акт, адміністративно-процесуальна норма, гіпотеза, диспозиція, санкція, адміністративні процесуальні відносини, суб'єкти адміністративних процесуальних правовідносин, об'єкти адміністративних процесуальних правовідносин, зміст адміністративних процесуальних правовідносин, ознаки адміністративних процесуальних правовідносин, види адміністративних процесуальних правовідносин.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- загальне поняття юридичних процесів;
- види юридичних процесів, їх характеристика;
- соціальне призначення адміністративного процесуального права, його публічний інтерес соціальної спільності;
- предмет адміністративного процесуального права, публічний та приватний його аспекти;
- метод адміністративного процесуального права, його адміністративно-процесуальна форма;
- принципи адміністративного процесуального права та адміністративного процесу;
- верховенство права, презумпція правомірності дій і вимог суб'єкта звернення та заінтересованої особи, верховенство закону, забезпечення охорони інтересів особи і держави як провідні принципи нормотворчої діяльності в сфері процесуальних відносин;
- види адміністративних процесуальних принципів;
- характеристика адміністративних процесуальних принципів;
- система адміністративного процесуального права;
- зміст Загальної та Особливої частин адміністративного процесуального права;
- взаємодія адміністративного процесуального права з іншими галузями права;
- адміністративне процесуальне право як самостійна галузь у системі права України;
- поняття адміністративної процесуальної норми;
- відмінності адміністративних процесуальних норм від норм інших галузей права;
- структура адміністративної процесуальної норми;
- гіпотеза та її види;

- диспозиція та її особливості;
- санкція адміністративних процесуальних норм;
- класифікація адміністративних процесуальних норм;
- адміністративно-управлінські, адміністративно-судочинні та адміністративно-деліктні процесуальні норми;
- джерела адміністративних процесуальних норм, їх зовнішні форми вираження;
- форми систематизації адміністративних процесуальних норм;
- адміністративне процесуальне законодавство;
- міжнародні угоди, що містять адміністративні процесуальні норми, як джерела адміністративного процесуального права;
- правові акти органів судової влади як джерела адміністративного процесуального права;
- поняття та основні риси адміністративних процесуальних правовідносин;
- специфічні ознаки процесуальних відносин;
- структура адміністративних процесуальних відносин;
- правова норма як юридична основа адміністративних процесуальних правовідносин;
- суб'єкти, об'єкти та юридичні факти як елементи структури адміністративних процесуальних відносин;
- зміст адміністративних процесуальних відносин;
- види адміністративних процесуальних відносин, їх наукове обґрунтування та дискусійне обговорення.

Семінарське заняття 2

Тема 3. Суб'єкти і учасники адміністративних процесуальних відносин. Учасники судового процесу

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Поняття адміністративної процесуальної правосуб'єктності.
- 3.2. Поняття і класифікація суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин.
 - 3.2.1. Особи, які розглядають і вирішують адміністративні справи.
 - 3.2.2. Особи, які обстоюють в адміністративному процесі особисті права та законні інтереси.
 - 3.2.3. Особи, які представляють та захищають інтереси інших осіб.
 - 3.2.4. Особи, які сприяють адміністративним провадженням.
- 3.3. Класифікація учасників провадження у справах адміністративного судочинства.
- 3.4. Права та обов'язки учасників справи.
- 3.5. Позивач та відповідач як сторони в адміністративному судовому процесі.
- 3.6. Процесуальний статус третіх осіб, які заявляють (не заявляють) самостійні вимоги щодо предмета спору.
- 3.7. Повноваження представника в адміністративному суді.
- 3.8. Процесуальний статус інших учасників справи.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: процесуальна правосуб'єктність, адміністративна процесуальна правоздатність, адміністративна процесуальна дієздатність, суб'єкт адміністративних процесуальних правовідносин, учасник адміністративних процесуальних відносин, органи (посадові особи), уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення, орган адміністративно-процесуальної юрисдикції, посадова особа, адміністративні суди, суди загальної юрисдикції, уповноважені органи (посадові особи) виконавчої влади, уповноважені органи (посадові особи) місцевого самоврядування, неpubлічні суб'єкти права, органи (посадові особи) громадських організацій, підприємств, установ різних форм власності, адміністративні комісії, виконавчі

комітети сільських, селищних, міських рад, громадяни, державні органи, громадські органи, організації, підприємства, установи, заклади незалежно від форм власності, особа, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілий, іноземці, особи без громадянства, посадові особи, юридичні особи, потерпілий, процесуальне представництво, захисник, законний представник, представник за договором, адвокат, інший фахівець у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, прокурор, органи державної влади, органи місцевого самоврядування та органи самоорганізації громадян, свідок, експерт, позивач, відповідач, третя особа, яка заявляє самостійні вимоги на предмет спору, третя особа, яка не заявляє самостійні вимоги на предмет спору, експерт з питань права, спеціаліст, перекладач, помічник судді, секретар судового засідання, судовий розпорядник.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- поняття адміністративної процесуальної правосуб'єктності (право- і дієздатності);
- носії адміністративної процесуальної правосуб'єктності;
- виникнення та припинення адміністративної процесуальної правоздатності;
- виникнення та припинення адміністративної процесуальної дієздатності;
- поняття суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин;
- класифікація суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин;
- особи, які розглядають і вирішують адміністративні справи;
- особи, які обстоюють в адміністративному процесі особисті права та законні інтереси;
- особи, які представляють та захищають інтереси інших осіб;
- особи, які сприяють адміністративним провадженням;
- особи, які беруть участь у провадженні в справі про адміністративне правопорушення;
- права особи, яка притягається до адміністративної відповідальності;
- правовий статус потерпілого;
- законні представники та представники;
- правовий статус захисника;
- права та обов'язки свідка;
- правовий статус експерта;
- перекладач як особа, яка бере участь у провадженні в справі про адміністративне правопорушення;
- відшкодування витрат потерпілим, свідкам, експертам і перекладачам;
- класифікація учасників провадження у справах адміністративного судочинства;
- права та обов'язки учасників справи;
- позивач та відповідач як сторони в адміністративному судовому процесі;
- встановлені законом випадки щодо можливості позовів суб'єкта владних повноважень;
- права та обов'язки сторін;
- права та обов'язки третіх осіб, які заявляють (або не заявляють) самостійні вимоги на предмет спору;
- неприпустимість зловживання процесуальними правами;
- права та обов'язки третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору;
- права та обов'язки третіх осіб, які не заявляють самостійні вимоги на предмет спору;
- процесуальне правонаступництво;
- завдання участі у справі представника;
- загальні вимоги до особи, яка може бути представником;
- види представників в адміністративному процесі;
- коло осіб, які не можуть бути представниками;
- повноваження представника у суді;
- участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб;

- документи, що підтверджують повноваження представників;
- процесуальний статус помічника судді;
- процесуальний статус секретаря судового засідання;
- процесуальний статус судового розпорядника;
- процесуальний статус помічника судді;
- процесуальний статус свідка;
- процесуальний статус експерта;
- процесуальний статус експерта з питань права;
- процесуальний статус спеціаліста;
- процесуальний статус перекладача.

Семінарське заняття 3

Тема 4. Сутність адміністративного процесу та його зміст

Тема 5. Докази в адміністративному процесі

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Поняття та ознаки адміністративного процесу.
- 4.2. Структура адміністративного процесу, її поняття та елементи.
- 4.3. Поняття і види адміністративних проваджень.
- 4.4. Стадії адміністративних проваджень, їх характеристика.
- 4.5. Адміністративні процедури (процесуальні дії), їх поняття, ознаки та види.
- 4.6. Характеристика та ознаки адміністративної юрисдикції та адміністративної юстиції.
- 5.1. Поняття доказів, предмет доказування.
- 5.2. Класифікація доказів.
- 5.3. Джерела доказів.
- 5.4. Дослідження доказів.
- 5.5. Заходи забезпечення доказів та адміністративних проваджень.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: адміністративний процес, адміністративне провадження, стадія адміністративного провадження, адміністративна процедура, адміністративна юрисдикція, адміністративна юстиція; доказ, предмет доказування, джерела доказів, пояснення, показання свідка, допит свідка, висновок експерта, письмові докази, речові докази, оцінка доказів, обов'язок доказування, забезпечення доказів.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- обґрунтування різних підходів до визначення поняття «адміністративний процес»;
- особливості адміністративного процесу;
- форми адміністративного процесу;
- визначення характерних рис, властивих адміністративному процесу;
- характеристика структури адміністративного процесу;
- адміністративні провадження, стадії, етапи та дії (процедури) як елементи адміністративного процесу;
- поняття адміністративного провадження;
- визначення ознак адміністративного провадження;
- наведення класифікації адміністративних проваджень;
- характеристика стадій адміністративних проваджень;
- визначення сутності та видів адміністративних процедур;
- ознаки адміністративних процедур (процесуальних дій);
- поняття адміністративної юрисдикції та адміністративної юстиції;

- характеристика адміністративної юстиції;
- характеристика адміністративної юрисдикції;
- ознаки адміністративної юрисдикції та адміністративної юстиції;
- визначення співвідношення понять «адміністративна юрисдикція» і «адміністративна юстиція»;
- спільні, загальні риси та особливості адміністративної юрисдикції та адміністративної юстиції;
- поняття адміністративного процесуального доказування;
- поняття доказів;
- належність і допустимість доказів;
- предмет доказування;
- обов'язок доказування;
- джерела доказів;
- пояснення сторін, третіх осіб та їх представників про відомі їм обставини;
- визнання сторонами обставин, якими друга сторона обґрунтовує свої вимоги;
- показання свідків про відомі їм обставини;
- письмові докази, документи;
- речові докази, предмети матеріального світу;
- висновки експертів;
- законність одержання доказів;
- дослідження доказів;
- установлення фактів протиправних рішень, дій чи бездіяльності органу владних повноважень;
- установлення фактів наявності чи відсутності адміністративно-правового спору чи спору про право;
- установлення наявності інтересів третіх осіб;
- установлення наявності адміністративного правопорушення та його складу;
- установлення наявності обставин, що пом'якшують і обтяжують відповідальність;
- установлення наявності майнової шкоди;
- поняття і значення преюдиційних фактів;
- сутність і значення загальновідомих обставин та визнаних фактів;
- класифікація доказів за різними ознаками;
- прямі та непрямі докази;
- обвинувальні та виправдувальні докази;
- первісні та похідні докази;
- заходи забезпечення доказів та адміністративних проваджень.

Семінарське заняття 4

Тема 8. Неюрисдикційні адміністративні провадження

- 8.1. Стадії нормотворчого провадження.
- 8.2. Учасники нормотворчого провадження.
- 8.3. Стадії дозвільного провадження.
- 8.4. Учасники дозвільного провадження.
- 8.5. Стадії реєстраційного провадження.
- 8.6. Учасники реєстраційного провадження.
- 8.7. Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
- 8.8. Порядок реєстрації громадських об'єднань.
- 8.9. Порядок реєстрації політичних партій.
- 8.10. Порядок ліцензування видів господарської діяльності.
- 8.11. Стадії контрольного провадження.
- 8.12. Учасники контрольного провадження.
- 8.13. Стадії атестаційного провадження.

- 8.14. Учасники атестаційного провадження.
- 8.15. Стадії провадження з розгляду пропозицій і заяв громадян.
- 8.16. Учасники провадження з розгляду пропозицій і заяв громадян.
- 8.17. Вимоги до звернень громадян.
- 8.18. Особливості провадження за інформаційними запитами за Законом України «Про доступ до публічної інформації».
- 8.19. Порядок подання і розгляду електронної петиції.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: нормотворче провадження, дозвільне провадження, реєстраційне провадження, контрольне провадження, атестаційне провадження, провадження з розгляду пропозицій і заяв громадян, дозвіл, ліцензія, реєстрація, атестація, контроль, нагляд, заява, пропозиція.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- поняття нормотворчого провадження;
- стадії нормотворчого провадження;
- суб'єкти нормотворчого провадження;
- поняття дозвільного провадження;
- стадії дозвільного провадження;
- суб'єкти дозвільного провадження;
- поняття ліцензування;
- дозволи і ліцензії;
- поняття реєстраційного провадження;
- стадії реєстраційного провадження;
- суб'єкти реєстраційного провадження;
- поняття контрольного провадження;
- стадії контрольного провадження;
- суб'єкти контрольного провадження;
- поняття атестаційного провадження;
- стадії атестаційного провадження
- суб'єкти атестаційного провадження
- поняття провадження з розгляду пропозицій і заяв громадян
- стадії провадження з розгляду пропозицій і заяв громадян;
- суб'єкти провадження з розгляду пропозицій і заяв громадян;
- пропозиція, заява і електронна петиція як види звернень громадян;
- доступ до публічної інформації;
- відмінності пропозиції, заяви і електронної петиції;
- вимоги до звернень громадян;
- право громадян на звернення;
- обов'язок громадян виконувати певні вимоги;
- обов'язок нести відповідальність за порушення вимог щодо звернення;
- діловодство за зверненнями громадян;
- вимоги, контроль і облік за вирішенням справ за зверненнями громадян;
- звіт про результати розгляду звернень громадян.

Семінарське заняття 5

Тема 9. Юрисдикційні адміністративні провадження

- 9.1. Завдання та принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення.
- 9.2. Підвідомчість справ про адміністративні правопорушення: поняття, види.

- 9.3. Учасники провадження в справах про адміністративні правопорушення.
- 9.4. Строки у провадженні в справах про адміністративні правопорушення.
- 9.5. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.
 - 9.5.1. Порушення справи про адміністративне правопорушення.
 - 9.5.2. Розгляд справи про адміністративне правопорушення. Місце і строки розгляду.
 - 9.5.3. Винесення постанови по справі про адміністративні правопорушення.
 - 9.5.4. Перегляд постанови по справі про адміністративне правопорушення.
 - 9.5.5. Загальні правила виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.
- 9.6. Порядок виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.
- 9.7. Обставини, що виключають провадження в справах про адміністративні правопорушення.
- 9.8. Учасники провадження з розгляду скарг громадян.
- 9.9. Стадії провадження з розгляду скарг громадян.
- 9.10. Особливості провадження у справах адміністративно-спеціальних скарг.
- 9.11. Характеристика дисциплінарного провадження щодо державних службовців.
- 9.12. Види та підстави накладення дисциплінарних стягнень.
- 9.13. Процесуальний порядок накладення дисциплінарних стягнень.
- 9.14. Поняття, завдання та мета адміністративного судочинства.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: справа про адміністративне правопорушення, провадження в справах про адміністративні правопорушення, стадія провадження, органи, що розглядають справи про адміністративне правопорушення, протокол в справі про адміністративне правопорушення, постанова в справі про адміністративне правопорушення, скарга, провадження з розгляду скарг громадян, дисциплінарні провадження, адміністративне судочинство, завдання адміністративного судочинства.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- виділення різних підходів щодо визначення поняття провадження в справі про адміністративне правопорушення;
- завдання провадження в справах про адміністративні правопорушення;
- принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення;
- учасники провадження в справах про адміністративні правопорушення;
- права та обов'язки осіб, які беруть участь у провадженні в справі про адміністративне правопорушення;
- підвідомчість справ про адміністративні правопорушення;
- наведення процесуальних строків, строків давності та строків примусового впливу у провадженні в справах про адміністративні правопорушення;
- аналіз обставин, що виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення;
- поняття порушення справи про адміністративне правопорушення;
- характеристика етапів стадій провадження в справах про адміністративні правопорушення;
- підстави порушення справи - подія адміністративного проступку та його юридичний склад;
- зміст протоколу про адміністративне правопорушення;
- особи, які мають право складати протокол про адміністративні правопорушення, їх повноваження;
- відкриття справи про адміністративне правопорушення;
- розгляд справи про адміністративне правопорушення;
- місце і строки розгляду;

- підготовка до розгляду і порядок розгляду;
- обставини, що підлягають з'ясуванню при розгляді справи про адміністративне правопорушення;
- протокол засідання колегіального органу по справі про адміністративне правопорушення;
- винесення постанови по справі про адміністративні правопорушення;
- види постанов по справі про адміністративне правопорушення;
- форма, зміст і структура постанови по справі про адміністративне правопорушення;
- порядок оголошення постанови по справі про адміністративне правопорушення та вручення її копії учасникам провадження та заінтересованим особам;
- перегляд постанови по справі про адміністративне правопорушення;
- порядок оскарження і строки оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення;
- зупинення виконання постанови;
- строк розгляду скарги;
- розгляд скарги і прийняття рішення;
- наслідки скасування постанови із закриттям справи про адміністративне правопорушення;
- опротестування рішення у скарзі;
- виконання постанови у справі про адміністративне правопорушення;
- звернення виконання та строки звернення виконання;
- особи, уповноважені здійснювати виконання постанови про адміністративне правопорушення;
- порядок виконання постанови про накладення стягнення у вигляді: попередження, штрафу, про оплатне вилучення предмета, конфіскацію предмета і грошей, про позбавлення спеціального права, про застосування виправних робіт, про застосування адміністративного арешту, про відшкодування майнової шкоди;
- поняття провадження з розгляду скарг громадян;
- вимоги до скарги;
- стадії провадження з розгляду скарг громадян;
- суб'єкти провадження з розгляду скарг громадян;
- поняття дисциплінарного провадження;
- стадії дисциплінарного провадження;
- суб'єкти дисциплінарного провадження;
- поняття адміністративно-позовного провадження;
- поняття і ознаки адміністративного судочинства;
- завдання адміністративного судочинства;
- мета адміністративного судочинства.

Семінарське заняття 6

Тема 10. Організація адміністративного судочинства

Питання для усного опитування та дискусії

- 10.1. Предмет адміністративної юрисдикції.
- 10.2. Система адміністративних судів.
- 10.3. Види юрисдикції: предметна, інстанційна, територіальна юрисдикція (підсудність).
- 10.4. Докази: поняття, класифікація, правила допустимості, способи забезпечення.
- 10.5. Строки в адміністративному судочинстві: поняття, види, наслідки пропущення.
- 10.6. Судові виклики, повідомлення та порядок їх надсилання.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: юрисдикція адміністративних судів, адміністративний суд, підсудність адміністративних справ, види юрисдикції адміністративних справ, докази і доказування в адміністративному судочинстві, процесуальні строки, строк звернення до адміністративного суду, повістка.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- справи, на які поширюється юрисдикція адміністративних судів;
- справи, на які не поширюється юрисдикція адміністративних судів;
- предметна юрисдикція;
- розмежування предметної юрисдикції адміністративних судів;
- розгляд кількох пов'язаних між собою вимог;
- інстанційна юрисдикція;
- територіальна юрисдикція (підсудність);
- підсудність справ за вибором позивача;
- підсудність справ за місцем проживання або місцезнаходженням відповідача;
- виключна підсудність;
- підсудність справ, у яких однією із сторін є суд або суддя;
- передача адміністративної справи з одного адміністративного суду до іншого;
- недопустимість спорів про підсудність;
- наслідки порушення правил підсудності;
- засоби доказування;
- належність доказів;
- правила допустимості доказів;
- достовірність доказів;
- достатність доказів;
- обов'язок доказування;
- роль суду в доказуванні;
- підстави звільнення від доказування;
- подання доказів;
- витребування доказів;
- огляд доказів за їх місцезнаходженням;
- огляд речових доказів, що швидко псуються;
- судові доручення щодо збирання доказів та їх виконання;
- звернення адміністративного суду із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави;
- виконання в Україні судових доручень іноземних судів;
- оцінка доказів;
- показання свідків;
- пояснення сторін, третіх осіб та їхніх представників як засіб доказування;
- письмові та речові докази;
- електронні докази;
- поняття та види судових експертиз;
- висновок експерта;
- висновок експерта у галузі права;
- процесуальні строки;
- розумність процесуальних строків;
- обчислення процесуального строку;
- поновлення та продовження процесуальних строків;
- поняття строку звернення до адміністративного суду;

- загальний строк звернення до адміністративного суду;
- спеціальні строки звернення до адміністративного суду;
- наслідки пропущення строків звернення до адміністративного суду;
- судові виклики і повідомлення та порядок їх надсилання;
- вручення повістки;
- час вручення повістки;
- наслідки відмови від одержання повістки;
- виклик (повідомлення) шляхом надсилання тексту повістки електронною поштою, факсимільним повідомленням (факсом, телефаксом), телефонограмою;
- виклик (повідомлення) відповідача, третіх осіб, свідків, місце проживання (перебування) яких невідоме.

Семінарське заняття 7

Тема 11. Провадження в адміністративному суді першої інстанції

Питання для усного опитування та дискусії

- 11.1. Звернення до адміністративного суду з адміністративним позовом.
- 11.2. Відкриття провадження в адміністративній справі.
- 11.3. Підготовче провадження.
- 11.4. Врегулювання спору за участі судді.
- 11.5. Розгляд справи по суті.
- 11.6. Ухвалення судового рішення.
- 11.7. Розгляд справ за правилами спрощеного позовного провадження.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: позовне провадження, стадія провадження, адміністративний позов, позовна заява, відкриття провадження в адміністративній справі, підстави залишення позовної заяви без руху, підстави та наслідки повернення позовної заяви, підстави та наслідки відмови у відкритті провадження в адміністративній справі, підстави залишення позовної заяви без розгляду, підготовче провадження, розгляд справи по суті, ухвалення судового рішення, спрощене позовне провадження.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- суб'єкти права на звернення до адміністративного суду з адміністративним позовом;
- стадії провадження у суді першої інстанції;
- вимоги до позовної заяви;
- структура позовної заяви;
- зміна адміністративного позову;
- відмова від адміністративного позову;
- підстави забезпечення позову;
- види забезпечення позову;
- порядок розгляду заяви про забезпечення позову;
- заміна одного заходу забезпечення позову іншим;
- виконання ухвали про забезпечення позову;
- скасування заходів забезпечення позову;
- відшкодування збитків, заподіяних забезпеченням позову;
- залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви;
- підстави та наслідки відмови у відкритті провадження в адміністративній справі;
- відкриття провадження в адміністративній справі;
- об'єднання і роз'єднання позовів;

- завдання та строк підготовчого провадження;
- подання відзиву;
- подання пояснень третіх осіб щодо позову або відзиву;
- пред'явлення зустрічного позову;
- мета і строк проведення підготовчого засідання;
- порядок проведення підготовчого засідання;
- подання відповіді на відзив та заперечення;
- судові рішення у підготовчому засіданні;
- підстави проведення врегулювання спору за участю судді;
- порядок призначення врегулювання спору за участю судді;
- порядок проведення врегулювання спору за участю судді;
- строк проведення врегулювання спору за участю судді;
- припинення врегулювання спору за участю судді;
- відмова від позову та визнання позову;
- примирення сторін;
- виконання умов примирення;
- завдання розгляду справи по суті;
- строки розгляду адміністративної справи;
- судові засідання;
- участь у судовому засіданні в режимі відео конференції;
- обов'язки осіб, присутніх у залі судового засідання;
- відкриття судового засідання;
- розгляд заяв та клопотань;
- наслідки неявки в судові засідання учасника справи;
- наслідки неявки в судові засідання свідка, експерта, спеціаліста;
- з'ясування обставин справи та дослідження доказів;
- вступне слово учасників справи;
- порядок з'ясування обставин справи та дослідження доказів;
- відкладення розгляду справи або перерва в судовому засіданні;
- судові дебати;
- таємниця нарадчої кімнати;
- підстави зупинення провадження у справі;
- поновлення провадження у справі;
- підстави і наслідки закриття провадження у справі;
- підстави залишення позову без розгляду;
- поняття та види судових рішень;
- вимоги до судових рішень;
- порядок ухвалення судових рішень;
- повноваження суду при вирішенні справи;
- проголошення судового рішення;
- справи, що розглядаються за правилами спрощеного позовного провадження;
- строк розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження;
- клопотання про розгляд справи за правилами спрощеного позовного провадження;
- вирішення питання про розгляд справи за правилами спрощеного позовного провадження;
- особливості подання заяв по суті справи у спрощеному позовному провадженні;
- особливості розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження;
- особливості розгляду окремих категорій справ незначної складності.

Семінарське заняття 8

Тема 12. Перегляд судових рішень

Питання для усного опитування та дискусії

12.1. Апеляційне провадження.

12.2. Касаційне провадження.

12.3. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: апеляційне провадження, касаційне провадження, перегляд судових рішень, нововиявлені обставини, виключні обставини, апеляційна скарга, касаційна скарга, оскарження, відкриття провадження, строк, повноваження суду, підстави, ухвала, постанова.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- завдання апеляційної інстанції;
- суд апеляційної інстанції;
- порядок і строки апеляційного оскарження;
- форма та зміст апеляційної скарги;
- порядок подання апеляційної скарги;
- залишення апеляційної скарги без руху;
- повернення апеляційної скарги судом апеляційної інстанції;
- підстави для відмови у відкритті апеляційного провадження;
- відкриття апеляційного провадження;
- відзив на апеляційну скаргу;
- закриття апеляційного провадження;
- межі перегляду судом апеляційної інстанції;
- апеляційний розгляд справи в порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами;
- порядок розгляду апеляційної скарги на ухвалу суду першої інстанції;
- примирення сторін під час апеляційного провадження;
- повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги на судове рішення;
- підстави для залишення апеляційної скарги без задоволення, а судового рішення - без змін;
- підстави для скасування судового рішення повністю або частково та ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення;
- підстави для скасування рішення суду і направлення справи для розгляду до іншого суду першої інстанції за встановленою підсудністю;
- підстави для скасування рішення повністю або частково з закриттям провадження у справі або залишенням позовної заяви без розгляду у відповідній частині;
- підстави для скасування ухвали суду, яка перешкоджає подальшому провадженню у справі, і направлення справи для продовження розгляду до суду першої інстанції;
- судові рішення суду апеляційної інстанції;
- суд касаційної інстанції;
- право на касаційне оскарження;
- строк на касаційне оскарження;
- форма і зміст касаційної скарги;
- порядок подання касаційної скарги;
- підстави залишення касаційної скарги без руху та повернення касаційної скарги;
- відмова у відкритті касаційного провадження;

- відкриття касаційного провадження;
- відзив на касаційну скаргу;
- підстави закриття касаційного провадження;
- підготовка справи до касаційного розгляду;
- межі перегляду судом касаційної інстанції;
- строк розгляду касаційної скарги;
- касаційний розгляд справи у судовому засіданні;
- касаційний розгляд справи в порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами;
- підстави для передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду;
- порядок передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду;
- відмова позивача від позову, примирення сторін під час касаційного провадження;
- повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги;
- підстави для залишення касаційної скарги без задоволення, а судових рішень - без змін;
- підстави для скасування судових рішень повністю або частково і ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення;
- підстави для скасування судового рішення суду апеляційної інстанції повністю або частково та залишення в силі судового рішення суду першої інстанції у відповідній частині;
- підстави для скасування судових рішень з направленням справи для продовження розгляду або на новий розгляд;
- підстави для скасування рішення повністю або частково із закриттям провадження в справі або залишенням позову без розгляду у відповідній частині;
- судові рішення суду касаційної інстанції та порядок їх прийняття;
- порядок розгляду касаційної скарги, що надійшла до суду касаційної інстанції після закінчення касаційного розгляду справи;
- підстави для перегляду судового рішення за нововиявленими обставинами;
- підстави для перегляду судових рішень у зв'язку з виключними обставинами;
- право подати заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами;
- порядок і строк подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами;
- форма та зміст заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами;
- порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами;
- відкриття провадження за нововиявленими або виключними обставинами;
- відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами та її наслідки;
- порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами;
- судові рішення за наслідками провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

Семінарське заняття 9

Тема 13. Виконання судових рішень в адміністративних справах

Питання для усного опитування та дискусії

- 13.1. Порядок набрання судовими рішеннями законної сили.
- 13.2. Примирення сторін у процесі виконання.
- 13.3. Відстрочення і розстрочення виконання.
- 13.4. Зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення.

13.5. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах.

13.6. Заходи процесуального примусу.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: судове рішення, ухвала, постанова, рішення, виконання судового рішення, набрання законної сили, законна сила судових рішень, мирова угода, відстрочення виконання, розстрочення виконання, спосіб виконання судового рішення, порядок виконання судового рішення, заходи процесуального примусу, штраф, привід, попередження, видалення із залу судового засідання, тимчасове вилучення доказів для дослідження судом.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

- судові рішення в адміністративних справах та особливості їх виконання;
- види судових рішень;
- поняття набрання законної сили судовим рішенням;
- значення набрання законної сили судовим рішенням;
- набрання рішенням суду та ухвалою законної сили;
- набрання судовими рішеннями суду апеляційної інстанції законної сили;
- набрання судовими рішеннями суду касаційної інстанції законної сили;
- обов'язковість судових рішень;
- судові рішення, які виконуються негайно;
- порядок виконання судових рішень в адміністративних справах;
- звернення судових рішень в адміністративних справах до виконання;
- виправлення помилки у виконавчому документі та визнання його таким, що не підлягає виконанню;
- зупинення виконання судового рішення;
- поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого листа до виконання;
- примирення сторін у процесі виконання;
- відстрочення і розстрочення виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення;
- заміна сторони виконавчого провадження;
- поворот виконання судових рішень;
- особливості повороту виконання в окремих категоріях адміністративних справ;
- судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах;
- визнання протиправними рішень, дій чи бездіяльності, вчинених суб'єктом владних повноважень - відповідачем на виконання рішення суду;
- підстави застосування заходів процесуального примусу;
- порядок застосування заходів процесуального примусу;
- види заходів процесуального примусу;
- характеристика попередження;
- характеристика видалення із залу судового засідання;
- тимчасове вилучення доказів для дослідження судом;
- привід;
- штраф.

1.4. Самостійна робота студентів

Тема 1. Адміністративне процесуальне право як галузь права

Завдання 1. Проаналізувати взаємодію адміністративного процесуального права з

іншими галузями права.

Завдання 2. Обґрунтувати, що адміністративне процесуальне право є самостійною галуззю у системі права України.

Завдання 3. Дослідити принципи адміністративного права та адміністративного процесу і заповнити таблицю «Принципи адміністративного процесуального права та адміністративного процесу»:

Таблиця

Принцип	Зміст принципу

Питання для самоконтролю

- Охарактеризуйте предмет адміністративного процесуального права України.
- Визначте методи адміністративного процесуального права.
- Назвіть систему адміністративного процесуального права.
- Розкрийте зміст структурних елементів системи адміністративного процесуального права.
- Дайте визначення дефініції «адміністративне процесуальне право».
- Визначте основні принципи адміністративного процесу.
- Розкрийте соціальне призначення адміністративного процесуального права, його публічний інтерес соціальної спільності.
- Визначте публічний та приватний аспекти предмета адміністративного процесуального права.
- Розкрийте адміністративно-процесуальну форму методу адміністративного процесуального права.
- Визначте зміст принципів верховенства права, верховенства закону.
- Який зміст принципу презумпції правомірності дій і вимог суб'єкта звернення та заінтересованої особи?
- Розкрийте зміст принципу забезпечення охорони інтересів особи і держави.
- Обґрунтуйте провідні принципи нормотворчої діяльності в сфері процесуальних відносин.
- Назвіть види адміністративних процесуальних принципів.
- Розкрийте зміст Загальної та Особливої частин адміністративного процесуального права.
- Яка взаємодія адміністративного процесуального права з іншими галузями права?
- Назвіть ознаки адміністративного процесуального права як самостійної галузі у системі права України.

Тема 2. Адміністративно-процесуальні норми та адміністративно-процесуальні правовідносини

Завдання 1. Проаналізувати структуру адміністративних процесуальних норм.

Завдання 2. Охарактеризувати джерела адміністративного процесуального права.

Завдання 3. Дослідити види адміністративних процесуальних відносин.

Питання для самоконтролю

- Дайте визначення поняття адміністративної процесуальної норми.
- Визначте особливі риси адміністративно-процесуальної норми.

- Охарактеризуйте структуру адміністративної процесуальної норми.
- Назвіть види гіпотези.
- Розкрийте особливості диспозиції.
- Проаналізуйте санкції адміністративних процесуальних норм.
- Назвіть відмінності адміністративних процесуальних норм від норм інших галузей права.
- Які критерії класифікації адміністративних процесуальних норм?
- В чому полягає різниця між суспільними відносинами та правовідносинами? Які з них виникають першими?
- Визначте основні передумови виникнення адміністративно-процесуальних правовідносин.
- Проаналізуйте елементи структури адміністративно-процесуальних правовідносин.
- Розкрийте сутність адміністративно-управлінських, адміністративно-судочинних та адміністративно-деліктних процесуальних норм.
- Назвіть джерела адміністративних процесуальних норм, їх зовнішні форми вираження.
- Розкрийте форми систематизації адміністративних процесуальних норм.
- Охарактеризуйте адміністративне процесуальне законодавство.
- Назвіть міжнародні угоди, що містять адміністративні процесуальні норми як джерела адміністративного процесуального права.
- Які правові акти органів судової влади є джерелами адміністративного процесуального права?
- Дайте визначення поняття «адміністративні процесуальні правовідносини».
- Назвіть основні риси адміністративних процесуальних правовідносин.
- Які специфічні ознаки процесуальних відносин?
- Розкрийте структуру адміністративних процесуальних відносин.
- Охарактеризуйте правову норму як юридичну основу адміністративних процесуальних правовідносин.
- Визначте суб'єкти, об'єкти та юридичні факти як елементи структури адміністративних процесуальних відносин.
- Розкрийте зміст адміністративних процесуальних відносин.
- Назвіть види адміністративних процесуальних відносин.

Тема 3. Суб'єкти і учасники адміністративних процесуальних відносин.

Учасники судового процесу

Завдання 1. Використовуючи положення Кодексу адміністративного судочинства України, заповнити таблицю:

Адміністративна процесуальна правосуб'єктність	
Адміністративну процесуальну правоздатність мають:	Адміністративну процесуальну дієздатність мають:

Завдання 2. Вирішити задачу:

А) Громадянин Костенко П.П. звернувся до суду з позовом до Шепетівського міськрайонного відділу державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області, у якому просить суд визнати неправомірною дію відповідача в частині відмови в прийнятті заяви про реєстрацію шлюбу й зобов'язати його зареєструвати шлюб між позивачем і громадянкою Донченко А.Л.

10 січня 2019 року громадянин Костенко П.П. і громадянка Донченко А.Л. звернулися до відповідача з метою державної реєстрації шлюбу. Ними було сплачене державне мито. Однак у прийнятті заяви про реєстрацію шлюбу позивачеві й громадянці Донченко А.Л. було відмовлено усно.

11 січня 2019 року громадянин Костенко П.П. і громадянка Донченко А.Л. звернулися до відповідача із письмовим зверненням і заявою про реєстрацію шлюбу через пошту.

17 січня 2019 року громадянин Костенко П.П. одержав письмову відмову відповідача в проведенні реєстрації шлюбу.

19 січня 2019 року подано адміністративний позов, складений представником позивача - Голубко І.В.

Виклик осіб, що беруть участь у розгляді адміністративної справи, здійснено на 14 лютого 2019 року до Шепетівського районного суду Хмельницької області.

Керівник Шепетівського міськрайонного відділу державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області - Боброва Наталя Петрівна.

Донченко А.Л. має доньку Костенко Ганну Петрівну, яка народилася 1 вересня 2018 року у м. Шепетівці, свідоцтво про народження Серія 1-ВЛ № 049591, видане Шепетівським міськрайонним відділом державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області 13.09.2018 р.

Відомо також, що громадянин Костенко П.П. та громадянка Донченко А.Л. знаходяться у дружніх стосунках з сусідом Павленком Андрієм Михайловичем.

Представником позивача є Голубко Іван Володимирович.

Секретар судового засідання Іванова О.Д.

Судовий розпорядник Коваленко В.С.

Використовуючи положення Кодексу адміністративного судочинства України та інші нормативно-правові акти, визначте всіх можливих учасників у справі та їх адміністративно-процесуальний статус.

Б) 16-річний Петро Заїка перед тим, як одержувати паспорт, звернувся до Хмельницького міського відділу державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області із заявою про зміну прізвища із «Заїка» на «Зайка», оскільки дуже комплексував з приводу свого прізвища. Відділ державної реєстрації актів цивільного стану відмовив йому, мотивуючи це тим, що П. Заїка не сплатив державного мита і не подав довідки з органів внутрішніх справ про те, що він не перебуває у розшуку, і щодо нього не ведеться слідство.

П. Заїка не погодився з такою відмовою і звернувся до адміністративного суду з позовом про зобов'язання відділу державної реєстрації актів цивільного стану змінити його прізвище. Адміністративний суд повернув позовну заяву у зв'язку з тим, що П. Заїка не має адміністративної процесуальної дієздатності, оскільки не досяг повноліття.

Чи належить справу розглядати за правилами адміністративного судочинства? Чи правильно вчинив суд, повернувши позовну заяву П. Заїки? Порадьте П. Заїці, як йому діяти далі.

В) Громадянка Винниченко С.С., яка тривалий час користувалася земельною ділянкою, але документів на землю не мала, звернулася до виконкому міської ради з заявою про надання їй в оренду цієї земельної ділянки. Виконком своїм рішенням відмовив Винниченко С.С.

Громадянка Винниченко С.С. вирішила звернутися до адміністративного суду з позовом на рішення виконкому міської ради. Донька Винниченко навчається на першому курсі юридичного факультету ХУУП і вже має майже вісімнадцять років, тому на сімейній раді було вирішено, що донька представлятиме інтереси мами в суді.

Чи може донька бути представником громадянки Винниченко С.С. у суді? Чому Ви так вважаєте? Хто взагалі може бути представником сторін у адміністративній справі? Які документи підтверджують повноваження представників? Які повноваження мають представники?

Г) У квітні 2005 р. Голова Верховної Ради України звернувся до суду із заявою про дострокове припинення повноважень народного депутата України Олійника П.М., який 31.03.2002 р. був обраний народним депутатом України від виборчого округу № 125 Львівської

області, і розпорядженням Керівника апарату Верховної Ради України № 1101 від 29.05.2002 р. його було зараховано на роботу до Верховної Ради України четвертого скликання на постійній основі. Указом Президента України № 179/2005 від 04.02.2005 р. Олійник П.М. призначений Головою Львівської обласної державної адміністрації. Вважаючи, що ця посада є несумісною із статусом народного депутата України, просив постановити рішення про припинення повноважень народного депутата України Олійника П.М. На момент перегляду у Вищому адміністративному суді України судових рішень по цій справі відбулися чергові вибори народних депутатів, в результаті яких обрано Верховну Раду України нового скликання.

Чи може Верховна Рада України нового скликання бути у наведених правовідносинах правонаступником Верховної Ради попереднього скликання? Проаналізуйте Ухвалу Вищого адміністративного суду України від 15 листопада 2006 року.

Д) У справі з приводу оскарження розпорядження міського голови відповідачем була названа відповідна міська рада.

Чи можна вважати належним відповідачем міську раду? Чи може міська рада бути залучена до судового розгляду?

Е) Суд залишив позовну заяву без руху, посилаючись на ту обставину, що вона подана неналежним позивачем – Міністерством закордонних справ України, яке просило скасувати адміністративне стягнення, накладене на його працівників.

Чи обґрунтовано була відмова суду? Як слід було вирішити справу?

Є) Гриценко В.Г. звернувся із позовом до інспекції державного архітектурно-будівельного контролю Кіровоградської міської ради про визнання протиправною її бездіяльності, яка, на думку позивача, полягала у ненаданні йому дозволу на виконання будівельних робіт по реконструкції нежилого приміщення, вбудованого в житловий будинок по вул. Дзержинського, 35, площею 29,7 м. кв. під стоянку для легкового автомобіля із влаштуванням окремого в'їзду з вул. Дзержинського. Під час судового розгляду справи було виявлено, що рішенням Ленінського районного суду м. Києва від 19 січня 2005 року, залишеним без змін ухвалою Апеляційного суду Кіровоградської області, був задоволений позов Даценка В.В. до Гриценка В.Г. про усунення перешкод у користуванні житлом та відшкодування моральної шкоди. Підставою для цього, відповідно до цього рішення суду, стало проведення будівельних робіт без відповідного дозволу місцевої інспекції державного архітектурно-будівельного контролю та те, що отвір гаражних воріт виконано з порушенням будівельних норм.

Чи необхідно Даценка В.В. залучати до участі у цій справі? Якщо так, то у якій якості? Проаналізуйте Ухвалу Вищого адміністративного суду України від 15 грудня 2005 року.

Питання для самоконтролю

- Визначте зміст адміністративно-процесуальної правосуб'єктності.
- Розкрийте зміст поняття «суб'єкт адміністративного процесу».
- Класифікуйте суб'єктів адміністративного процесу на групи залежно від їх участі в адміністративному провадженні.
- Коли виникає та припиняється адміністративна процесуальна правоздатність?
- Коли виникає та припиняється адміністративна процесуальна дієздатність?
- Як класифікуються учасники провадження у справах адміністративного судочинства?
- Назвіть права та обов'язки учасників справи.
- Які вимоги ставляться до особи, яка може бути представником?
- Назвіть коло осіб, які не можуть бути представниками.
- Який процесуальний статус має третя особа, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору?
- Назвіть наслідки незалучення у справу третьої особи, яка не заявляє самостійних

вимог щодо предмета спору.

– Розкрийте процесуальний статус помічника судді, секретаря судового засідання, судового розпорядника, свідка, експерта, експерта з питань права, спеціаліста, перекладача.

Тема 4. Сутність адміністративного процесу та його зміст

Завдання 1. З'ясувати відмінності між юрисдикційними та управлінськими провадженнями.

Завдання 2. Вирішити задачі:

А) Верховна Рада ухвалила закон, згідно з яким суб'єктам підприємницької діяльності, які працевлаштовують вихованців дитячих будинків, надається одноразова грошова допомога з державного бюджету за кожну працевлаштовану особу. Виконання цього закону покладено на Міністерство праці і соціальної політики. Підприємство, яке працевлаштувало десять вихованців дитячих будинків, виграло справу проти міністерства і за постановою адміністративного суду мало одержати грошову допомогу. Однак на стадії виконання постанови суду набрав чинності новий закон про бюджет, яким було скасовано цей вид допомоги і встановлено, що невиконані судові рішення про зобов'язання виплатити таку допомогу не повинні виконуватися. На цій підставі державний виконавець закрити виконавче провадження.

Чи є підстави для оскарження рішення державного виконавця до адміністративного суду? На які принципи адміністративного судочинства можна посперитися для обґрунтування адміністративного позову?

Б) Під час розгляду адміністративної справи представник позивача — студент другого курсу юридичного факультету заявив клопотання про стягнення з районної державної адміністрації, яка була відповідачем, витрат на правову допомогу у розмірі 300 грн. При цьому представник позивача подав суду договір про надання правової допомоги між ним і позивачем, який підтверджує розмір цих витрат.

Чи підлягає задоволенню клопотання представника позивача? Чи можна вважати послуги студента-правника правовою допомогою у контексті адміністративного судочинства?

В) В окружному адміністративному суді при судовому розгляді справи про неправомірне використання державного майна були присутні представники громадськості та репортери. Представник правозахисної організації Бабенко дістав блокнот і почав фіксувати хід судового засідання. Журналіст місцевого телеканалу Дрига непомітно увімкнув портативний диктофон та зробив декілька фотознімків залу судового засідання. Побачивши ці дії присутніх, суддя заборонив зазначеним особам фіксувати порядок судового засідання, оскільки це відображається у протоколі судового засідання. У разі невиконання його вимог суддя пригрозив розглянути справу в закритому судовому засіданні.

Чи є законними дії судді? Чи існують обмеження принципу гласності судового розгляду справи?

Завдання 3. Скласти таблицю «Концепції адміністративного процесу»:

Таблиця

Назва концепції адміністративного процесу	Зміст поняття «адміністративний процес»	Науковці, які є прихильниками концепції адміністративного процесу

Завдання 4. Скласти таблицю «Класифікація адміністративних проваджень»:

Таблиця

Критерій класифікації	Види адміністративних проваджень

Завдання 5. Скласти таблицю «Порівняльна характеристика адміністративного судочинства, цивільного, господарського і кримінального процесів»:

Таблиця

Критерії порівняльної характеристики	Адміністративний процес	Цивільний процес	Господарський процес	Кримінальний процес
Мета				
Завдання				
Суспільні відносини, що регулюються				
Види проваджень				
Структура судів та їх юрисдикція				
Сторони та їх правовий статус				

Завдання 6. Використовуючи складену таблицю, зробити самостійний висновок щодо загальних та відмінних рис між адміністративним судочинством та іншими видами процесу.

Питання для самоконтролю

- Дайте визначення дефініції «адміністративний процес».
- Порівняйте три види юридичного процесу (кримінальний, цивільний та адміністративний) визначте їх спільні та особливі риси.
- Розкрийте зміст юрисдикційної концепції розуміння адміністративного процесу.
- Порівняйте юрисдикційну та управлінську концепції адміністративного процесу.
- В чому полягає відмінність «широкого» і «вузького» тлумачення адміністративного процесу?
 - Визначте характерні ознаки адміністративного процесу, покажіть його відмінність від кримінального та цивільного процесів.
 - Розкрийте зміст основних принципів адміністративного процесу.
 - Вкажіть мету та завдання адміністративного процесу.
 - Дайте визначення адміністративного провадження.
 - Наведіть класифікацію адміністративних проваджень.
 - Що таке стадії адміністративного провадження?
 - Назвіть ознаки стадій адміністративного провадження.

Тема 5. Докази в адміністративному процесі

Завдання 1. Скласти таблицю «Види доказів»:

Таблиця

№ з/п	Критерій класифікації	Назва видів доказів	Характеристика доказу
1.			
2.			

Завдання 2. Вирішити задачі:

А) Пенсіонер Василенко звернувся до районного суду з позовом про зобов'язання виконавчого комітету сільської ради розглянути його заяву про виділення йому одноразової грошової допомоги для закупівлі дров на зиму і дати на неї відповідь. Виконком сільради просив у задоволенні позову відмовити і зазначив, що така заява до нього не надходила. Суд запропонував виконавчому комітету подати журнал реєстрації звернень громадян, але той пропозицію суду проігнорував. Суд розглянув справу на підставі наявних матеріалів і відмовив у задоволенні позову, оскільки позивач не довів факту подання заяви.

Зробіть юридичний аналіз ситуації та підготуйте правову позицію.

Б) 11 липня 2014 року інспектор державного пожежного нагляду району Сілін склав протокол про порушення майстром деревообробного заводу Косенком правил пожежної безпеки. 24 липня протокол направлено до адміністративної комісії. На засіданні адміністративної комісії 13 серпня винесено постанову про накладання на Косенка адміністративного штрафу у розмірі 300 грн.

Косенко 20 серпня оскаржив постанову до районного суду. 26 серпня районний суд запросив від адміністративної комісії матеріали справи. У зв'язку з тим, що Косенко не надав до адміністративної комісії квитанції про сплату штрафу, секретар адміністративної комісії 30 серпня направив постанову про стягнення штрафу до бухгалтерії заводу для утримання штрафу із заробітної плати Косенка.

Проаналізуйте процесуальні аспекти даної справи відповідно до чинного законодавства.

В) При вирішенні спору щодо заборгованості із заробітної плати перед секретарем місцевої ради суд поклав обов'язок доведення наявності такої заборгованості на позивача. Через те, що позивач не довів обставину заборгованості із заробітної плати суд відмовив у задоволенні позову.

Чи правомірним є дії суду? Чим порядок доказової діяльності в адміністративних судах відрізняється від доказової діяльності і інших судах?

Питання для самоконтролю

- Дайте визначення поняття адміністративного процесуального доказування.
- Розкрийте сутність поняття «доказ».
- Визначте поняття «обов'язок доказування».
- Охарактеризуйте пояснення сторін, третіх осіб та їх представників про відомі їм обставини.
- Яке значення має визнання сторонами обставин, якими друга сторона обґрунтовує свої вимоги?
- Розкрийте сутність показання свідків про відомі їм обставини.
- Назвіть письмові докази, документи.
- Визначте речові докази, предмети матеріального світу.
- Які докази мають важливіше значення?
- Що таке предмет доказування?
- Назвіть джерела доказів.
- Наведіть класифікацію доказів в адміністративному процесі.
- Яким чином оцінюються докази?
- Охарактеризуйте висновки експертів.
- Що означає законність одержання доказів?
- Як здійснюється дослідження доказів?
- Охарактеризуйте установлення фактів протиправних рішень, дій чи бездіяльності органу владних повноважень, наявності чи відсутності адміністративно-правового спору чи спору про право, наявності інтересів третіх осіб, наявності адміністративного правопорушення та його складу, обставин, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, наявність майнової шкоди.

- Розкрийте сутність поняття преюдиційних факти.
- Яке значення мають преюдиційні факти?
- Охарактеризуйте загальновідомі обставини та визнані факти.
- Яке значення мають загальновідомі обставини та визнані факти?
- Назвіть критерії класифікації доказів.
- Які докази прямі та непрямі?
- Назвіть обвинувальні докази, виправдувальні докази, первісні та похідні докази.
- Охарактеризуйте заходи забезпечення доказів та адміністративних проваджень.
- Розкрийте нормативно-правове регулювання заходів забезпечення доказів та адміністративних проваджень.

Тема 6. Процесуальні строки

Завдання 1. Скласти таблицю «Види процесуальних строків»:

Таблиця

№ з/п	Критерій класифікації	Назва видів процесуальних строків	Характеристика процесуального строку
1.			
2.			
3.			

Питання для самоконтролю

- Дайте визначення поняття процесуальних строків.
- Яке значення мають процесуальні строки?
- Визначте наслідки пропущення процесуальних строків.
- Наведіть класифікацію процесуальних строків.
- Назвіть приклади процесуальних строків, які передбачені в Кодексі України про адміністративні правопорушення.
- Наведіть приклади процесуальних строків, які передбачені в Законі України «Про звернення громадян».
- Назвіть приклади процесуальних строків, які передбачені в Кодексі адміністративного судочинства України.
- Який загальний і спеціальний строк звернення до адміністративного суду?
- Як визначають процесуальні строки?
- Охарактеризуйте порядок обчислення процесуальних строків.
- Назвіть види процесуальних строків.
- Наведіть приклади строків, встановлених законом.
- Назвіть строки, встановлені судом, органом владних повноважень (посадовою особою).
- Які строки звернення за захистом порушених прав?
- Назвіть строки повідомлення про час і місце розгляду справи.
- Охарактеризуйте строки розгляду адміністративної справи.
- Які строки оскарження постанов у справах та перегляду справ?
- Назвіть строки виконання постанов у справах.
- Наведіть приклади строків, тривалість і межі яких визначаються судом, органом владних повноважень (посадовою особою).

Тема 7. Заходи процесуального примусу в адміністративному процесі

Завдання 1. Вирішити задачу:

А) Особу невизнаного громадянства було затримано прикордонними військами України в момент незаконного перетинання державного кордону для з'ясування особистості на 8 діб.

Обґрунтуйте правомірність такого адміністративного затримання та назвіть

обов'язкові умови, які його повинні супроводжувати.

Б) Мостиський прикордонний загін Західного регіонального управління Державної прикордонної служби України звернувся до суду з позовом, в якому просить постановити рішення про примусове видворення за межі території України та затримання громадянина Грузії Солонію. Вимоги про примусове видворення за межі території України та затримання обґрунтовує тим, що громадянин Грузії Солонія порушив встановлений порядок перетину державного кордону, що виявилось у спробі незаконного перетину державного кордону з України в Республіку Польща без паспорта, яка мала місце 20 жовтня 2012 року.

Визначте процесуальний порядок дій суду та обґрунтуйте їх.

Завдання 2. Скласти таблицю «Види заходів процесуального примусу в адміністративному процесі»:

Таблиця

№ з/п	Вид заходу процесуального примусу	Підстава застосування	Характеристика заходу процесуального примусу
1.			
2.			
3.			

Питання для самоконтролю

- Дайте визначення поняття заходів адміністративного примусу.
- Назвіть підстави застосування заходів адміністративного примусу.
- Розкрийте нормативно-правове та процесуальне закріплення застосування заходів примусу.
- Охарактеризуйте протиправне перешкоджання особами здійсненню адміністративного провадження.
- Розкрийте зміст порушення встановлених у суді правил.
- Охарактеризуйте невиконання вимог щодо припинення протиправних дій осіб та фіксування вчиненого правопорушення.
- Яке значення мають заходи процесуального примусу?
- Наведіть класифікацію заходів процесуального примусу.
- Поясніть зміст попередження.
- Охарактеризуйте видалення із зали судового засідання.
- Назвіть підстави тимчасового вилучення доказів для дослідження судом, органом владних повноважень (посадовою особою).
- Які підстави застосування приводу?
- Хто застосовує привід?
- До кого не може застосовуватися привід?
- Який захід процесуального примусу є найбільш суворим?
- Визначте підстави застосування заходів процесуального примусу.
- Які особи уповноважені застосовувати заходи процесуального примусу?
- Що ви розумієте під адміністративним примусом?
- Які групи заходів належать до адміністративного примусу?
- Чим відрізняються заходи адміністративного припинення від адміністративно-попереджувальних заходів та заходів адміністративного стягнення?
- Які заходи адміністративного примусу застосовуються Національною поліцією?
- Що таке адміністративне затримання особи?
- Який строк адміністративного затримання?
- В чому особливості застосування таких заходів адміністративного примусу, як особистий огляд та огляд речей?

- Назвіть заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення та охарактеризуйте їх.
- Який порядок застосування заходів процесуального примусу?
- Здійсніть характеристику заходів процесуального примусу, що застосовуються в адміністративному судовому процесі: попередження; видалення із залу судового засідання; тимчасове вилучення доказів для дослідження судом; привід; штраф.
- Чим відрізняються заходи адміністративного припинення від адміністративно-попереджувальних заходів та заходів адміністративного стягнення?
- Що таке адміністративне затримання особи?
- В чому особливості застосування таких заходів адміністративного примусу, як особистий огляд та огляд речей?

Тема 8. Неюрисдикційні адміністративні провадження

Завдання 1. Скласти таблицю «Неюрисдикційні адміністративні провадження»:

Таблиця

№ з/п	Назва неюрисдикційного адміністративного провадження	Стадії провадження	Характеристика стадії провадження	Учасники провадження
1.	Нормотворче провадження			
2.	Дозвільне провадження			
3.	Реєстраційне провадження			
4.	Контрольне провадження			
5.	Атестаційне провадження			
6.	Провадження з розгляду пропозицій і заяв громадян			

Завдання 2. Вирішити задачі:

А) Начальник Котовського райвідділу внутрішніх справ 5 вересня 2014 року відмовив громадянину Рішелньову у видачі дозволу на придбання мисливської рушниці. Вважаючи відмову необґрунтованою, 15 вересня 2014 Рішелньов. оскаржив це рішення до УМВС в Одеській області. Відповіді до 11 листопада 2014 не одержав.

Якими можуть бути подальші дії громадянина Рішелньова?

Б) Пенсіонер Глухов приніс 5 липня 2015 року в райвідділ внутрішніх справ заяву про видачу йому ліцензії для придбання мисливської зброї, яка необхідна для охорони фруктових садів, і ліцензії на купівлю газового пістолета для самооборони. До заяви були додані всі необхідні документи.

Розглянувши в серпні цього ж року заяву, райвідділ відмовив у видачі ліцензії на придбання мисливської зброї, оскільки він у травні цього року був поміщений в медичний виверзник. Ліцензію на купівлю газового пістолета йому видали. За цією ліцензією Глухов придбав у спеціальному магазині пістолет, про що була зроблена відповідна помітка в ліцензії.

Через місяць дільничний працівник міліції вилучив пістолет Глухова. Чи правомірним є обмеження права громадянина на придбання, зберігання і користування зброєю?

В) 5 жовтня 2013 року громадянин Сперненко перебував в лісовому масиві поблизу

с. Бережесть Овруцького району Житомирської області в мисливських угіддях з гладкоствольною мисливською рушницею марки ІЖ-54 без належного дозволу на полюванні, чим порушив правила полювання, про що державний інспектор охорони навколишнього природного середовища Ковбань склав постанову про накладення на Сперненка адміністративного стягнення.

Сперненко звернувся до суду з адміністративним позовом та просить скасувати постанову про накладення на нього адміністративного стягнення, визнати дії інспектора стосовно винесеної постанови від 11.12.2013 року протиправними, стягнути з нього на його користь суму судового збору. Позовні вимоги мотивує тим, що вказана постанова не відповідає обставинам справи та вимогам закону, є необґрунтованою, протиправною оскільки він не вчинив ніякого правопорушення, а рушницю взяв лише для самозахисту, з якої не стріляв більше 25 років та не є мисливцем. В судовому засіданні позов підтримав та просить змінити міру адміністративного стягнення у виді штрафу на попередження, адже, коли він йшов до лісу, то рушницю взяв лише з метою самозахисту, оскільки неодноразово бачив по телебаченню, що появилася «чупакабра». Він ніколи не полював та квитка мисливця ніколи не мав. Рушницю йому подарували і вона знаходиться у нього з 1982 року.

Чи є правомірними дії інспектора Ковбаня? Яке рішення має винести адміністративний суд?

Питання для самоконтролю

- Що таке «реєстраційне провадження»?
- Які групи об'єктів державної реєстрації діяльності можна виокремити?
- Наведіть структуру реєстраційних проваджень.
- Що передбачено стадією порушення та розгляду справи у реєстраційному провадженні?
- Які існують підстави для відмови у проведенні державної реєстрації?
- Які особливості процесуальної діяльності притаманні стадії виконання рішення зі здійснення державної реєстрації?
- Вкажіть види реєстраційних проваджень.
- Охарактеризуйте провадження з реєстрації нормативних актів органів виконавчої влади.
- Охарактеризуйте провадження з реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.
- Які документи подаються заявником для державної реєстрації юридичної особи?
- Назвіть документи, що подаються заявником для державної реєстрації фізичної особи – підприємця.
- Які документи подаються заявником для державної реєстрації громадського об'єднання, що не має статусу юридичної особи?
- Назвіть документи, що подаються заявником для державної реєстрації структурних утворень політичної партії, що не мають статусу юридичної особи.
- Які документи подаються заявником для державної реєстрації відокремленого підрозділу іноземної неурядової організації, представництва, філії іноземної благодійної організації?
- Назвіть документи, що подаються заявником для державної реєстрації підтвердження всеукраїнського статусу громадського об'єднання.
- Які документи подаються заявником для державної реєстрації символіки?
- Охарактеризуйте провадження з реєстрації громадських об'єднань та їх символіки.
- Хто здійснює реєстрацію політичних партій?
- Які документи треба подавати для реєстрації політичних партій?
- Що таке «дозвільне провадження»?
- Вкажіть види дозвільних проваджень.
- Вкажіть види господарської діяльності, що потребують ліцензування.
- Які суб'єкти публічної адміністрації уповноважені видавати ліцензії та дозволи?

- Охарактеризуйте провадження по видачі дозволу на придбання спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівливої дії.
- Які нормативно-правові акти приймають Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Президент України, центральні органи виконавчої влади, місцеві ради та місцеві державні адміністрації?
- Назвіть стадії нормотворчого провадження.
- У яких друкованих виданнях здійснюється офіційне опублікування нормативно-правових актів?
- Коли набирають чинності закони та підзаконні нормативно-правові акти?
- Які нормативні акти становлять правову основу провадження за зверненнями громадян?
- Що ви розумієте під зверненнями громадян?
- Які види звернень громадян ви знаєте?
- Які існують стадії провадження за зверненнями громадян?
- Які вимоги пред'являються до звернень громадян?
- Які види звернень не підлягають розгляду і вирішенню?
- Який існує порядок розгляду звернень громадян?
- У які строки повинні бути розглянуті звернення громадян?
- Які особливості подання та розгляду електронних петицій?
- Назвіть, які суб'єкти зобов'язані проходити атестацію?
- Які стадії контрольного провадження?
- Назвіть суб'єктів контрольного провадження?
- Що підлягає контролю та нагляду з боку суб'єктів публічної адміністрації?

Тема 9. Юрисдикційні адміністративні провадження

Завдання 1. Скласти таблицю «Юрисдикційні адміністративні провадження»:

Таблиця

№ з/п	Назва юрисдикційного адміністративного провадження	Стадії провадження	Характеристика стадії провадження	Учасники провадження
1.	Провадження у справах про адміністративні правопорушення			
2.	Провадження з розгляду скарг громадян			
3.	Дисциплінарні провадження щодо державних службовців			
4.	Адміністративно-позовне провадження (адміністративне судочинство)			

Завдання 2. Скласти проект протоколу про адміністративне правопорушення.

Завдання 3. Використовуючи положення Кодексу України про адміністративні правопорушення, законспектувати випадки, коли протоколи про адміністративні правопорушення не складаються.

Завдання 4. Заповнити таблицю «Строки у провадженні в справах про адміністративні правопорушення»:

Таблиця

Строки	Тривалість
розгляду справ про адміністративне правопорушення	
оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення	
розгляду скарги і протесту на постанову по справі про адміністративне правопорушення	
виконання постанови по справі про адміністративне правопорушення	
накладення стягнення	

Завдання 5. Вирішити задачі:

А) Державний службовець Ковальов, який працював керівником районного відділу освіти, порушив законодавство про державну службу. В результаті цього було призначено службове розслідування, яким керував один із заступників голови районної державної адміністрації. Після розслідування заступник голови районної державної адміністрації звільнив Ковальова.

Чи було у заступника голови районної державної адміністрації право звільняти Ковальова? Дайте юридичну оцінку ситуації.

Б) Мешканець села Семенівка фермер Іван Кавальські звернувся до Семенівської сільської ради із заявою про надання йому в короткострокову оренду земельної ділянки для вирощування нового сорту соняшника (1 га), яка би прилягала до земель, що є у його власності. Сільська рада розглянула заяву І. Кавальські і прийняла рішення про надання йому в оренду земельної ділянки розміром 1 га, прилеглої до сільськогосподарських угідь І. Кавальські з південної сторони. Зазначена земельна ділянка раніше належала іншому користувачеві, з яким сільська рада розірвала договір довгострокової оренди через недоцільне її використання.

І. Кавальські звернувся до районного суду з адміністративним позовом, у якому оскаржив рішення сільської ради. Позов він обґрунтував тим, що попередній користувач земельної ділянки використовував її для зберігання отрутохімікатів. Значна частина хімікатів зберігалася протягом тривалого часу під відкритим небом, тому земля зазнала значного забруднення і стала малоприсадною для вирощування сільськогосподарських культур.

Суд, розглянувши справу, прийняв постанову, якою у задоволенні позову відмовив. Основним мотивом стало те, що сільська рада прийняла своє рішення відповідно до закону, адже прохання І. Кавальські про виділення земельної ділянки для вирощування соняшника було повністю задоволено, а земельна ділянка, згідно з даними державного земельного кадастру, належить до земель сільськогосподарського призначення, тому суд не взяв до уваги посилення позивача на те, що вона є малоприсадною для ведення сільського господарства.

Чи допустила порушення сільська рада прав, свобод та інтересів І. Кавальські? Чи врахував суд завдання адміністративного судочинства, відмовляючи в задоволенні позову? Чи було перевірено рішення сільської ради на відповідність усім критеріям, що визначені ч. 2 ст. 2 Кодексу адміністративного судочинства України? Якщо ні, то які критерії були проігноровані? Чи правильне рішення ухвалив суд? Підготуйте консультацію, як діяти І. Кавальські далі.

В) За неналежне виконання своїх службових обов'язків головному спеціалісту Державної податкової інспекції у м. Хмельницькому Головного управління ДФС у Хмельницькій області Русову було оголошено догану і затримано на один рік присвоєння чергового рангу. Русов, вважаючи, що за один дисциплінарний проступок до нього застосовано два дисциплінарних стягнення, оскаржив даний наказ у суді.

Яким повинно бути рішення суду?

Г) Голова адміністративної комісії оголосив догану вчительці за те, що вона переводила школярів через дорогу в невстановленому місці, а на зауваження поліцейських не реагувала.

Проаналізуйте ситуацію з юридичного погляду.

Д) Комсомольський міський суд Полтавської області прийняв рішення про застосування до Сомова виправних робіт строком на 40 днів за вчинення дрібного хуліганства. Сомов ухилився від виправних робіт. Про це було повідомлено суд, і суддя прийняв постанову про заміну виправних робіт 15 днями адміністративного арешту.

Які адміністративні стягнення передбачені за вчинення дрібного хуліганства? Де, яким чином і протягом якого строку відбуваються виправні роботи? Чи має право суддя замінити виправні роботи на адміністративний арешт в даному випадку? Чи правомірне рішення прийняв суддя?

Е) 22 вересня за фактом ДТП було порушено кримінальну справу. У ході розслідування було визнано, що водій скоїв не злочин, а адміністративне правопорушення. 20 листопада справу припинили, а матеріали переслали в поліцію для вирішення питання про притягнення водія до адміністративної відповідальності. В поліцію матеріали надійшли 2 грудня.

Чи можна ще накласти адміністративне стягнення на водія?

Є) Громадянин П. 19 лютого був оштрафований за розпивання спиртних напоїв у громадських місцях. 25 грудня цього ж року на нього знову було накладено штраф за аналогічне правопорушення.

Чи можна за таке ж правопорушення, скоєне у березні наступного року, притягнути громадянина П. до адміністративної відповідальності за ч. 3 ст. 178? Чому?

Питання для самоконтролю

- Що таке «дисциплінарне провадження»?
- Вкажіть види дисциплінарних проваджень.
- Назвіть стадії дисциплінарного провадження.
- Які дисциплінарні проступки передбачені Законом України «Про державну службу»?
- Які дисциплінарні стягнення можуть накласти на державних службовців?
- Які рішення можуть бути прийняті в результаті дисциплінарного провадження?
- Які органи уповноважені накладати дисциплінарні стягнення на державних службовців?
- Порівняйте дисциплінарне провадження із провадженням у справі про адміністративне правопорушення.
- Вкажіть порядок накладення дисциплінарних стягнень на державних службовців.
- Що таке «скарга»?
- Вкажіть стадії провадження у справах розгляду звернень громадян.
- Вкажіть існуючі строки провадження у справах розгляду скарг громадян.
- В чому полягає особливість подання повторної скарги?
- Вкажіть ознаки адміністративно-спеціальних скарг?
- Яким нормативним актом регламентується судовий порядок подання та розгляду скарг?
- Що таке «провадження у справах про адміністративні правопорушення»?
- Назвіть стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.
- Вкажіть процесуальні строки провадження у справах про адміністративні правопорушення.
- Назвіть строки давності в провадженні у справах про адміністративні правопорушення.
- Вкажіть строки примусового впливу в провадженні у справах про адміністративні правопорушення.

- Зазначте види суб'єктів провадження у справах про адміністративні правопорушення.
- Які органи (посадові особи) належать до «лідуючих суб'єктів» провадження у справах про адміністративні правопорушення?
- Назвіть етапи стадії «адміністративне розслідування та порушення справи про адміністративний проступок».
- Назвіть етапи стадії «розгляд справи та винесення постанови».
- Назвіть етапи стадії «оскарження (опротестування) постанови».
- Назвіть етапи стадії «виконання постанови»?
- Які види адміністративного провадження ви знаєте?
- Як співвідносяться між собою адміністративне провадження та провадження в справах про адміністративні правопорушення?
- Дайте визначення провадження в справах про адміністративні правопорушення.
- Назвіть принципи провадження в справах про адміністративні правопорушення.
- Що є приводами, а що підставами для порушення справи про адміністративне правопорушення?
- Які обставини виключають провадження в справах про адміністративні правопорушення?
- Назвіть місце та строки розгляду справ про адміністративні правопорушення.
- Який існує порядок розгляду справ про адміністративні правопорушення?
- Які види постанов у справах про адміністративні правопорушення вам відомі?
- Назвіть підстави, порядок та строки оскарження або опротестування постанови по справі про адміністративні правопорушення.
- Які нормативні акти становлять правову основу дисциплінарного провадження?
- Що ви розумієте під дисциплінарним правопорушенням?
- Які стадії дисциплінарного провадження ви знаєте?
- Який існує порядок проведення службового розслідування?
- Назвіть види дисциплінарних стягнень.
- Який порядок накладення і зняття дисциплінарного стягнення вам відомий?
- Назвіть ознаки адміністративного судочинства.
- Охарактеризуйте завдання адміністративного судочинства.

Тема 10. Організація адміністративного судочинства

Завдання 1. Вирішити задачі:

А) Колишній головний спеціаліст виконавчого комітету міської ради Ольга Петренко звернулася до окружного адміністративного суду з позовною заявою про стягнення з виконкому заробітної плати у розмірі 4500 гривень за останні три місяці перед її звільненням, протягом яких вона зарплату не отримувала. Суд відмовив у відкритті провадження у зв'язку з тим, що таку заяву не належить розглядати за правилами адміністративного судочинства, оскільки О. Петренко уже не перебуває на публічній службі, а заявлені нею вимоги є вимогами, що впливають з трудових правовідносин.

Як Ви вважаєте, чи правильна ухвала суду?

Б) Іван Василенко звернувся до окружного адміністративного суду з позовом про визнання незаконним рішення міської ради про відмову у звільненні його від сплати єдиного податку. Окружний адміністративний суд своєю ухвалою відмовив у відкритті провадження в адміністративній справі, посилаючись на те, що справу не належить розглядати за правилами адміністративного судочинства, оскільки міська рада не є юридичною особою (юридичною особою є виконком цієї ради), а отже, відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України вона не має адміністративної процесуальної правосуб'єктності.

Чи належить справу розглядати за правилами адміністративного судочинства? Якому суду підсудна ця справа? Чи правильно вчинив суд, відмовляючи у відкритті провадження?

Порадьте І. Василенку, як йому діяти далі.

В) Пенсіонер Петро Степаненко звернувся до районного суду з позовом про зобов'язання виконавчого комітету сільської ради розглянути його заяву про виділення йому одноразової грошової допомоги для закупівлі дров на зиму і дати на неї відповідь. Виконком сільської ради просив у задоволенні позову відмовити і зазначив, що така заява П. Степаненка до нього не надходила. Суд запропонував виконавчому комітету подати журнал реєстрації звернень громадян, але той пропозицію суду проігнорував. Суд розглянув справу на підставі наявних матеріалів і відмовив у задоволенні позову, оскільки позивач не довів факту подання заяви.

Чи правильно суд застосував правила щодо доказування? Чи є підстави для оскарження судового рішення? Якщо так, то які аргументи Ви б використали, подаючи апеляційну скаргу?

Г) Громадянин звернувся до Верховного Суду із позовною заявою до Верховної Ради України із вимогою скасувати Закон України «Про адміністративні послуги» як такий, що не відповідає Конституції України.

Чи належить розглядати таку справу у порядку адміністративного судочинства? Чи може Верховний Суд розглядати цю справу як суд першої інстанції?

Д) ОСОБА_1 звернувся до суду з позовом до Аудиторської палати України про скасування рішення № 183/1 від 11.10.2007 року, зобов'язання відновити дію сертифіката аудитора. Позов мотивовано тим, що 11.10.2007 року Аудиторська палата України прийняла рішення №183/1 про застосування стягнення, яким за неналежне виконання професійних обов'язків анульовано сертифікат аудитора ОСОБА_1. Підставою для прийняття відповідачем даного рішення є заява АКБ «Укрсоцбанк» від 12.09.2007 року, в якій скаржник зазначив про порушення аудитором ОСОБА_1 норм професійної етики, вимог стандартів аудиту та чинного законодавстві при наданні аудиторських послуг ОСОБА_2. Позивач вважає рішення Аудиторської палати України необґрунтованим, таким, що суперечить вимогам чинного законодавства України та порушує його права та законні інтереси. Так, на думку позивача, при прийнятті оскаржуваного рішення відповідачем порушено вимоги ст. 58 Конституції України та Закону України «Про аудиторську діяльність», оскільки на день застосування дисциплінарного стягнення, визначеного ст. 22 вказаного закону, у чинному законодавстві була відсутня норма, яка б визначала, які саме дії аудитора є неналежним виконанням професійного обов'язку аудитора, та який саме вид дисциплінарного стягнення має застосовуватися до особи, що їх вчинила.

Які правовідносини виникли між аудитором ОСОБА_1 та Аудиторською палатою України? Чи присутній у правовідносинах суб'єкт владних повноважень? Якщо так, то які ознаки на це вказують? Яка судова юрисдикція має бути застосована для оскарження рішення Аудиторської палати України?

Е) Курсант Донецького юридичного інституту МВС України (м. Кривий Ріг) звернувся із адміністративним позовом до Дніпропетровського окружного адміністративного суду про скасування наказу ректора Донецького юридичного інституту МВС України про відрахування його з 3 курсу через академічну заборгованість. Колегія суддів Дніпропетровського окружного суду відмовила у відкритті провадження у справі через порушення юрисдикції (підсудності) цієї справи.

Чи правильне рішення прийняв суд? Чи дотримано юрисдикцію і правила підсудності у цій справі? Проаналізуйте ситуацію, визначте інші недоліки в умові задачі.

Є) Донецький апеляційний адміністративний суд виніс постанову про залишення в силі рішення місцевого суду про відмову у задоволенні позову ОСОБА_1 до Донецької дирекції Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта» про визнання протиправною відмову в задоволенні запиту на інформацію (ненадання копії наказу про ліквідацію вузла поштового зв'язку, інших документів, пов'язаних із ліквідацією цього вузла,

інформації про передачу приміщення та іншого майна, що належало відділенню, фізичній чи юридичній особі) та зобов'язання відшкодувати завдану моральну шкоду у сумі 5000 грн.

Чи правомірним є рішення Донецького апеляційного адміністративного суду? Чи відноситься Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта» до розпорядників публічної інформації? Чи може бути заявлена вимога про стягнення моральної шкоди в адміністративному судочинстві?

Ж) 18 вересня 2015 року народний депутат України ОСОБА_7 у Вищому адміністративному суді України пред'явив позов до Верховної Ради України про визнання дій неправомірними, визнання незаконною і скасування Постанови Верховної Ради України. Позовні вимоги обґрунтовував тим, що є він є народним депутатом України VIII скликання. 17 вересня 2015 року на черговому пленарному засіданні третьої сесії VIII скликання Верховної Ради України до порядку денного було включено та розглянуто питання про надання згоди на притягнення його до кримінальної відповідальності, затримання та арешт. За результатами розгляду Верховною Радою України прийнято Постанову № 706-VIII «Про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності, затримання та арешт народного депутата України ОСОБА_7». Всупереч Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» Генеральний прокурор України вмотивованого і обґрунтованого подання до Верховної Ради України щодо притягнення його до кримінальної відповідальності не вносив, регламентний комітет Ради вказане подання на своєму засіданні не розглядав і жодного висновку з цього питання не надавав. Не було оголошено на пленарному засіданні Верховної Ради України й про розгляд такого подання, і йому не було надано можливості надати будь-які пояснення з цього питання. А питання про надання згоди на притягнення його як народного депутата України до кримінальної відповідальності та надання Верховною Радою України згоди на його затримання та арешт до порядку денного до початку пленарного засідання 17 вересня 2015 року включено не було.

Позивач просить: визнати протиправними дії Верховної Ради України щодо включення 17 вересня 2015 року до порядку денного пленарного засідання третьої сесії VIII скликання Верховної Ради України та розгляд питання про надання згоди на притягнення його як народного депутата України до кримінальної відповідальності, затримання та арешт; визнати незаконною Постанову Верховної Ради України від 17 вересня 2015 року № 706-VIII «Про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності, затримання та арешт народного депутата України ОСОБА_7».

Проаналізуйте норми ст.ст. 6, 19, 80 Конституції України, ст.ст. 20, 218 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», пункту 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, Рішення Європейського Суду з прав людини 9 січня 2013 року у справі «Олександр Волков проти України» (Case of Oleksandr Volkov v. Ukraine), Рішення Конституційного Суду України від 27 жовтня 1999 року № 9-рп/99 (справа про депутатську недоторканність). Враховуючи принципи адміністративного права, зокрема, юридичної визначеності, поясніть, чи можуть бути задоволені вимоги позивача? Яким (якими) принципами слід керуватися для розв'язання ситуації? Дайте оцінку можливості втручання адміністративного суду у розсуд Верховної Ради України.

З) ОСОБА_1 оскаржила правовий акт індивідуальної дії і при цьому звернулася із адміністративним позовом до кількох відповідачів, лише частина з яких мала статус суб'єкта владних повноважень. Хмельницький міськрайонний суд Хмельницької області ухвалою відмовив у відкритті провадження за позовними вимогами до всіх відповідачів із посиланням на те, що справа не належить до компетенції адміністративних судів.

Чи обґрунтовано є ухвала суду? Надайте письмову консультацію позивачу.

К) Громадянин Костенко Петро Павлович звернувся до суду з позовом до Шепетівського міськрайонного відділу державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області, у якому просить суд визнати неправомірною дію відповідача в частині відмови в прийнятті заяви про реєстрацію шлюбу й зобов'язати його

зареєструвати шлюб між позивачем і громадянкою Донченко Аллою Леонідівною.

Використовуючи положення Кодексу адміністративного судочинства України, визначте предметну, територіальну та інстанційну юрисдикцію даної справи. Яким складом суд буде розглядати адміністративну справу?

Л) До Львівського окружного адміністративного суду 30.01.2019 р. надійшла позовна заява від прокурора Бродівського району Львівської області про визнання протиправним і скасування рішення № 120 від 16.12.2018 р. «Про політичну ситуацію в Україні», прийнятого Чернецькою сільською радою. Одночасно прокурор просив забезпечити позов шляхом зупинення дії оскаржуваного рішення до вирішення справи по суті. Доказів в обґрунтуванні терміновості забезпечення позову позивач суду не надав.

Яке рішення має прийняти суддя у цій ситуації? Які існують способи забезпечення адміністративного позову?

М) ОСОБА_1 звернувся із позовом про оскарження рішення суб'єкта владних повноважень. Через деякий час від відповідача до нього надійшов відзив на позовну заяву. Ознайомившись із відзивом, ОСОБА_1 вирішив додатки додаткові пояснення та електронні докази, зокрема фотографії, зроблені на його мобільний телефон, що були записані на USB-флеш-накопичувач.

Які дії суду у цій ситуації? Чи порушив ОСОБА_1 норми процесуального законодавства? Якщо так, то назвіть їх.

Завдання 2. Проаналізувати правомірність рішень (дій) суду:

А) Зустрічаються випадки відмови судів відкривати провадження у справах щодо оскарження постанов суб'єктів владних повноважень у справах про адміністративні правопорушення через неналежність відповідних спорів до розгляду у порядку адміністративного судочинства.

Б) Фізичні особи – споживачі електричної енергії звернулись із адміністративним позовом до ТОВ «Хмельницькенергозбут», вимагаючи визнання незаконним складеного ним акта та повернення безпідставно стягнутих платежів за електричну енергію. Хмельницький міськрайонний суд Хмельницької області розглянув цю адміністративну справу по суті.

В) При вирішенні спору щодо заборгованості із заробітної плати перед секретарем місцевої ради суд поклав обов'язок доведення наявності такої заборгованості на позивача. Через те, що позивач не довів обставину заборгованості із заробітної плати, суд відмовив у задоволенні позову.

Питання для самоконтролю

- Що є предметом адміністративної юрисдикції?
- Проаналізуйте систему адміністративних судів.
- Які є види юрисдикції (підсудності) адміністративних справ?
- Дайте визначення доказам в адміністративному судочинстві.
- Що може слугувати доказами в адміністративному судочинстві?
- Які є засоби доказування в адміністративному судочинстві?
- У чому сутність презумпції винуватості суб'єкта владних повноважень?
- Назвіть способи забезпечення доказів.
- Які наслідки пропущення строків звернення до адміністративного суду?
- Розкрийте порядок надсилання судових викликів та повідомлень.
- Які наслідки відмови від одержання повістки?
- Назвіть умови виклику (повідомлення) шляхом надсилання тексту повістки електронною поштою, факсимільним повідомленням (факсом, телефаксом), телефонограмою.
- Який порядок виклику (повідомлення) відповідача, третіх осіб, свідків, місце проживання (перебування) яких невідоме?

Тема 11. Провадження в адміністративному суді першої інстанції

Завдання 1. Підготуватись до відповіді на питання:

- 1) Яка різниця у правових наслідках залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви, відмови у відкритті провадження в адміністративній справі?
- 2) Чи є обов'язковим проведення попереднього судового засідання у суді першої інстанції? Яка його мета?
- 3) Які наслідки неприбуття у судове засідання осіб, які беруть участь у справі?
- 4) Яка різниця між перервою у судовому засіданні, відкладенням розгляду справи, зупиненням і закриттям провадження у справі?
- 5) Які різновиди судових рішень в адміністративних справах Ви знаєте? У яких випадках суд їх ухвалює?

Завдання 2. Вирішити задачу:

А) Громадянин Костенко П.П. звернувся до суду з позовом до Шепетівського міськрайонного відділу державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області, у якому просить суд визнати неправомірною дію відповідача в частині відмови в прийнятті заяви про реєстрацію шлюбу й зобов'язати його зареєструвати шлюб між позивачем і громадянкою Донченко А.Л.

У позові від 19 січня 2019 року, складеним представником позивача - Голубко І.В., зазначено, що 10 січня 2019 року громадянин Костенко П.П. і громадянка Донченко А.Л. звернулися до відповідача з метою державної реєстрації шлюбу. Ними було сплачене державне мито. Однак у прийнятті заяви про реєстрацію шлюбу позивачеві й громадянці Донченко А.Л. було відмовлено усно на підставі того, що паспорт останньої не містить відмітки про реєстрацію місця проживання. У зв'язку із цим 11 січня 2019 року громадянин Костенко П.П. і громадянка Донченко А.Л. звернулися до Шепетівського міськрайонного відділу державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області із письмовим зверненням і заявою про реєстрацію шлюбу через пошту і одержали письмову відмову в реєстрації шлюбу на підставі того, що в громадянки Донченко А.Л. немає реєстрації, а в заяві про реєстрацію шлюбу міститься графа «місце проживання», що повинна бути заповнена на підставі реєстраційного штампа. Крім того, позивач зазначав, що в листі відповідача від 17 січня 2019 року третій особі рекомендується зареєструватися за місцем проживання, і тільки після виконання цієї умови буде проведена державна реєстрація шлюбу. Позивач також відзначив, що останній абзац типової форми Заяви про реєстрацію шлюбу містить застереження про відповідальність за надання недостовірної інформації органам реєстрації актів цивільного стану. Тому громадянин Костенко П.П. і громадянка Донченко А.Л. при заповненні заяви про державну реєстрацію шлюбу використовували дійсний і безсумнівний факт проживання за одною адресою.

Представник відповідача позов не визнала й пояснила, що в реєстрації шлюбу громадянину Костенку П.П. і громадянину Донченко А.Л. було відмовлено правомірно у зв'язку з вищевказаними обставинами.

Третя особа, громадянка Донченко А.Л., підтримала позов і пояснила, що їй відомо про необхідність зареєструватися по місцю проживання, однак, у зв'язку з тим, що в неї малолітнє дитя, такої можливості вона не мала.

Використовуючи положення Кодексу адміністративного судочинства України, визначте докази, які повинні надати сторони, види судових рішень, що можуть бути прийняті при розгляді та вирішенні даної справи. Дайте правову оцінку наведеної ситуації. Складіть план розгляду адміністративної справи у суді першої інстанції;

Б) Виконавчий комітет міської ради прийняв рішення про знесення старого житлового будинку, що знаходився у комунальній власності, для будівництва на його місці нового. Мешканцям будинку запропоновано тимчасово перебратися до своїх родичів або знайомих – до того часу, поки їм не буде надано іншого житла. Відповідний договір про знесення будинку було укладено з будівельною організацією. Мешканці будинку звернулися до міськрайонного суду з позовом про незаконність такого рішення і його скасування, посилаючись на те, що їх

позбавлено права на житло. Одночасно було заявлено клопотання якомога швидше розглянути справу.

Які вимоги до позовної заяви? Які дії повинен вжити адміністративний суд до ухвалення судового рішення у справі?

В) Іваненко оскаржила до суду дії посадових осіб департаменту архітектури, містобудування та земельних ресурсів Хмельницької міської ради з метою захисту її права на забудову відповідної земельної ділянки. Під час розгляду справи позивач звернулася до суду із заявою про забезпечення позову шляхом заборони відповідачам проводити дії щодо затвердження та виконання проектних пропозицій забудови відповідної земельної ділянки. Суд першої інстанції своєю ухвалою заяву задовольнив.

Сидоренко оскаржила цю ухвалу в апеляційному порядку на тій підставі, що заходи забезпечення позову заборонили відповідачам сприяти у реалізації права на забудову, яке, на її думку, належало саме їй. Апеляційний адміністративний суд скаргу Сидоренко задовольнив, ухвалу суду першої інстанції скасував та постановив нову, якою відмовив у задоволенні заяви про вжиття заходів забезпечення позову. Ухвала суду апеляційної інстанції ґрунтувалась на тому, що заборона відповідачам вчиняти відповідні дії створювала перешкоди у реалізації прав Сидоренко, яка не була стороною у справі, і дії якої не були предметом спору.

Які є способи забезпечення позову? До кого суд може вжити заборону вчиняти певні дії? Які є умови застосування заходів забезпечення позову?

Г) Петренко (Коваль) Марія Іванівна звернулася до відділу державної реєстрації актів цивільного стану Хмельницького міськрайонного управління юстиції з проханням видати повторне свідоцтво про народження, змінивши дату народження. Справа в тому, що Петренко (Коваль) Марія Іванівна народилась 17 квітня 1959 року в с. Бахматівці Хмельницького району Хмельницької області. Батьками є Коваль Антон Іванович та Коваль Ганна Федорівна. Але під час реєстрації народження Бахматовецькою сільською радою в свідоцтві про народження помилково вказали іншу дату народження - 20.04.1960 року. Рішенням Хмельницького міськрайонного суду від 8 травня 2018 року було встановлено юридичний факт про те, що Петренко (Коваль) Марія Іванівна народилась 17 квітня 1959 року.

У Хмельницькому міському відділі державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області Петренко (Коваль) М.І. відмовили у видачі повторного свідоцтва та порадили звернутися до суду.

Чи є підстави для подання адміністративного позову?

Д) Громадянин Банашко звернувся до Миколаївського районного суду Львівської області до старшого державного інспектора з охорони навколишнього природного середовища у Львівській області про визнання протиправною та скасування протоколу та постанови про накладення адміністративного стягнення. Ухвалою суду від 2 жовтня 2017 р. громадянину Банашку було відмовлено у відкритті провадження у справі з огляду на те, що юрисдикція адміністративного суду не поширюється на публічно-правові справи про накладення адміністративних стягнень.

Чи правомірним є рішення суду першої інстанції? Чи поширюється юрисдикція адміністративних судів на справи про притягнення до адміністративної відповідальності фізичних чи юридичних осіб?

Е) 75-річний пенсіонер звернувся до адміністративного суду зі скаргою на рішення територіального органу Пенсійного Фонду України про відмову у збільшенні розміру пенсії. У скарзі пенсіонер виклав усі відомості, які вимагає Кодекс адміністративного судочинства України для позовної заяви. Але адміністративний суд залишив скаргу без руху і направив її для усунення недоліків у зв'язку з тим, що формою звернення до адміністративного суду має бути позовна заява, а не скарга. Пенсіонер звернувся до юридичної клініки за допомогою в оформленні документа, оскільки йому тяжко самому переписувати скаргу та ще й у двох примірниках (для суду і для відповідача).

Чи правильно вчинив адміністративний суд? Чи допустив суд порушення принципів адміністративного судочинства? Надайте консультацію пенсіонерів.

Завдання 3. Проаналізувати правомірність рішень (дій) суду:

А) Суд залишив заяву без руху через те, що в одній не було вказано суб'єктивне право, свободу чи інтерес, які були порушені відповідачем, а у іншій була відсутня вказівка на норму закону, на якій засновано позовну вимогу.

Б) У разі примирення між сторонами на стадіях підготовчого провадження чи розгляду справи, деякі суди постановляють ували про затвердження мирової угоди.

В) Суб'єкт владних повноважень був належним чином повідомлений про дату, час і місце судового розгляду, але не з'явився на нього без поважних причин. Це було розцінено судом як достатня підстава для відкладення розгляду справи.

Г) Суд оголосив перерву у судовому засіданні. Причина – неприбуття сторін у судові засідання.

Питання для самоконтролю

- Назвіть стадії провадження у суді першої інстанції.
- Хто має право на звернення до адміністративного суду з адміністративним позовом?
- Які вимоги ставляться до позовної заяви?
- Назвіть підстави залишення позовної заяви без руху.
- Які підстави та наслідки повернення позовної заяви?
- Назвіть підстави та наслідки відмови у відкритті провадження в адміністративній справі.
- Розкрийте поняття і завдання підготовки адміністративної справи до судового розгляду.
- Який строк розгляду і вирішення адміністративної справи?
- Розкрийте порядок судового розгляду справи у судовому засіданні.
- Охарактеризуйте порядок розгляду справ за правилами спрощеного позовного провадження.
- Який порядок проведення врегулювання спору за участі судді?

Тема 12. Перегляд судових рішень

Завдання 1. Підготуватись до відповіді на питання:

- 1) Які судові рішення може бути оскаржено в апеляційному порядку?
- 2) У яких межах переглядає справу суд апеляційної інстанції?
- 3) Яке рішення може ухвалити суд апеляційної інстанції за наслідками апеляційного провадження?
- 4) Чи можна звернутися до суду касаційної інстанції зі скаргою на рішення суду першої інстанції, якщо справа не переглядалася в апеляційному порядку?
- 5) У яких межах переглядає справу суд касаційної інстанції?
- 6) Чи досліджує докази суд касаційної інстанції?
- 7) Які підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами?

Завдання 2. Вирішити задачу:

А) Громадянин Костенко П.П. звернувся до суду з позовом до Шепетівського міськрайонного відділу державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області, в якому просить суд визнати неправомірною дію відповідача в частині відмови в прийнятті заяви про реєстрацію шлюбу й зобов'язати його зареєструвати шлюб між позивачем і громадянкою Донченко А.Л.

Шепетівський районний суд Хмельницької області прийняв рішення 14 лютого 2019 р. у справі № 2а-25/11/0670 за позовом Костенка П.П. до Шепетівського міськрайонного відділу державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у

Хмельницькій області про примус до реєстрації шлюбу. В зазначеному рішенні суд постановив:

1) Визнати дії Шепетівського міськрайонного відділу державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області в частині відмови в реєстрації шлюбу неправомірними.

2) Зобов'язати Шепетівський міськрайонний відділ державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області прийняти заяву про реєстрацію шлюбу від громадянина Костенка П.П. та громадянки Донченко А.Л. і зареєструвати шлюб між ними у строки, передбачені п. 2 ст. 32 Сімейного кодексу України.

3) Стягнути на користь позивача 1210 грн. з Державного бюджету України.

Шепетівський міськрайонний відділ державної реєстрації актів цивільного стану Головного територіального управління юстиції у Хмельницькій області 18.02.2019 р. подав апеляційну скаргу до Сьомого апеляційного адміністративного суду, в якій просить суд скасувати рішення суду першої інстанції як таке, що не відповідає вимогам чинного законодавства, а саме відмовити у реєстрації шлюбу між позивачем і громадянкою Донченко А.Л., зобов'язати громадянку Донченко А.Л. зареєструватися за місцем проживання та накласти на громадянку Донченко А.Л. адміністративне стягнення згідно з Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Сьомий апеляційний адміністративний суд 12.03.2019 р. скасував судові рішення суду першої інстанції та ухвалив нове рішення, яким відмову у реєстрації шлюбу між позивачем і громадянкою Донченко А.Л. визнано правомірною; на громадянку Донченко А.Л. покладено обов'язок зареєструватися за місцем проживання; накладено на громадянку Донченко А.Л. адміністративне стягнення у вигляді штрафу в розмірі 17 грн.

Позивач - Костенко П.П. не згоден із ухваленою постановою суду апеляційної інстанції і подає касаційну скаргу до Верховного суду з вимогою скасування постанови Сьомого апеляційного адміністративного суду від 19.03.2019 р. та визнання законним рішення Шепетівського районного суду Хмельницької області від 14.02.2019 р.

Використовуючи положення Кодексу адміністративного судочинства України та інші нормативно-правові акти, дайте правову оцінку наведеної ситуації, визначте склад суду, яким буде розглядатися адміністративна справа у суді апеляційної інстанції, визначте всіх можливих учасників справи та їх адміністративно-процесуальний статус в апеляційному провадженні, а також порядок, строки подачі апеляційної скарги та строки розгляду апеляційної скарги, визначте всі можливі судові витрати у справі та їх розмір.

Визначте склад суду, яким буде розглядатися адміністративна справа у суді касаційної інстанції, а також всіх можливих учасників у справі та їх адміністративно-процесуальний статус у касаційному провадженні, визначте порядок, строки подачі касаційної скарги та строки розгляду касаційної скарги, визначте всі можливі судові витрати у справі та їх розмір.

Б) Пенсіонер Микола Коломієць звернувся до юридичної клініки з проханням посприяти йому в оскарженні рішення адміністративного суду про відмову у задоволенні його позову до територіального управління Пенсійного фонду про проведення перерахунку пенсії. Вважаючи, що в апеляційному адміністративному суді він так само не доб'ється справедливості, М. Коломієць відразу звернувся з касаційною скаргою до Верховного Суду. Але той своєю ухвалою повернув касаційну скаргу без розгляду. Коломієць М. просить консультанта юридичної клініки підготувати касаційну скаргу до Верховного Суду.

Чи правильно діяв М. Коломієць, оскаржуючи рішення адміністративного суду до Верховного Суду? Чи правильно вчинив Верховний Суд з касаційною скаргою М. Коломієця? Підготуйте відповідь М. Коломієцю щодо порядку оскарження рішення адміністративного суду. Порадьте, як йому діяти у ситуації, що сталася.

В) Андрій Сергієнко, позивач у справі про оскарження припису інспектора державної екологічної інспекції, заявив у судовому засіданні відвід судді, оскільки відомо, що суддя та інспектор є сусідами і перебувають у дружніх стосунках. Знаючи, що відвід задоволено не буде, позивач завчасно підготував апеляційну скаргу на ухвалу суду, яку й подав відразу після проголошення ухвали про відмову у задоволенні відводу. Але суд апеляційну скаргу відмовився

прийняти, розглянув справу за суттю і прийняв рішення, яким у задоволенні позову відмовив. Сергієнко А. звернувся до юридичної клініки за порадою, як йому добитися розгляду апеляційної скарги на ухвалу про відмову у задоволенні відводу, адже якщо апеляційний адміністративний суд відведе суддю першої інстанції, то будуть підстави для перегляду справи.

Підготуйте консультацію А. Сергієнку і порадьте, у який спосіб він може відстояти свою позицію у справі.

Г) До юридичної клініки звернувся Володимир Бойко, який програв справу в адміністративному суді – як у першій інстанції, так і в апеляційній інстанції, з проханням поради, як він може оскаржити рішення суду першої інстанції та постанову суду апеляційної інстанції. Консультант юридичної клініки Степан Куйбіда, студент другого курсу, вивчивши надані В. Бойком матеріали, запропонував підготувати касаційну скаргу, у якій послатися на те, що суди першої та апеляційної інстанції неправильно встановили обставини у справі. Перед тим, як подати касаційну скаргу, треба у десятиденний строк після проголошення постанови суду апеляційної інстанції подати до апеляційного адміністративного суду заяву про касаційне оскарження. Але оскільки з дня проголошення постанови минуло уже п'ятнадцять днів, то одночасно треба клопотати про поновлення строку на подання заяви, обґрунтувавши пропущення строку необізнаністю у тонкощах процесуального закону. Після цього треба у двадцятиденний строк подати касаційну скаргу до Великої Палати Верховного Суду, але через апеляційний адміністративний суд, у якому знаходиться справа.

Чи правильну консультацію надав С. Куйбіда? Якщо ні, то які помилки він допустив? Надайте консультацію В. Бойку.

Д) Донецький апеляційний адміністративний суд постановив ухвалу про залишення без змін рішення місцевого суду про відмову у задоволенні позову ОСОБА_1 до Донецької дирекції Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта» про протиправну відмову в задоволенні запиту на інформацію (ненадання копії наказу про ліквідацію вузла поштового зв'язку, інших документів, пов'язаних із ліквідацією цього вузла, інформації про передачу приміщення та іншого майна, що належало відділенню, фізичній чи юридичній особі) та зобов'язання відшкодувати завдану моральну шкоду.

Чи правомірним є рішення Донецького апеляційного адміністративного суду? Чи відноситься Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта» до розпорядників публічної інформації? Чи змінилося б рішення Донецького апеляційного адміністративного суду, якщо б предметом позову була відмова в задоволенні запиту на інформацію щодо використання коштів з Державного бюджету на проведення реорганізації у структурі Донецької дирекції Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта»?

Е) Громадянин Банашко звернувся до Миколаївського районного суду Львівської області до старшого державного інспектора з охорони навколишнього природного середовища у Львівській області про визнання протиправною та скасування протоколу та постанови про накладення адміністративного стягнення. Ухвалою суду від 2 жовтня 2017 р. громадянину Банашку було відмовлено у відкритті провадження у справі з огляду на те, що юрисдикція адміністративного суду не поширюється на публічно-правові справи про накладення адміністративних стягнень. Громадянин Банашко звернувся з апеляційною скаргою до Львівського апеляційного адміністративного суду.

Яке рішення має прийняти Львівський апеляційний адміністративний суд?

Є) Іваненко оскаржила до суду дії посадових осіб департаменту архітектури, містобудування та земельних ресурсів Хмельницької міської ради з метою захисту її права на забудову відповідної земельної ділянки. Під час розгляду справи позивач звернулася до суду із заявою про забезпечення позову шляхом заборони відповідачам проводити дії щодо затвердження та виконання проектних пропозицій забудови відповідної земельної ділянки. Суд першої інстанції своєю ухвалою заяву задовольнив.

Сидоренко оскаржила цю ухвалу в апеляційному порядку на тій підставі, що заходи забезпечення позову заборонили відповідачам сприяти у реалізації права на забудову, яке, на її думку, належало саме їй. Апеляційний адміністративний суд скаргу Сидоренко задовольнив, ухвалу суду першої інстанції скасував та постановив нову, якою відмовив у задоволенні заяви про вжиття заходів забезпечення позову. Ухвала суду апеляційної інстанції ґрунтувалась на тому, що заборона відповідачам вчиняти відповідні дії створювала перешкоди у реалізації прав Сидоренко, яка не була стороною у справі, і дії якої не були предметом спору.

Чи є підстави для касаційного оскарження?

Ж) 75-річний пенсіонер звернувся до адміністративного суду зі скаргою на рішення територіального органу Пенсійного Фонду України про відмову у збільшенні розміру пенсії. У скарзі пенсіонер виклав усі відомості, які вимагає Кодекс адміністративного судочинства України для позовної заяви. Але адміністративний суд залишив скаргу без руху і направив її для усунення недоліків у зв'язку з тим, що формою звернення до адміністративного суду має бути позовна заява, а не скарга. Пенсіонер звернувся до юридичної клініки за допомогою в оформленні документа, оскільки йому тяжко самому переписувати скаргу та ще й у двох примірниках (для суду і для відповідача).

Чи можна оскаржити ухвалу суду про залишення скарги без руху в апеляційному порядку? Чи доцільно це робити у наведеній ситуації? Надайте консультацію пенсіонерові.

Питання для самоконтролю

- Назвіть завдання апеляційної інстанції.
- Хто може бути суб'єктом апеляційного оскарження?
- Що може бути предметом апеляційного оскарження?
- Які повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги на постанову суду?
- Які повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги на ухвалу суду?
- Перерахуйте підстави для залишення апеляційної скарги без задоволення, а судового рішення - без змін.
- Назвіть підстави для зміни судового рішення.
- Назвіть підстави для скасування судового рішення та ухвалення нового рішення.
- Які завдання касаційної інстанції?
- Проаналізуйте повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги.
- Який порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами?

Тема 13. Виконання судових рішень в адміністративних справах

Завдання 1. Підготуватись до відповіді на питання:

- 1) Які особливості виконання судових рішень в адміністративних справах Ви знаєте?
- 2) Які наслідки набрання законної сили судовим рішенням?
- 3) Які рішення суду виконуються негайно?

Завдання 2. Вирішити задачі:

А) Колишній державний службовець Оксана Замойська, пройшовши три інстанції, виграла у Верховному Суді справу про поновлення її на посаді та стягнення з відповідача втраченого заробітку у зв'язку з вимушеним прогулом. Незважаючи на задоволення її вимог Верховним Судом, вона звернулася до юридичної клініки за порадою, як добитися виконання постанови. У суді касаційної інстанції вона заявляла клопотання про негайне виконання постанови про поновлення її на посаді, якщо суд задовольнить її вимоги. Але Верховний Суд відхилив це клопотання. Тому О. Замойська просить підготувати або заяву до Верховного Суду щодо постановлення додаткової ухвали про негайне виконання постанови цього суду у частині

поновлення її на посаді, або скаргу до Великої Палати Верховного Суду з вимогою звернути постанову Верховного Суду до негайного виконання. Який з цих двох варіантів більше відповідає законодавству, вона не знає.

Дайте аргументовану відповідь на звернення О. Замойської.

Б) Суд апеляційної інстанції розцінив як порушення місцевим судом процесуального закону, коли той поклав обов'язок щодо виконання на певних суб'єктів владних повноважень, які не брали участь у справі.

Проаналізуйте правомірність судових рішень.

В) Особа, поновлена рішенням суду на посаді міського голови, оскаржила до суду бездіяльність міської ради-відповідача у вигляді ухилення від виконання цього рішення. Позивач з метою захисту своїх прав у відносинах служби в органах місцевого самоврядування посилався на трудове законодавство (статті 236, 237 Кодексу законів про працю України). Він вимагав від міської ради нарахувати йому заробітну плату за весь час вимушеного прогулу з прийняття першого рішення суду. Суд позов задовольнив. Хоча це рішення не наблизило позивача до його головної мети – фактичного поновлення на посаді.

А які процесуальні можливості примусового виконання первісного рішення про поновлення на роботі могли б запропонувати Ви?

Питання для самоконтролю

- Назвіть види судових рішень в адміністративних справах.
- Який порядок набрання законної сили рішеннями та ухвалами суду першої інстанції?
- Коли набирають законної сили постанови та ухвали судів апеляційної та касаційної інстанції?
- Назвіть наслідки набрання законної сили судовим рішенням.
- Які постанови суду виконуються негайно?
- Який порядок виконання судових рішень в адміністративних справах?
- Назвіть повноваження суду при виконанні судового рішення.
- Чи може бути примирення сторін у процесі виконання?
- Назвіть підстави застосування заходів процесуального примусу.
- Який порядок застосування заходів процесуального примусу?

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачаються у формі рефератів-оглядів. Завдання обирається студентом на початку семестру і виконується за усталеними вимогами.

1.5.1. Основні вимоги до написання рефератів-оглядів

При виконанні індивідуального завдання необхідно взяти до уваги, що реферат (лат. *refere* – доношу, повідомляю, переказую) – це короткий переказ змісту наукової роботи, книги або вчення, оформлене у вигляді письмової публічної доповіді; доповідь на задану тему, зроблена на основі критичного огляду відповідних джерел інформації (наукових праць, літератури по темі).

Зі свого боку, реферат-огляд складається на основі декількох джерел і зіставляє різні точки зору з досліджуваного питання.

Реферат-огляд, незалежно від теми, містить визначені реквізити: титульна сторінка встановленого зразка, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності).

Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, що були використані при написанні реферату. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки (якщо подається точна цитата

або числові дані), наприклад [3, с.8].

Технічні вимоги: текст має бути набраний шрифтом Times New Roman, 14 кеглем через 1,5 інтервали. Поля: верхнє – 2,0 см, нижнє – 2,0 см, лівє – 3,0 см, правє – 1,0 см. Загальний обсяг реферату-огляду – до 15 сторінок формату А4.

1.5.2. Теми рефератів-оглядів

1. Поняття адміністративного процесу та його особливості.
2. Структура адміністративного процесу.
3. Поняття та види строків в адміністративному процесі.
4. Визначення процесуальних строків, порядок їх обчислення.
5. Пропозиція, заява, скарга як види звернення громадян, їх визначення, характеристика та відмінності.
6. Порядок застосування Національною поліцією примусових заходів.
7. Адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі.
8. Особливості застосування заходів процесуального примусу в адміністративних судах.
9. Особливості правового примусу в адміністративному процесі та його ознаки.
10. Привід як захід адміністративного примусу.
11. Заходи забезпечення доказів та адміністративних проваджень, їх нормативно-правове регулювання.
12. Види заходів процесуального примусу та підстави їх застосування.
13. Особи, уповноважені застосовувати заходи процесуального примусу.
14. Загальносоціальні принципи адміністративного процесу.
15. Загальні (конституційні) принципи адміністративного процесу.
16. Спеціальні принципи адміністративного процесу.
17. Принципи адміністративного процесу: питання теорії та практики.
18. Поняття та види неюрисдикційних адміністративних проваджень.
19. Поняття та види юрисдикційних адміністративних проваджень.
20. Провадження справ по заявах та скаргах.
21. Адміністративні провадження за заявою суб'єкта звернення.
22. Класифікація адміністративних проваджень.
23. Особливості нормотворчих проваджень в структурі адміністративного процесу.
24. Особливості дисциплінарного провадження.
25. Особливості дозвільного провадження.
26. Особливості реєстраційного провадження.
27. Особливості контрольного провадження.
28. Особливості атестаційного провадження.
29. Установчі, правозастосовчі провадження в адміністративному процесі.
30. Адміністративна юстиція як необхідний атрибут демократичної та правової держави.
31. Генезис наукових поглядів щодо правової природи адміністративної юстиції.
32. Адміністративна юстиція, адміністративний процес та адміністративна юрисдикція: теоретичні та практичні питання співвідношення цих категорій як інститутів адміністративного права.
33. Ліцензування господарської діяльності з надання охоронних послуг.
34. Легалізація як різновид дозвільно-реєстраційної діяльності.
35. Інститут позасудового захисту прав і свобод громадян в Україні: проблеми теорії та практики.
36. Особливості розгляду звернень громадян до органів Національної поліції.
37. Поняття та види провадження справ по заявах та скаргах.
38. Стадії провадження справ по заявах та скаргах.
39. Поняття та види провадження справ про адміністративні правопорушення.
40. Зміст управлінського адміністративного процесу.
41. Стадії провадження справ про адміністративні правопорушення.
42. Судовий розгляд справ про адміністративні правопорушення.
43. Виконання адміністративних рішень.

44. Стадії адміністративних проваджень, їх характеристика.
45. Поняття, мета та завдання проваджень в сфері управління.
46. Приводи і підстави для провадження в сфері управління.
47. Види проваджень в сфері управління, їх законодавче та нормативне регулювання.
48. Стадії та структура провадження за зверненням громадян.
49. Поняття, завдання та мета адміністративного судочинства.
50. Виконання постанови по справі про адміністративне правопорушення.
51. Винесення постанови по справі про адміністративні правопорушення.
52. Перегляд постанови по справі про адміністративне правопорушення.
53. Розгляд справи про адміністративне правопорушення.
54. Проблеми оскарження постанов по справах про адміністративні правопорушення.
55. Адміністративно-процесуальний статус державних органів управління та їх представників як суб'єктів адміністративного процесу.
56. Адміністративно-процесуальний статус особи, яка притягається до адміністративної відповідальності.
57. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність спеціаліста.
58. Особливості участі секретаря судового засідання та судового розпорядника при розгляді адміністративної справи в суді.
59. Колективні суб'єкти адміністративного процесу.
60. Адміністративна правосуб'єктність.
61. Учасники провадження за зверненням громадян.
62. Учасники адміністративних проваджень в сфері управління, їх повноваження, права і обов'язки.
63. Особи, які представляють та захищають інтереси інших осіб.
64. Особи, які сприяють адміністративним провадженням та здійсненню адміністративного судочинства.
65. Особи, які регулюють і вирішують адміністративні справи.
66. Особи, які обстоюють в адміністративному процесі особисті права та законні інтереси.
67. Суб'єкти провадження справ про адміністративні правопорушення.
68. Види суб'єктів адміністративно-процесуальних відносин.
69. Участь в адміністративному судочинстві України суб'єктів владних повноважень.
70. Процесуальне представництво у судовому адміністративному процесі.
71. Захисник як учасник адміністративного процесу.
72. Представництво в адміністративному процесі.
73. Громадяни як суб'єкти адміністративно-процесуальних відносин.
74. Поняття та види доказів в судовому адміністративному процесі.
75. Загальні засади доказування в адміністративних справах.
76. Предмет та межі доказування в адміністративному процесі.
77. Підстави та порядок призначення експертизи в адміністративному процесі.
78. Оцінка доказів як елемент доказової діяльності.
79. Обов'язок доказування.
80. Джерела доказів.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет адміністративного процесуального права України.
2. Метод адміністративного процесуального права.
3. Принципи адміністративного процесуального права.
4. Система адміністративного процесуального права.
5. Джерела адміністративного процесуального права.

6. Поняття, ознаки адміністративних процесуальних норм та особливості їх структури.
7. Поняття та основні риси адміністративних процесуальних правовідносин.
8. Структура адміністративних процесуальних відносин.
9. Види адміністративних процесуальних відносин.
10. Поняття адміністративної процесуальної правосуб'єктності.
11. Поняття і класифікація суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин.
12. Характеристика адміністративно-процесуального статусу учасників справи.
13. Види представників в адміністративному процесі.
14. Повноваження представника у суді.
15. Поняття та ознаки адміністративного процесу.
16. Структура адміністративного процесу, її поняття та елементи.
17. Поняття і види адміністративних проваджень.
18. Стадії адміністративних проваджень, їх характеристика.
19. Адміністративні процедури (процесуальні дії), їх поняття, ознаки та види.
20. Характеристика та ознаки адміністративної юрисдикції та адміністративної юстиції.
21. Поняття доказів, предмет доказування.
22. Класифікація доказів.
23. Джерела доказів.
24. Дослідження доказів.
25. Заходи забезпечення доказів та адміністративних проваджень.
26. Поняття процесуальних строків та їх значення.
27. Визначення процесуальних строків, порядок їх обчислення.
28. Види процесуальних строків.
29. Поняття заходів адміністративного примусу.
30. Підстави застосування заходів адміністративного примусу.
31. Види заходів примусу.
32. Особи, уповноважені застосовувати заходи процесуального примусу.
33. Характеристика заходів процесуального примусу, що застосовуються в адміністративному судовому процесі.
34. Предмет адміністративної юрисдикції.
35. Види підсудності адміністративних справ.
36. Докази і доказування в адміністративному судочинстві.
37. Строки в адміністративному судочинстві.
38. Адміністративний позов: поняття, форма, зміст, вимоги.
39. Відкриття провадження в адміністративній справі.
40. Підготовче провадження.
41. Врегулювання спору за участі судді.
42. Розгляд справи по суті та ухвалення судового рішення.
43. Розгляд справ за правилами спрощеного позовного провадження.
44. Порядок набрання судовими рішеннями законної сили.
45. Примирення сторін у процесі виконання.
46. Відстрочення і розстрочення виконання.
47. Зміна чи встановлення способу і порядку виконання судового рішення.
48. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах.
49. Особливості провадження у справах адміністративно-спеціальних скарг.
50. Стадії нормотворчого провадження.
51. Стадії дозвільного провадження.
52. Стадії реєстраційного провадження.
53. Стадії контрольного провадження.
54. Стадії атестаційного провадження.
55. Стадії провадження з розгляду пропозицій і заяв громадян.
56. Учасники нормотворчого провадження.
57. Учасники дозвільного провадження.
58. Учасники реєстраційного провадження.

59. Учасники контрольного провадження.
60. Учасники атестаційного провадження.
61. Учасники провадження з розгляду пропозицій і заяв громадян.
62. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.
63. Стадії провадження з розгляду скарг громадян.
64. Стадії дисциплінарного провадження щодо державних службовців.
65. Учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення.
66. Учасники провадження з розгляду скарг громадян.
67. Учасники дисциплінарного провадження щодо державних службовців.
68. Види та підстави накладення дисциплінарних стягнень.
69. Процесуальний порядок накладення дисциплінарних стягнень.
70. Поняття, завдання та мета адміністративного судочинства.
71. Процесуальний статус експерта.
72. Процесуальний статус експерта з питань права.
73. Процесуальний статус свідка.
74. Процесуальний статус спеціаліста.
75. Процесуальний статус перекладача.
76. Процесуальний статус судового розпорядника.
77. Процесуальний статус секретаря судового засідання.
78. Процесуальний статус помічника судді.
79. Загальна характеристика апеляційного провадження.
80. Суб'єкти та предмет апеляційного оскарження.
81. Порядок і строки апеляційного оскарження.
82. Вимоги до апеляційної скарги.
83. Апеляційний розгляд та ухвалення судового рішення.
84. Повноваження суду апеляційної інстанції за наслідками розгляду апеляційної скарги на судові рішення.
85. Судові рішення суду апеляційної інстанції.
86. Суб'єкти касаційного оскарження.
87. Порядок і строки касаційного оскарження.
88. Вимоги до касаційної скарги.
89. Касаційний розгляд та ухвалення судового рішення.
90. Повноваження суду касаційної інстанції за наслідками розгляду касаційної скарги.
91. Судові рішення суду касаційної інстанції.
92. Підстави перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.
93. Порядок і строк подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.
94. Форма та зміст заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.
95. Порядок подання заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.
96. Порядок здійснення перегляду судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами.
97. Судове рішення за наслідками провадження за нововиявленими або виключними обставинами.
98. Характеристика адміністративної юрисдикції.
99. Система адміністративних судів.
100. Судові виклики, повідомлення та порядок їх надсилання.

1.6.2. Приклад екзаменаційного білету

1. Сутність поняття «адміністративне процесуальне право».
2. Стадії дозвільного провадження.
3. Судове рішення за наслідками провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

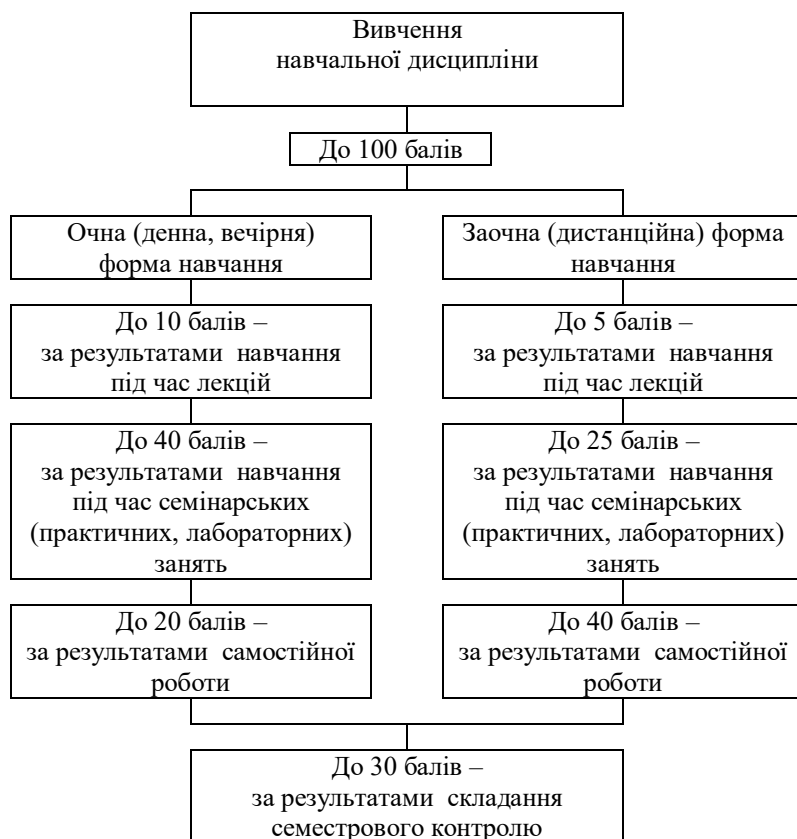


Рис. 2.1. Схема нарахування балів студентам за результатами навчання

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни «Адміністративне процесуальне право», обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З навчальної дисципліни «Адміністративне процесуальне право» передбачено проведення 9 лекційних занять за денною формою навчання.

Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Денна	9	1,1	2,2	3,3	4,4	5,6	6,7	7,8	8,9	10,0

2.3. З навчальної дисципліни «Адміністративне процесуальне право» передбачено проведення 9 семінарських занять за денною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній

таблиці:

№ з/п	13 тем	Номер теми												Усього балів	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.		13.
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	15
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	5												5	
	Усього балів													20	

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Адміністративне право України (Загальна частина) : навч. посібник / за заг. ред. О. А. Задихайла. - Харків : Право, 2016. - 298 с.
2. Адміністративне право України: Підручник / Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, О. В. Дьяченко та ін.; За ред. Ю. П. Битяка. - К.: Юрінком Інтер, 2005. - 544 с.
3. Адміністративне право: підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гаращук, В. В. Богущкий та ін., за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. – 2-е вид., перероб. та доповн. – Х.: Право, 2012. – 656 с.
4. Адміністративний процес: загальна частина (Федеративна Республіка Німеччини, Україна): наук.-практ. посіб. / Манн Томас, Мельник Роман, Бевзенко Володимир, Комзюк Анатолій; пер. та адапт. з нім. Мельника Романа; за заг. ред. Бевзенко Володимира. – К.: Алерта, 2013. – 308 с.
5. Бондарчук С. А. Принципи адміністративного судочинства України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» ; Харківський нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2010. – 206 с.
6. Букина В.С. Принципы советского гражданского процессуального права (теоретические вопросы понятия и системы): автореф. дисс. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 «Гражданский процесс» ; Ленинградский гос. ун-т им. А. А. Жданова. – Ленинград, 1975. – 22 с.
7. Гриценко І. С. Становлення і розвиток наукових поглядів на основні інститути вітчизняного адміністративного права: монографія / І. С. Гриценко. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. – 335 с.
8. Демський Е. Адміністративний процес як окрема галузь права / Е. Демський // Віче. – 2006. – № 7–8. – С. 40-42.
9. Демський Е. Ф. Адміністративне процесуальне право України: навч. посіб. / Е.Ф. Демський. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.
10. Джафарова М. В. Принципи адміністративного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект / М. В. Джафарова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Юридичні науки. – 2019. – Вип. 1. – С. 54-57. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lj.kherson.ua/2019/pravo01/13.pdf>
11. Джафарова М. Сучасний погляд на предмет адміністративного процесуального права України / М. Джафарова // Підприємництво, господарство і право. – 2019. – № 2. – С. 90-94. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5104/Suchasnyi%20pohliad%20na%20predmet%20administrativnoho%20protsesualnoho%20prava%20Ukrainy_%20Dzhafarova%20M%20V_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

12. Загальне адміністративне право: підручник / [Гриценко І. С., Мельник Р. С., Пухтецька А. А. та ін.]; за заг. ред. І. С. Гриценка. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 568 с.
13. Ківалов С. В. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина: підручник / С. В. Ківалов, І. О. Картузова, А. Ю. Осадчий. – Одеса: Фенікс, 2014. – 342 с.
14. Колодій А. М. Принципи права: генеза, поняття, класифікація та реалізація / А. М. Колодій // Альманах права. – 2012. – Вип. 3. – С. 42–46.
15. Коломоєць Т. О. Адміністративно-процесуальне право – самостійна галузь національного права (в аспекті пошуку нової моделі предмету адміністративного права України) / Т. О. Коломоєць // Публічне право. – 2016. – № 1. – С. 27–34. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2016_1_5
16. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навч. посіб. / В. К. Колпаков. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 256 с.
17. Колпаков В. К. Адміністративне право України: Підручник / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К.: Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
18. Комзюк А. Т. Адміністративний процес України: Навч. посібник / А. Т. Комзюк, В. М. Бевзенко, Р. С. Мельник. – К.: Прецедент, 2007. – 531 с.
19. Кузьменко О. В. Теоретичні засади адміністративного процесу : монографія. – Київ : Атіка, 2005. – 351 с.
20. Мельник Р. С. Адміністративне право України (у схемах та коментарях) : навч. посібник / Р. С. Мельник, С. О. Мосьондз; за ред. Р. С. Мельника. – К.: Юрінком Інтер, 2015. – 334 с.
21. Миколенко О. І. Виникнення адміністративного процедурно-процесуального права : матеріали 63-й наукової конференції професорсько-преподавального складу, аспірантів і соискателів ЕПФ ОНУ ім. І.І. Мечникова, (Одеса, 17-20 листопада 2008 г.) / Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. – Одеса, 2008. – С. 64-66.
22. Миколенко О. І. Передумови виникнення та розвитку адміністративного процедурно-процесуального права : Збірник наукових праць [«Сучасний вимір держави та права»] / За ред. В. І. Терентьєва, О. В. Козаченка. – Миколаїв : Іліон, 2008. – С. 96-97.
23. Миронюк Р.В. Поняття та сутність адміністративного процесуального права: сучасні підходи до розуміння / Р. В. Миронюк // Право і суспільство. – 2012. – № 3. – С. 127-131. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2012_3_29
24. Науково-практичний коментар до Кодексу адміністративного судочинства України : у 2-х т. вид. 2-е, змін. та доп. / за заг. ред. В.К. Матвійчука. – Київ : Алерта, КНТ, 2008. – Т. 1. – 787 с.
25. Полянничко А. О. Принципи права: сучасний загальнотеоретичний погляд / А. О. Полянничко // Університетські наукові записки. – 2013. – № 3 (47). – С. 55–60.
26. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави: навч. посіб. / П. М. Рабінович. – Х.: Консум, 2002. – 160 с.
27. Скакун О.Ф. Теория государства и права (энциклопедический курс) : учебник / О. Ф. Скакун. – Харьков : Эспада, 2005. – 537 с.
28. Сорокин В. Д. Административный процесс и административно-процессуальное право: учебник / В. Д. Сорокин. – СПб.: Изд-во Юридического института, 2002. – 460 с.
29. Стеценко С. Г. Адміністративне право України: навч. посіб. – Вид. 2-ге, пероб. та доп. / С. Г. Стеценко. – К.: Атіка, 2009. – 640 с.
30. Ухов В. Ю. Всероссийская научно-практическая конференция «Актуальные проблемы модернизации административного и административно-процессуального права», посвященное памяти д.ю.н., проф. В. Д. Сорокина / В. Ю. Ухов, А. И. Каплунов, Ю. Е. Аврутин // Административное право и процесс. – 2015. – № 10. – С. 74-83.

Тема 2

1. Рішення Конституційного Суду України від 1 грудня 2004 р. № 18-рп/2004, справа № 1-10/2004 за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремих положень ч. 1 ст. 4 Цивільного процесуального кодексу України (справа про охоронюваний законом інтерес) // Цивільне процесуальне законодавство

- України / Нормативно-правові акти. Судова практика. Зразки документів. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – С. 361–372.
2. Адміністративне право України. Академічний курс : підруч. : у 2 т. / ред. колегія : В. Б. Авер'янов (голова). – Т. 1: Загальна частина. – К., 2004. – 584 с.
 3. Артеменко І. А. Місце та особливості громадських об'єднань в системі органів публічної адміністрації як суб'єктів адміністративно-процесуального права / І. А. Артеменко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pap.in.ua/3-1_2013/7/Artemenko%20I.A..pdf
 4. Бабаєв В. К. Теория советского права в конспектах лекций и схемах : учебное пособие / В. К. Бабаєв. – Горький : Изд-во ГВШ МВД СССР, 1990. – 151 с.
 5. Бандурка А. М., Тищенко М. М. Административный процесс: Учебник для высших учебных заведений. – К.: Літера ЛТД, 2001. – 336 с. – С. 50
 6. Бандурка А.М. Административный процесс : учебник / А.М. Бандурка, Н.М. Тищенко. – Х. : Изд-во НУВД, 2001. – 317 с.
 7. Бенедик В. И. Соотношение норм административного процессуального права и иных правовых норм / В. И. Бенедик // Проблемы государственно-правового развития Украины и России в условиях глобализации: сб. науч.-практ. конф., г. Москва, 24 июня 2011 г. / Ин-т деловой карьеры. – М. : ООО «НИПКЦ Восход-А» / Ин-т деловой карьеры / НИИ гос. строительства и местн. самоуправления, 2012. – С. 27–35.
 8. Бенедик В.И. Структура норм административного процессуального права / В.И. Бенедик // Проблемы политико-правового регулирования XXI века : Материалы междунар. науч.-практ. конф., г. Москва, 19–20 ноября 2010 г. / Ин-т деловой карьеры. – М. : ООО «НИПКЦ Восход-А» / Ин-т деловой карьеры, 2010. – С. 12–19.
 9. Бенедик В. І. Новації в адміністративному праві у зв'язку з запровадженням адміністративної юстиції в Україні / В. І. Бенедик // Актуальні проблеми модернізації інноваційного законодавства України: матеріали наук.-практ. конф. м. Харків, 28 жовт. 2010 р. – Х. : НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. будівництва та місц. самоврядування, НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого, 2010. – С. 71–73.
 10. Бенедик В. І. Норми адміністративно-процесуального права : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / В. І. Бенедик; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». — Х., 2012. — 20 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://dbms.institute/wp-content/uploads/2016/01/Benedyk_VI.pdf
 11. Бенедик В. І. Особливості структурної будови норм адміністративного процесуального права України / В. І. Бенедик // Юрист України. – 2011. – № 4. – С. 59-64. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/uy_2011_4%2817%29__10
 12. Бенедик В. І. Поняття, ознаки і призначення норм адміністративного процесуального права / В. І. Бенедик // Проблеми законності. Вип. 105. – Х. : Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого / редкол. В.Я. Тацій [та ін.] ; відп. ред. В.Я. Тацій, 2009. – С. 236–242.
 13. Бенедик В. І. Роль адміністративно-процесуальних норм у регулюванні діяльності правлячої політичної еліти / В. І. Бенедик // «Влада та суспільство під впливом закону «циркуляції еліт»: Матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. (XXIII Харківські політологічні читання). – Х. : ХАП, Нац. юрид. акад. України / голов. ред. А. П. Гетьман [та ін.] , 2010. – С. 147–148.
 14. Бенедик В. І. Співвідношення норм адміністративного процесуального права та матеріального адміністративного права / В. І. Бенедик // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2011. – № 8/9. – С. 101–106.
 15. Бречко А. В. Адміністративний позов як форма захисту прав, свобод та інтересів у сфері публічно-правових відносин / А. В. Бречко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://elibrary.nubip.edu.ua/8629/1/pus_1.pdf<http://lawreview.chnu.edu.ua/visnuku/st/618/17.pdf>
 16. Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. Ю. С. Шемшученка. – К. : Юрид. думка, 2007. – 992 с.
 17. Гусаров С. Суб'єкти адміністративно-юрисдикційних повноважень органів внутрішніх

- справ (міліції) / С. Гусаров. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://viche.info/jornal/1465/>
18. Демський Е. Ф. Адміністративне процесуальне право України : навч. посіб. / Е. Ф. Демський. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.
 19. Джафарова М. В. Суб'єкти адміністративних процесуальних правовідносин при процесуальному представництві / М. В. Джафарова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pib/2010_5/PB-5/PB-5_17.pdf.
 20. Ермолаева Е. В. Объект правоотношения : историко-теоретическое исследование : автореф. дис... канд. юрид. наук / Е. В. Ермолаева. – Казань, 2004. – 23 с.
 21. Карева М. П. Правовые нормы и правоотношения / М. П. Карева, А. М. Айзенберг. — М.: Госюриздат, 1949. — 56 с.
 22. Картузова І. О. Проблеми адміністративно-процесуальних правовідносин / І. О. Картузова. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.apdp.in.ua/v19/15.pdf>
 23. Картузова І. О. Адміністративно-процедурне право : навч.-метод. посіб. / І. О. Картузова, А. Ю. Осадчий; Одес. нац. юрид. акад. – О. : Юрид. л-ра, 2008. – 288 с.
 24. Керимов Д. А. Некоторые вопросы теории правоотношений / Д. А. Керимов, Б. В. Шейдлин // Ученые записки Ленинградского гос. ун-та, 1958. — Вып. 10.
 25. Ківалов С. В. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина : підруч. для студентів ВНЗ / С. В. Ківалов, І. О. Картузова, А. Ю. Осадчий; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». – Одеса : Фенікс, 2014. – 340 с.
 26. Козачук Д. А. Адміністративно-процесуальні правовідносини: проблема визначення поняття та структурних елементів / Д. А. Козачук // Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». – 2014. – Вип. 2. – С. 109–124. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vchfo_2014_2_12
 27. Козлов Ю.М. Административное право : учебник / Ю.М. Козлов. – М. : Юристъ, 2007. – 554 с.
 28. Комзюк А. Т. Адміністративний процес України : навч. посіб. / А. Т. Комзюк, В. М. Бевзенко, Р. С. Мельник. – К. : Прецедент, 2007. – 531 с.
 29. Миронюк Р. В. Поняття та сутність адміністративного процесуального права: сучасні підходи до розуміння / Р. В. Миронюк. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2012/3_2012/27.pdf
 30. Педько Ю. С. До питання про сутність адміністративного процесуального права України / Ю. С. Педько. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://elibrary.nubip.edu.ua/8629/1/pus_1.pdf
 31. Пилипчук В. Теоретичні та організаційно-правові засади реформування і розвитку правоохоронних органів та інших суб'єктів сектору безпеки / В. Пилипчук // Право України. – 2010. – № 11. – С. 24–32.
 32. Правоотношения и их роль в реализации права: Учебное пособие. — Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1993. — 106 с.
 33. Рябченко О. П. Держава і економіка: адміністративно-правові аспекти взаємовідносин : монографія / О. П. Рябченко, О. М. Бандурка. – Х. : Вид-во Ун-ту внутр. справ, 1999. – 299 с.
 34. Салищева Н. Г. Административный процесс в СССР. – М.: Изд-во «Юридическая литература», 1964. – 159 с.
 35. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс) : підруч. ; вид. 2-е, перероблене і доповнене / О. Ф. Скакун. – Х. : Еспада, 2009. – 752 с.
 36. Сонюк О. В. Проблема визначення об'єкта правовідносин у сфері адміністративного судочинства / О. В. Сонюк // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 2. – С. 143-146. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkup_2013_2_35
 37. Сорокин В. Д. Административно-процесуальные отношения / В. Д. Сорокин. – Ленинград: Изд-во Ленинградского ун-та, 1968. – 74 с.

38. Сорокин В. Д. Административно-процессуальное право. – М.: Юридическая литература, 1972. – 240 с.
39. Тарануха В. П. Правова природа адміністративних процесуальних судових правовідносин / В. П. Тарануха // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2007. – Вип. 48. – С. 69-72.
40. Толстой В. С. Реализация правоотношений и концепции объекта / В. С. Толстой // Советское государство и право. – 1974. – № 1. – С. 122-126.
41. Толстой Ю. К. К теории правоотношений / Ю. К. Толстой. – М. : Юрид. лит., 1974. – 35 с.
42. Халфина Р. О. Общее учение о правоотношении / Р. О. Халфина. – М., 1974. – 351 с.
43. Халфина Р. О. Общее учение о правоотношениях / Р. О. Халфина. – М. : Госюриздат, 1961. – С. 131.
44. Ярмак Є. Сутність та структура адміністративно-процесуальних правовідносин / Є. Ярмак // Український часопис міжнародного права. – 2012. – № 3. – С. 99–103. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://jusintergentes.com.ua/archives/2012/3/23.pdf>
45. Ярмак Є.С. До проблеми юридичної характеристики адміністративно-процесуальних правовідносин / Є.С. Ярмак // Україна в євроінтеграційних процесах: матеріали XVIII Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Київ, 16–17 лютого 2013 р.). – К., 2012. – С. 246–248.

Тема 3

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2015 р. № 2747-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15
4. Про затвердження Положення про адміністративні комісії Української РСР : Указ Президії Верховної Ради УРСР від 09.03.1988 р. № 5540-XI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/5540-11
5. Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудування : Закон України від 14.10.1994 р. № 208/94-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/208/94-вр
6. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14
7. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.03.1997 р. № 280/97-вр. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр
8. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-вр. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр
9. Про молодіжні та дитячі громадські організації : Закон України від 01.12.1998 р. № 281-XIV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-14
10. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності : Закон України від 15.09.1994 р. № 281-14. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-14
11. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
12. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-вр. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр
13. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 р. № 4572-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
14. У справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Геннадія Івановича щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України, статті 44 Кримінально-процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про право вільного вибору захисника) : Рішення Конституційного Суду України від 16.11.2000 р. № 13-рп/2000. – [Електронний

- ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v013p710-00>
15. У справі за конституційним зверненням відкритого акціонерного товариства «Всеукраїнський Акціонерний Банк» щодо офіційного тлумачення положень пункту 22 частини першої статті 92 Конституції України, частин першої, третьої статті 2, частини першої статті 38 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про відповідальність юридичних осіб): Рішення Конституційного Суду України від 30.05.2001 р. № 7-рп/2001. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-01>.
 16. Адміністративна юстиція України: проблеми теорії і практики. Настільна книга судді / О.М. Пасенюк, О.Н. Панченко, В.Б. Авер'янов та ін. / за заг. ред. О.М. Пасенюка. – К. : Істина, 2007. – 608 с.
 17. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / за заг. ред. Т.О. Коломоєць, Г.Ю. Гулевської. – К. : Істина, 2007. – 152 с.
 18. Адміністративна юстиція: європейський досвід і пропозиції для України / Авторі-упорядники І.Б. Коліушко, Р.О. Куйбіда. – К.: Факт, 2003.
 19. Адміністративне право України : [підручник] / Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, О. В. Дьяченко та ін.; За ред. Ю. П. Битяка. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 544 с.
 20. Адміністративне процесуальне (судове) право України: підручник / за заг. ред. С.В. Ківалова. – Одеса: Юридична література, 2007. – 312 с.
 21. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / І.М. Балакарева, І.В. Бойко, Я.С. Зелінська та ін. ; за заг. ред. Н.Б. Писаренко. – Х. : Право, 2016. – 312 с.
 22. Адміністративне судочинство в Україні: теорія, правове регулювання, практика: монографія / За заг. ред. С.В. Ківалова, Л.Р. Білої-Тіунової. – Одеса: Фенікс, 2013. – 392 с.
 23. Адміністративне судочинство України : підручник / О.М. Пасенюк (кер. авт. кол.), О.Н. Панченко, В.Б. Авер'янов та ін. / за заг. ред. О.М. Пасенюка. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 672 с.
 24. Адміністративне судочинство: навчальний посібник / за заг. ред. проф. О.П. Рябченко. – 2-ге вид., перер. і доп. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2014. – 304 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://asta.edu.ua/files/rabchenko.pdf>
 25. Адміністративне судочинство: підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. – К. : Істина, 2011. – 304 с.
 26. Адміністративний процес України: навч. посіб. / А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко, Р.С. Мельник. – К.: Прецедент, 2007. – 531 с.
 27. Актуальні питання призначення та проведення експертиз: наук.-практ. посіб. / уклад.: А.В. Столітній, О.В. Сапін, Я.А. Соколова та ін.; за заг. ред. І.І. Присяжнюка. – К.: Національна академія прокуратури України, 2017. – 300 с.
 28. Анпілогов О. В. Захист прав та свобод громадянина прокурором в адміністративному судочинстві : [монографія] / О. В. Анпілогов. – К., 2008. – 168 с.
 29. Артеменко М. Представництво прокуратурою інтересів держави в суді: проблемні питання модифікації «класичної» моделі процесуального представництва та виклики часу / М. Артеменко // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2013. - № 3. – С.81-92.
 30. Бандурка О. М. Адміністративний процес : [підручник для вищих навч. закладів] / О. М. Бандурка, М. М. Тищенко. – Рос. мовою. – К. : літера ЛТД, 2001. – 336 с.
 31. Бачун О. Процесуальний статус суб'єктів адміністративного судочинства : постановка питання / О. Бачун // Право України. – 2009. – № 4. – С. 86-91.
 32. Бачун О. В. Правовий статус суб'єктів адміністративного судочинства / [за наук. ред. А. О. Селіванова]. – К., 2009.– 115 с.
 33. Бачун О.В. Правовий статус суб'єктів адміністративного судочинства / [за наук. ред. А.О. Селіванова].– К., 2009.– 115 с.
 34. Бевзенко В. М. Адміністративні суди України: навч. посіб. / В. М. Бевзенко. - К.: Алерта; КНТ, 2006. - 271 с.
 35. Бевзенко В. Особливості реалізації адміністративного процесуального статусу суб'єктів

- владних повноважень в адміністративному процесі України / В. Бевзенко // Право України. – 2008. – № 4. – С.116-121.
36. Бевзенко В.М. Сутність адміністративної процесуальної правосуб'єктності суб'єктів владних повноважень / В.М. Бевзенко // Адвокат. – 2009. - № 9. – С. 13-17.
37. Бевзенко В. Публічне правонаступництво: сутність, процедура та особливості / В. Бевзенко // Право України. – 2014. - №3. – С.75-90.
38. Бевзенко В. М. Участь в адміністративному судочинстві України суб'єктів владних повноважень: правові засади, підстави та форми : [монографія] / В. М. Бевзенко. – К. : Прецедент, 2010. – 475 с.
39. Бевзенко В. М. Інститут процесуальної співучасті в адміністративному судочинстві України : сутність та правове регулювання / В. М. Бевзенко // Держава і право : Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 47. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2010. – 226 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/DiP/2010_47/4-3.pdf.
40. Берлач А. І. Адміністративне право України : [навч. посіб. для дист. навч.] / А. І. Берлач. – К. : Університет «Україна», 2005. – 472 с.
41. Бородін І.Л. Адміністративно-юрисдикційний процес: монографія / І.Л. Бородін. – К. : Алерта, 2007. – 184 с.
42. Бородін М. Конституційне право громадянина на звернення до суду за захистом своїх прав / М. Бородін // Право України. – 2000. - № 8. - С. 65-67.
43. Гончарук С. Т. Адміністративна відповідальність за законодавством України. Адміністративно-юрисдикційні повноваження органів внутрішніх справ : [навч. посібник] / С. Т. Гончарук ; Українська академія внутрішніх справ. – К., 1995. – 78 с.
44. Гурджи Ю. А. Процессуальное обеспечение прав личности: вопросы теории : [монография] / Ю. А. Гурджи. – О. : Пальмира, 2006. – 173 с.
45. Демський Е. Співвідношення адміністративної і господарської відповідальності / Е. Демський // Юридична Україна. – 2005. – № 9. – С. 24-29.
46. Демський Е. Ф. До питання про відповідальність юридичних осіб / Е. Ф. Демський, В. С. Ковальський, С. Е. Демський // Вісник господарського судочинства. – 2002. – № 4. – С. 168-176.
47. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України: навч. посіб. / Е.Ф. Демський. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.
48. Заяць В. Сутність процесуального представництва у судовому адміністративному процесі / В. Заяць // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 5. – С. 81-83.
49. Заяць В.С. Правове регулювання участі представника у судовому адміністративному процесі: автореферат дис... канд. наук: 12.00.07 / В.С. Заяць. – Ірпінь, 2011. – 20 с.
50. Ільків Н.В. Представництво прокуратурою інтересів у справах про примусове відчуження об'єктів нерухомості з мотивів суспільної необхідності / Н.В. Ільків // Адміністративне право і процес. – 2014. - №10. – С.165-174.
51. Каблов Д. С. Адміністративно-правовий статус членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону : монографія / Д. С. Каблов. – Донецьк : Ноулідж, 2010. – 170 с.
52. Камишкова Я. Компетенція експерта та спеціаліста під час доказування в адміністративному судочинстві / Я. Камишкова // Вісник Вишого адміністративного суду України. – 2012. – С.1. – С.50-58.
53. Ківалов С.В. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина : підручник / С.В. Ківалов, І.О. Картузова, А.Ю. Осадчий. – Одеса : Фенікс, 2014. – 342 с.
54. Кодекс адміністративного судочинства України : [науково-практичний коментар] : За ред. С. В. Ківалова, О. І. Харитонові / С. В. Ківалов, О. І. Харитонова, О. М. Пасенюк, М. Р. Аракелян та ін. – Харків : Одиссей, 2005. – 552 с.
55. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / О.А. Банчук та ін. / заг. ред. Р.О. Куйбіди; Центр політико-правових реформ. – К. : Юстініан, 2009. – 976 с.
56. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар /

- С.В. Ківалов, Є.О. Харитонов, О.І. Харитонova та ін. / за ред. С.В. Ківалова, О.М. Пасенюка, О.І. Харитонovої. – К. : Правова єдність, 2009. – 656 с.
57. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг. ред. Р.О. Куйбіди. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – Том 2. – 728 с.
58. Коломоєць Т. О. Прокурор в адміністративно-юрисдикційних провадженнях: питання теорії та практики : монографія / Т. О. Коломоєць, О. В. Шемякін. – Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2012. – 219 с.
59. Коломоєць Т.О. Захисник у провадженні у справах про адміністративні правопорушення : [монографія] / Т.О. Коломоєць, Р.В. Сінельнік. – К. : Істина, 2008. – 184 с.
60. Колпаков В. К. Адміністративна деліктоздатність іноземців: проблеми регулювання відповідальності / В. К. Колпаков // Право України. – 2004. – № 1. – С. 81-85.
61. Колпаков В. К. Адміністративне право України : [підручник] / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 544 с.
62. Колпаков В. К. Адміністративно-деліктний правовий феномен: [монографія] / В. К. Колпаков. - Київ : Юрінком Інтер, 2004. – 528 с.
63. Колпаков В. К. Теорія і практика адміністративного судочинства: монографія / В. К. Колпаков, В. В. Гордєєв. – Чернівці, 2011. – 384 с.
64. Комзюк А.Т. Адміністративний процес України: навч. посіб. / А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко, Р.С. Мельник. – К. : Прецедент, 2007. – 531 с.
65. Корнякова Т. Прокурорський нагляд за додержанням законодавства про адміністративні правопорушення / Т. Корнякова // Юридический вестник. – 2004. – № 1. – С. 91-97.
66. Костів М. Види адміністративної правосуб'єктності юридичних осіб / М. Костів // Право України. — 2005. — № 4. — С. 16–20.
67. Кравчук В. Особливості реалізації прокурором представницьких повноважень в адміністративному судочинстві / В. Кравчук // Вісник прокуратури. – 2013. - № 5. – С. 35-39.
68. Кузьменко О.В. Адміністративна юстиція в Україні: навч. пос. / О.В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 156 с.
69. Кузьменко О. В. Теоретичні засади адміністративного процесу : [монографія] / О. В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2005. – 352 с.
70. Кузьменко О.В. Адміністративно-процесуальне право України: підручник / О.В. Кузьменко, Т.О. Гуржій; за ред. О.В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 416 с.
71. Літошенко О. С. Адміністративна відповідальність в системі юридичної відповідальності : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / О. С. Літошенко; Київ. нац. екон. ун-т. – К., 2005. – 21 с.
72. Лук'янець Д. М. Про вину юридичних осіб у сфері адміністративної відповідальності / Д. М. Лук'янець // Право України. – 1999. – № 11. – С. 117-122.
73. Миколенко О.І. Адміністративний процес та адміністративна відповідальність в Україні: навч. посіб. / О.І. Миколенко. – Х. : ТОВ «Одіссей», 2010. – 368 с.
74. Михайлов О. М. Підстави класифікації учасників адміністративного судочинства України / О. М. Михайлов. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=105%3A2011-10-05-15-23-05&catid=14%3A-2&Itemid=10&lang=ru.
75. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / І.Х. Темкіжев та ін. / за заг. ред. І.Х. Темкіжева, Голови Вищ. адмін. суду України ; Вищ. адмін. суд України. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 718 с.
76. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / За заг. ред. С.В. Петкова. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 384 с.
77. Оксьом І. Прийняття управлінських рішень органами місцевого управління / І. Оксьом // Підприємництво, господарство і право. — 2005. — № 7. — С. 63–65.
78. Пасенюк О. Спори «КРУ проти невідконтрольних установ» / О. Пасенюк // Право України. – 2011. – № 4. – С. 104-109.
79. Пасічник А. Щодо визначення поняття адміністративної деліктоздатності / А. Пасічник //

- Юридична Україна. – 2009. – №11-12. – С. 41-46.
80. Перепелюк В. Г. Адміністративний процес. Загальна частина : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Г. Перепелюк ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – 2.вид., змінене і доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 367 с.
81. Перепелюк В. Деякі питання участі прокурора в адміністративному судочинстві / В. Перепелюк // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2008. – № 1. – С. 74-84.
82. Перепелюк В.Г. Адміністративне судочинство: проблеми практики: посібник / В.Г. Перепелюк; Центр політ.-прав. реформ. – К. : Конус-Ю, 2007. – 272 с.
83. Пилипенко А. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів виконавчої влади: питання теорії / А. Пилипенко // Право України. – 2004. – № 2. – С. 26.
84. Повноваження прокурорів при зверненні до суду з позовами та заявами: наук.-практ. посіб. / І.І. Брус, О.О. Говоруха, О.В. Драган, О.А. Казак, О.П. Мельник, В.В. Одуденко, С.А. Павліченко, Ю.А. Турлова. – К.: Національна академія прокуратури України, 2017. – 158 с.
85. Погодіна Г. Теоретичні аспекти представництва прокурором інтересів громадян і держави в судах / Г. Погодіна // Вісник прокуратури України. – 2013. - № 4. – С. 30.
86. Представництво прокурором у суді законних інтересів держави: наук.-практ. посіб. / О.П. Натрус, Ю.А. Турлова, О.А. Казак та ін. – К.: Національна академія прокуратури України, 2016. – 262 с.
87. Пуданс–Шушлебін К. Ю. Зустрічний позов як засіб захисту інтересів суб'єктів публічної влади / К. Ю. Пуданс-Шушлебін // Вісник Верховного Суду України. – 2008. – № 4 (92). – С. 46-48.
88. Пуданс-Шушлебін К. Правова сутність поняття суб'єкта владних повноважень за Кодексом адміністративного судочинства України / К. Пуданс-Шушлебін // Право України. – 2008. – № 7. – С. 95-98.
89. Пуданс-Шушлебін К.Ю. Посадова особа як суб'єкт владних повноважень за Кодексом адміністративного судочинства України / К.Ю. Пуданс-Шушлебін // Держава і право: збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 47. – К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2010. – С. 258-265. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/DiP/2010_47/4-11.pdf.
90. Пчелін В. Б. Класифікація суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин / В. Б. Пчелін // Науковий вісник публічного та приватного права. – 2016. - Вип. 3. – С. 178-182.
91. Пчелін В.Б. Експерт як суб'єкт адміністративних процесуальних правовідносин / В.Б. Пчелін // Науковий вісник публічного та приватного права. - 2016. - № 2. - С. 133-137.
92. Пчелін В.Б. Класифікація суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин / В.Б. Пчелін // Науковий вісник публічного та приватного права. – 2016. - № 3. – С. 178-182.
93. Пчелін В.Б. Недоліки законодавчого закріплення принципу верховенства права в аспекті реалізації адміністративних процесуальних правовідносин / В.Б. Пчелін // Стан та перспективи розвитку адміністративного права України : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (Україна, м. Одеса, 12 жовт. 2016 р.). – Одеса : ОДУВС, 2016. – С. 54–55.
94. Пчелін В.Б. Нормативна регламентація правового статусу секретаря судового засідання в адміністративному судочинстві України / В.Б. Пчелін // Національні та міжнародні стандарти сучасного державотворення: тенденції та перспективи розвитку : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Україна, м. Харків, 5–6 серп. 2016 р.). – Х. : Східноукраїнська наукова юридична організація, 2016. – С. 81–83.
95. Пчелін В.Б. Особливості участі суб'єкта владних повноважень як позивача в адміністративному судочинстві України / В.Б. Пчелін // Актуальні питання розвитку та взаємодії публічного та приватного права : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Україна, м. Львів, 28–29 берез. 2014 р.). – Львів : Західноукраїнська організація «Центр

- правничих ініціатив», 2014. – С. 111–112.
96. Пчелін В.Б. Перекладач як суб'єкт адміністративно-процесуальних правовідносин / В.Б. Пчелін // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2013. – № 3 (62). – С. 179–187.
97. Пчелін В.Б. Помічник судді як суб'єкт адміністративних процесуальних правовідносин / В.Б. Пчелін // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». – 2014. – Вип. 5-2. – Т. 4. – С. 95–97.
98. Пчелін В.Б. Поняття процесуального представництва в адміністративному судочинстві України / В.Б. Пчелін // Особливості розвитку законодавства України у контексті євроінтеграційних процесів : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Україна, м. Донецьк, 6–7 черв. 2014 р.). – Донецьк : Східноукраїнська наукова юридична організація, 2014. – С. 78–80.
99. Пчелін В.Б. Правовий статус помічника судді в адміністративному судочинстві України / В.Б. Пчелін // Актуальні питання правової теорії та юридичної практики : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Україна, м. Одеса, 12–13 верес. 2014 р.). – Одеса : ГО «Причорноморська фундація права», 2014. – С. 84–85.
100. Пчелін В.Б. Правові засади діяльності секретаря судового засідання в адміністративному судочинстві України / В.Б. Пчелін // Юридичний науковий електронний журнал. – 2016. – № 4. – С. 143–146.
101. Пчелін В.Б. Правові засади діяльності служби судових розпорядників / В.Б. Пчелін // Право і Безпека. – 2014. – № 2 (53). – С. 57–61.
102. Пчелін В.Б. Правові засади діяльності служби судових розпорядників / В.Б. Пчелін // Актуальні проблеми адміністративно-правового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України : матеріали наук.-практ. конф. (Україна, м. Харків, 15 квіт. 2015 р.). – Х. : МВС України. Харків. нац. ун-т. внутр. справ, 2015. – С. 178–181.
103. Пчелін В.Б. Правові засади залучення перекладача до участі в адміністративному судочинстві України / В.Б. Пчелін // Правове регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та вимоги сьогодення : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Україна, м. Запоріжжя, 22–23 лип. 2016 р.). – Запоріжжя : Запорізька міська громадська організація «Істина», 2016. – С. 101–103.
104. Пчелін В.Б. Правоохоронні органи як суб'єкти адміністративних процесуальних правовідносин із правовим статусом позивача / В.Б. Пчелін // Форум права: електрон. наук. фахове вид. - 2017. - № 5. - С. 336-341. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_5_53.pdf
105. Пчелін В.Б. Свідок як суб'єкт адміністративних процесуальних правовідносин / В.Б. Пчелін // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». – 2016. – № 21. – С. 59-61.
106. Пчелін В.Б. Сторони як суб'єкти адміністративного судочинства України / В.Б. Пчелін // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – 2014. – № 29-2. – Т. 4/2. – С. 104–107.
107. Пчелін В.Б. Сутність та ознаки суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин / В.Б. Пчелін // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки». – 2015. – Вип. 6-2. – С. 178–180.
108. Пчелін В.Б. Сутність та особливості реалізації адміністративних процесуальних повноважень сторонами адміністративного судочинства / В.Б. Пчелін // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». – 2013. – Спеціальний випуск. – Т. 3. – Ч. 1. – С. 108–111.
109. Пчелін В.Б. Треті особи як суб'єкти адміністративних процесуальних правовідносин / В.Б. Пчелін // Visegrad journal on human rights. – 2016. – № 3. – С. 147–151.
110. Пчелін В.Б. Щодо законодавчого закріплення процесуальних обов'язків сторін в адміністративному судочинстві України / В.Б. Пчелін // Чинники розвитку юридичних наук у ХХІ столітті : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Україна, м. Дніпропетровськ,

- 25–26 жовт. 2013 р.). – Дніпропетровськ : Правовий світ, 2013. – С. 60–62.
111. Пчелін В.Б. Щодо змісту процесуального правонаступництва в адміністративному судочинстві України / В.Б. Пчелін // Пріоритетні напрями розвитку сучасної юридичної науки : матеріали наук.-практ. конф. (Україна, м. Харків, 19–20 верес. 2014 р.). – Х. : ГО «Асоціація аспірантів юристів», 2014. – С. 56–57.
112. Пчелін В.Б. Щодо надання безоплатної правової допомоги в адміністративному судочинстві / В.Б. Пчелін // Тенденції розвитку юридичної науки: проблеми та досягнення : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (Україна, м. Тернопіль, 11 жовт. 2011 р.). – Тернопіль: ФОП Шпак В. Б., 2011. – С. 82–84.
113. Пчелін В.Б. Поняття, види й особливості процесуального представництва в адміністративному судочинстві України / В.Б. Пчелін // Прикарпатський юридичний вісник. – 2015. – Вип. 3 (9). Т. 2 – С. 141–144.
114. Руденко М. Обсяг та межі повноважень прокурора в адміністративному судочинстві: деякі теоретичні і практичні аспекти / М. Руденко // Право України. – 2008. – № 10. – С. 139-145.
115. Руденко М. Правовий статус прокурора в адміністративному судочинстві: питання понятійної визначеності / М. Руденко // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2012. - № 2. – С. 36-46.
116. Руденко М. Представництво прокурором інтересів громадянина або держави в адміністративному суді / М. Руденко // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2009. – № 4. – С. 70-76.
117. Савчук Р.М. Участь перекладача в адміністративному судочинстві як гарантія забезпечення засади мови судочинства в адміністративних судах / Р.М. Савчук // *Supremația Dreptului*. – 2017. - № 4. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sd-vp.info/2017/uchast-perekkladacha-v-administrativnomu-sudochinstvi-yak-garantiya-zabezpechennya-zasadi-movi-sudochinstva-v-administrativnih-sudah/>
118. Сідей Я.Я. Залучення громадянином третіх осіб при розгляді адміністративних спорів / Я.Я. Сідей, О.А. Селіванов // *Публічне право*. – 2015. - № 1. – С. 71-78.
119. Смітюх А. Треті особи в адміністративному судочинстві : особливості статусу / А. Смітюх // *Юридичний радник*. – 2008. – № 22. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.yurradnik.com.ua/stride/ur/index.php?m=rubricator&rub=55&art=584&dl=1>.
120. Соболий О. Правовий статус судді в адміністративно-деліктному процесі : його сутність і проблеми визначення / О. Соболий // *Підприємництво, господарство і право*. – 2009. – № 11. – С. 149-152.
121. Співак М. Суб'єкти адміністративної відповідальності за порушення в галузі охорони здоров'я населення / М. Співак // *Право України*. – 2009. – № 4. – С. 79-86.
122. Стефанюк В. Інститут адміністративної відповідальності юридичних осіб : проблеми теорії та практики / В. Стефанюк, І. Голосніченко, М. Михеєнко // *Право України*. – 1999. – № 9. – С. 6-9.
123. Тараненко С. Щодо поняття неосудності в адміністративному праві / С. Тараненко // *Право України*. – 1998. – № 6. – С. 88-89.
124. Тищенко Н. М. Гражданин в административном процессе / Н. М. Тищенко. – Х. : Право, 1998. – 192 с.
125. Ткач Г.Й. Суб'єкт владних повноважень як сторона у судовому процесі / Г.Й. Ткач // *Матеріали XV регіональної науково-практичної конференції «Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні» (4-5 лютого 2009 р.)* – Львів. – 2009. – С. 156-160.
126. Трецова О. До проблеми зловживання суб'єктивними процесуальними правами в адміністративному судочинстві / О. Трецова // *Підприємництво, господарство і право*. – 2010. – № 10. – С. 47-51.
127. Хлібороб Н.Є. Суб'єкт владних повноважень як сторона у публічно-правовому спорі: теоретичні та прикладні проблеми визначення / Н.Є. Хлібороб // *Вісник Львів. ун-тету*.

- Серія юрид. – 2011. – Вип. 54. – С.188-194.
128. Чванкін С.А. Види судового представництва. Чи є громадське представництво? / С.А. Чванкін // Актуальні проблеми і права: Збірник наукових праць. – 2004. – Вип. 22. – С. 572-576.
129. Щавінський В.Р. Держава як відповідач в адміністративному процесі / В.Р. Щавінський // Публічне право. – 2015. - № 3 (19). – С.137-143.
130. Щавінський В.Р. Держава як позивач у адміністративному процесі: сутність та відповідність природі адміністративної юстиції / В.Р. Щавінський // Публічне право. – 2015. - № 4 (20). – С. 103-108.
131. Янюк Н. Процесуальне правонаступництво в адміністративному судочинстві / Н. Янюк // Актуальні проблеми застосування Цивільного процесуального кодексу та Кодексу адміністративного судочинства України: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (25-26 січня 2007р.). – Харків, 2007. – С. 258-260.

Тема 4

1. Адміністративно-процесуальне право : [курс лекцій] / под ред. проф. И.Ш. Кисляханова. – М. : ЮНИТА-ДАНА, 2004. – 399 с.
2. Адміністративна процедура та контроль за діяльністю адміністративних органів в Угорщині, Польщі, Болгарії, Естонії та Албанії. – К. : Вид-во УАДУ, 1999. – 236 с.
3. Адміністративна юстиція : європейський досвід та пропозиції для України / [автори-упорядники І.Б. Коліушко, Р.О. Куйбіда; В.І. Шишкін (наук. ред.)]. – К. : Факт, 2003. – 536 с.
4. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / Т. О. Коломоєць, Г. Ю. Гулевська, Р. В. Сінельник, І. О. Сквірський; за заг. ред. Т. О. Коломоєць, Г. Ю. Гулевської. - К.: Істина, 2007. - 152 с.
5. Адміністративне право України. Академічний курс : [підручник] : у 2 т. / В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, Ю. П. Битяк, І. П. Голосніченко, Р. А. Калюжний [та ін.]; відповід. ред. В. Б. Авер'янов. – К. : Юридична думка, 2004. – Т. 1. – 584 с.
6. Адміністративне процесуальне право: навч. посібник / кол. авт. ; за заг. ред. Т.П. Мінки. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 320 с.
7. Адміністративне судочинство: навч. посіб. – 2-ге вид, переробл. і допов. – Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2014. – 304 с.
8. Адміністративне судочинство: підруч. / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Істина, 2011. – 304 с.
9. Бандурка О. М. Адміністративний процес : [підручник для ВНЗ] / О. М. Бандурка, М. М. Тищенко. – К. : Літера ЛТД, 2002. – 286 с.
10. Бандурка О. М. Адміністративний процес: підручник [для вищих навч. закл.] / О. М. Бандурка, М. М. Тищенко. —К.: Літера ЛТД, 2002. – 286 с.
11. Битяк Ю. Адміністративне судочинство як форма забезпечення верховенства права і законності / Ю. Битяк // Право України. – 2011. – № 4. – С. 4-11.
12. Бідей О. Проблеми популяризації адміністративної юстиції як головного інструмента захисту прав і свобод особистості / О. Бідей // Право України. – 2008. – № 5. – С. 37-39.
13. Бородін І. Про сутність адміністративної юстиції / І. Бородін // Право України. – 2006. – № 2. – С. 15-17.
14. Бурбика М. М. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 108 с.
15. Голосніченко І. П. Адміністративний процес : [навч. посіб.] / І. П. Голосніченко, М. Ф. Стахурський. – К. : ГАН, 2003. - 256 с.
16. Гончаренко О. Судовий контроль за адміністративними органами : зарубіжний досвід / О. Гончаренко // Право України. – 2008. – № 12. – С. 98-104.
17. Губерська Н. Л. Стадії адміністративних процедур: поняття та види / Н. Л. Губерська // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. - 2015. - Вип. 32(3). - С. 11-15. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2015_32%283%29__4

18. Гусарев С. Д. Юридична діяльність: методологічні та теоретичні аспекти / С. Д. Гусарев. - К.: Знання, 2005. - 375 с.
19. Демин А. А. Административный процесс в развивающихся странах : [учеб. пособ.] / А. А. Демин. – М. : Изд-во УДН, 1987. – 84 с.
20. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України : [навч. посіб.] / Е.Ф. Демський. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.
21. Джафарова М. В. Адміністративні процедури прийняття та реалізації управлінських рішень органів внутрішніх справ у відносинах з населенням : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / М. В. Джафарова; Харківський національний університет внутрішніх справ. - Харків, 2008. – 175 с.
22. Джафарова О. В. Судовий адміністративний процес : поняття та структура / О. В. Джафарова // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 256-261. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11dovtic.pdf>.
23. Дугенец А. С. Административно-юрисдикционный процесс : [монография] / А. С. Дугенец. – М. : ВНИИ МВД России, 2003. – 274 с.
24. Елисейкин П. Ф. Соотношение общего понятия юридического процесса и организационных форм реализации материального права / П. Ф. Елисейкин // Проблемы соотношения материального и процессуального права : Труды ВЮЗИ. – М., 1980. – С. 26-37.
25. Женетль С. З. Административные процедуры в ракурсе административных реформ : [монография] / С. З. Женетль. – М. : КноРус, 2008. – 240 с.
26. Женетль С. З. Теоретические проблемы административного процесса в условиях административной реформы / С. З. Женетль. – М. : Изд-во МГУПИ, 2008. – 168 с.
27. Калінін Р. С. Адміністративні процедури у виконавчому провадженні за законодавством України : дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.07 / Р. С. Калінін; Запорізький національний університет. – Запоріжжя, 2013. – 268 с.
28. Картузова І. О. Адміністративно-процедурне право : [навч.-метод. посіб.] / І. О. Картузова, А. Ю. Осадчий. – О. : Юрид. літ., 2008. – 288 с.
29. Кікінчук В. Ю. Адміністративні процедури проходження служби в органах внутрішніх справ : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / В. Ю. Кікінчук; Харківський національний університет внутрішніх справ. - Харків, 2010. – 205 с.
30. Коліушко І. Становлення адміністративного судочинства : деякі проблеми перехідного періоду / І. Коліушко, Р. Куйбіда // Адвокат. – 2005. – № 9. – С. 3-5.
31. Коломоєць Т. Адміністративно-юрисдикційний процес – сфера об'єктивізації участі особи у відносинах із органами публічної адміністрації (доктринальний аналіз проблемних питань) / Т. Коломоєць, П. Лютіков // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 2. – С. 43-47.
32. Комзюк А. Т. Адміністративний процес України : [навч. посіб.] / А. Т. Комзюк, В. М. Бевзенко, Р. С. Мельник. – К. : Прецедент, 2007. – 531 с.
33. Кононов П. И. Административный процесс : подходы к определению понятия и структуры / П. И. Кононов // Государство и право. – 2001. – № 6. – С. 16-24.
34. Кузьменко О. Адміністративний процес : сутність і структура / О. Кузьменко // Право України. – 2003. – № 2. – С. 22-26.
35. Кузьменко О. В. Адміністративно-процесуальне право України : підручник / О. В. Кузьменко, Т. О. Гуржій ; за заг. ред. О. В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 416 с.
36. Кузьменко О. В. Теоретичні засади адміністративного процесу : монографія / О. В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2005. – 358 с.
37. Кузьменко О. Логіко-методологічні засади детермінації адміністративної процедури / О. Кузьменко // Право України. — 2005. — № 1. — С. 29–32.
38. Кузьменко О. В. Адміністративний процес у парадигмі права : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О. В. Кузьменко. – К., 2006. – 32 с.
39. Кузьменко О.В. Адміністративний процес: сутність та структура / О. В. Кузьменко //

- Право України. – 2003. – № 2. – С. 22-26.
40. Кузьменко О. В. Адміністративно-процесуальне право України : [підручник] / О. В. Кузьменко, Т. О. Гуржій ; за заг. ред. О. В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 416 с.
 41. Кулинич С. А. Управлінські процедури в діяльності органів прокуратури України: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / С. А. Кулинич; Харківський національний університет внутрішніх справ. - Харків, 2007. – 191 с.
 42. Лазарев И. М. Место административных процедур в системе юридического процесса / И. М. Лазарев // Административное и информационное право (состояние и перспективы развития). – М. : Академический правовой ун-т, 2003. – С. 205-211.
 43. Лісцков О. В. Адміністративні процедури кадрової роботи в органах Державної пенітенціарної служби України : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / О. В. Лісцков; Міжрегіональна Академія управління персоналом. - Київ, 2012. – 198 с.
 44. Лория В. А. Административный процесс и его кодификация / В. А. Лория. – Тбилиси : Изд-во Тбил. ун-та, 1986. – 281 с.
 45. Лукьянова Е. Г. Теория процессуального права / Е. Г. Лукьянова. – М. : ИНФРА-М, 2003. – 240 с.
 46. Масленников М. Я. Административно-юрисдикционный процесс : [монография] / М. Я. Масленников. – Воронеж : Изд-во Воронежского ун-та, 1990. - 210 с.
 47. Масленников М. Я. Административный процесс : теория и практика / М. Я. Масленников. – М. : Изд-во НОУ Школа спецподготовки «Витязь», 2008. – Вып. 2. – 362 с.
 48. Махина С. Н. Административный процесс : проблемы теории, перспективы правового регулирования / С. Н. Махина. – Воронеж : Изд-во Воронежского гос. ун-та, 1999. – 232 с.
 49. Миколенко А. И. Административный процесс и административная ответственность : [учеб. пособ.] / А. И. Миколенко. – 3-е изд., перераб. и доп. – Х. : Одиссей, 2007. – 360 с.
 50. Миколенко О. І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія / О. І. Миколенко. – Х. : Бурун Книга, 2010. – 336 с.
 51. Муза О. В. Розвиток інституту адміністративної юстиції у континентальній Європі (на прикладі Франції, ФРН, Італії) / О. В. Муза // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2011. – Випуск 1 (4). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nzizvru/2011_1/p4_17.html.
 52. Пасенюк О. Стан та перспективи розвитку вітчизняної адміністративної юстиції / О. Пасенюк // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2010. – № 3. – С. 3-8.
 53. Пасенюк О. Становлення адміністративної юстиції в Україні та адміністративне право / О. Пасенюк // Право України. — 2005. — № 7. — С. 8–10.
 54. Пасенюк О. М. Україна : вітчизняна модель адміністративної юстиції / О. М. Пасенюк // Вісник Верховного Суду України. – 2005. – № 3. – С. 33-37.
 55. Пахолук Л. І. Адміністративна юстиція в зарубіжних країнах / Л. І. Пахолук // Вісник Верховного Суду України. – 2001. – № 5. – С. 50-55.
 56. Педько Ю. Адміністративна юстиція і адміністративна юрисдикція: деякі теоретичні та практичні питання співвідношення / Ю. Педько // Право України. – 2001. – № 10. – С. 72-75.
 57. Педько Ю. С. Становлення адміністративної юстиції в Україні / Ю. С. Педько; відп. ред. О. Ф. Андрійко. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. – 208 с.
 58. Перепелюк В. Г. Адміністративний процес. Загальна частина : [навчальний посібник] / В. Г. Перепелюк. – 2-е вид. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 367 с.
 59. Пилипенко А. Адміністративно-юрисдикційна діяльність органів виконавчої влади: питання теорії / А. Пилипенко // Право України. — 2004. — № 2. — С. 26–30.
 60. Селіванов А. О. Адміністративний процес в Україні : реальність і перспективи розвитку наукових доктрин : наук. видання / А. О. Селіванов. – К. : Видавничий дім «Ін Юре», 2000. – 68 с.
 61. Сорокин В. Д. Административный процесс и административно-процесуальное право /

- В. Д. Сорокин. – СПб. : Изд-во С.-Петербургского юридического ин-та, 2002. – 474 с.
62. Сорокин В. Д. Избранные труды / В. Д. Сорокин. – СПб.: Юридический центр Пресс, 2005. – 1086 с.
 63. Сорокин В. Д. Административно-процессуальные отношения / В. Д. Сорокин. – Ленинград: Изд-во Ленинградского ун-та, 1968. – 75с.
 64. Стариллов Ю. Н. Курс общего административного права. В 3-х томах. Т. 1. / Ю. Н. Стариллов. – М.: Издательство НОРМА (Издательская группа НОРМА-ИНФА – М), 2002. – 728 с.
 65. Стариллов Ю. Н. Административная юстиция. Теория, история, перспективы / Ю. Н. Стариллов. - М.: НОРМА, 2001. - 304 с.
 66. Стефанюк В. Запровадження адміністративної юстиції в Україні / В. Стефанюк // Право України. – 1999. – № 7. – С. 5-13.
 67. Стефанюк В. С. Судовий адміністративний процес : монографія / В. С. Стефанюк. – Х. : Консум, 2003. – 464 с.
 68. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : [навч. посіб.] / С. Г. Стеценко. – К. : Атіка, 2007. – 624 с.
 69. Стеценко С. Сутність адміністративного процесу : теоретичний погляд / С. Стеценко // Право України. – 2011. – № 4. – С. 39-46.
 70. Тимошук В. П. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / [автор-упорядник В. П. Тимошук]. - К. : Факт, 2003. - 496 с.
 71. Тихомиров Ю. А. Административное право и процесс : полный курс / Ю. А. Тихомиров. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Изд-во Тихомирова М. Ю., 2005. – 697 с.
 72. Тихомиров Ю. А. Курс административного права и процесса / Ю. А. Тихомиров. – М. : Юринформцентр, 1998. – 798 с.
 73. Тищенко М. М. Адміністративний процес / М. М. Тищенко, О. М. Бандурка. – К., 2002. – 301 с.
 74. Тищенко Н. М. Гражданин в административном процессе / Н. М. Тищенко. – Х. : Право, 1998. – 192 с.
 75. Управленческие процедуры : монография / Б. М. Лазарев, И. Ш. Муксинов, А. Ф. Ноздрачев, Г. А. Дорохова, М. В. Пучкова [и др.] ; отв. ред. проф. Б.М. Лазарев. – М.: Наука, 1988. – 272 с.
 76. Фатхутдінова О. В. Теоретико-правові проблеми юридичного процесу : дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / О. В. Фатхутдінова; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – К, 2000. – 166 с.
 77. Черненко Л. М. Адміністративно-процедурне провадження з надання управлінських послуг органами державної реєстрації актів цивільного стану : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Л. М. Черненко; Національний університет «Одеська юридична академія». - Одеса, 2010. – 210 с.
 78. Щерба А. В. Адміністративні процедури в органах місцевого самоврядування в Україні : дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.07 / А. В. Щерба; Харківський національний університет внутрішніх справ. - Харків, 2011. – 198 с.

Тема 5

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2015 р. № 2747-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
3. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: Наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.
4. Адміністративна юстиція України: проблеми теорії і практики. Настільна книга судді / О.М. Пасенюк, О.Н. Панченко, В.Б. Авер'янов та ін. / за заг. ред. О.М. Пасенюка. – К. :

- Істина, 2007. – 608 с.
5. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Коломoeць, Г. Ю. Гулевської. – К. : Істина, 2007. – 152 с.
 6. Адміністративне процесуальне (судове) право України: підручник / за заг. ред. С.В. Ківалова. – Одеса: Юридична література, 2007. – 312 с.
 7. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / І.М. Балакарева, І.В. Бойко, Я.С. Зелінська та ін. ; за заг. ред. Н.Б. Писаренко. – Х. : Право, 2016. – 312 с.
 8. Адміністративне судочинство в Україні: теорія, правове регулювання, практика: монографія / За заг. ред. С.В. Ківалова, Л.Р. Білої-Тіунової. – Одеса: Фенікс, 2013. – 392 с.
 9. Адміністративне судочинство України : підручник / О.М. Пасенюк (кер. авт. кол.), О.Н. Панченко, В.Б. Авер'янов та ін. / за заг. ред. О.М. Пасенюка. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 672 с.
 10. Адміністративне судочинство. Процесуальні документи. Практичний коментар та зразки / Упорядники: К.І. Чижмарь, Д.В. Журавльов. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 152 с.
 11. Адміністративне судочинство: навчальний посібник / за заг. ред. проф. О.П. Рябченко. – 2-ге вид., перер. і доп. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2014. – 304 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://asta.edu.ua/files/rabchenko.pdf>
 12. Адміністративне судочинство: підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / за заг. ред. Т.О. Коломoeць. – К. : Істина, 2011. – 304 с.
 13. Актуальні питання призначення та проведення експертиз: наук.-практ. посіб. / уклад.: А.В. Столітній, О.В. Сапін, Я.А. Соколова та ін.; за заг. ред. І.І. Присяжнюка. – К.: Національна академія прокуратури України, 2017. – 300 с.
 14. Бідей О. Принцип презумпції вини в адміністративному судочинстві / О. Бідей // Підприємництво, господарство і право. – 2013. - № 5. – С. 83-86.
 15. Бочаров Д.О. Щодо потреби загальнотеоретичного дослідження проблем юридичного доказування / Д. Бочаров // Право України. – 2002. – № 5. – С. 131 – 133.
 16. Гордєєв В. Юридичні факти в адміністративному судочинстві: пізнання та доказування / В. Гордєєв // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2012. - № 2. – С. 70-76.
 17. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України: навч. посіб. / Е.Ф. Демський. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.
 18. Додин Е. В. Доказательства в административном процессе / Е. В. Додин. – М. : Юрид. лит., 1973. – 192 с.
 19. Ківалов С.В. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина : підручник / С.В. Ківалов, І.О. Картузова, А.Ю. Осадчий. – Одеса : Фенікс, 2014. – 342 с.
 20. Кіт Х. Роль адміністративного суду у збиранні доказів на стадії підготовчого провадження / Х. Кіт // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2014. - Вип. 59. – С. 179-184.
 21. Кодекс адміністративного судочинства України : [науково-практичний коментар] / За ред. С. В. Ківалова, О. І. Харитонової / С. В. Ківалов, О. І. Харитонova, О. М. Пасенюк, М. Р. Аракелян та ін. – Харків : Одиссей, 2005. – 552 с.
 22. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / О.А. Банчук та ін. / заг. ред. Р.О. Куйбіди; Центр політико-правових реформ. – К. : Юстiніан, 2009. – 976 с.
 23. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / С.В. Ківалов, Є.О. Харитонов, О.І. Харитонova та ін. / за ред. С.В. Ківалова, О.М. Пасенюка, О.І. Харитонової. – К. : Правова єдність, 2009. – 656 с.
 24. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг. ред. Р.О. Куйбіди. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – Том 2. – 728 с.
 25. Колпаков В.К. Доказування в податкових спорах в адміністративному судочинстві України / В.К. Колпаков, В.В. Гордєєв //Адміністративне право і процес. – 2013. - № 2. – С. 204-212.

26. Колпаков В. К. Теорія і практика адміністративного судочинства: монографія / В. К. Колпаков, В. В. Гордєєв. – Чернівці, 2011. – 384 с.
27. Комзюк А. Т. Адміністративний процес України: навч. посіб. / А. Т. Комзюк, В. М. Бевзенко, Р. С. Мельник. – К. : Прецедент, 2007. – 531 с.
28. Кузьменко О. В. Адміністративно-процесуальне право України: підручник / О. В. Кузьменко, Т. О. Гуржій; за ред. О. В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 416 с.
29. Кузьменко О. В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія / О. В. Кузьменко. – К.: Атіка, 2005. – 352 с.
30. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / І. Х. Темкіжев та ін. / за заг. ред. І.Х. Темкіжева, Голови Вищ. адмін. суду України ; Вищ. адмін. суд України. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 718 с.
31. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / За заг. ред. С.В. Петкова. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 384 с.
32. Основи адміністративного судочинства в Україні: [навч. посібник для юридичних факультетів та юридичних клінік] / За заг. ред. Н. В. Александрової, Р. О. Куйбіди. – К. : Конус-Ю, 2006. – 256 с.
33. Самбор М. Докази у справі про адміністративне правопорушення за розпивання спиртних напоїв у громадських місцях і появу в громадських місцях у п'яному вигляді (актуальні проблеми) / М. Самбор // Право України. – 2010. – № 1. – С. 180-189.
34. Умнова О. Дослідження та оцінка доказів в адміністративному судочинстві / О. Умнова // Юридичний вісник України. – 2007. – № 47, 24-30 листопада. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.yurincom.com/ua/legal_bulletin_of_Ukraine/archive/?aid=1913&jid=248
35. Умнова О.В. Класифікація доказів в адміністративному судочинстві України / О.В. Умнова // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – Ірпінь, 2009. – № 3 (46). – С. 201-206. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvndpsu/2009_3/2009_3_Umnova.pdf.
36. Черновський О. Поняття і зміст пояснень сторін, третіх осіб, їхніх представників як засобу доказування в адміністративному судочинстві у справах, пов'язаних із виборами та виборчим процесом / О. Черновський // Право України. – 2008. – № 10. – С. 38-43.
37. Шкарупа В. К. Доказування та докази в адміністративно-примусовій діяльності органів внутрішніх справ (міліції) : [монографія] / Шкарупа В. К. – К. : Українська академія внутрішніх справ, 1995. – 163 с.
38. Щербаков С. В. Теория доказательств и доказывания: содержание и проблемы : [монография] / С. В. Щербаков. – М. : Юпитер, 2007. – 264 с.

Тема 6

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2015 р. № 2747-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15
3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням акціонерного товариства «Всеукраїнський Акціонерний Банк» щодо офіційного тлумачення положень пункту 22 частини першої статті 92 Конституції України, частини першої, третьої статті 2, частини першої статті 38 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про відповідальність юридичних осіб) від 30 травня 2001 р. № 7-рп/2001 // Вісник Конституційного Суду України. – 2001. – № 3. – С. 11-17.
4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень частини третьої статті 120, частини шостої статті 234, частини третьої статті 236 Кримінально-процесуального кодексу України (справа про розгляд судом окремих постанов слідчого і прокурора) від 30.01.2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003. – № 6. – Ст. 245.

5. Щодо перевищення розумних строків розгляду справ : лист Верховного Суду України від 25.01.2006 р. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v5_45700-06
6. Eur. Court H. R., Capuano v. Italy, judgment of 25 June, 1987. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.echr.coe.int>
7. Eur. Court H. R., Ciricosta and Viola v. Italy, judgment of 4 December, 1995 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.echr.coe.int>
8. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Мікулич проти Хорватії» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/980_049.
9. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Єрмакова проти Росії» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?req=doc&base=ARB002&n=373324#09309184099027055>.
10. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Паскал проти України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/974_736.
11. Бурмиц против Украины: могут ли заявители выполнить решение Европейского суда по правам человека. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://sud.ua/ru/news/publication/115571-burmich-protiv-ukrainymogut-li-zayaviteli-vypolnit-reshenie-evropeyskogo-suda-po-pravam-cheloveka>.
12. Решение Европейского суда по правам человека по делу «Хорнсби (Hornsby) против Греции» от 19.03.1997 г. - [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.echr.ru/documents/doc/2461496/2461496.htm>
13. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Кудла проти Польщі» від 26.10.2000 р. // Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 2000. – № 2. – С. 217–223.
14. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Мікулич проти Хорватії» від 07.02.2002 р. // Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 2002. – № 2. – С. 99–112.
15. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Єрмакова проти Росії» від 23.09.2004 р. // Вісник Верховного Суду України. – 2004. – № 12. – С. 24–26.
16. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Павлюлінець проти України» від 06.09.2005 р. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/19612>
17. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Вергельський проти України» від 12.03.2009 р. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minjust.gov.ua/19614>
18. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Паскал проти України» від 15.09.2011 р. // Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. – 2012. – № 3. – С. 46–64.
19. Баб'як А. В. Адміністративно-процесуальні строки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / А. В. Баб'як. – К., 2005. – 21 с.
20. Баб'як А. В. Процесуальні строки в адміністративному процесі: процедурні та юрисдикційні провадження : Моногр. / А. В. Баб'як. - Л. : Каменяр, 2006. - 192 с.
21. Берназюк Я. Види процесуальних строків у адміністративному судочинстві / Я. Берназюк. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://sud.ua/ru/news/blog/128894-vidi-protseualnikh-strokov-u-administrativnomu-sudochinstvi>
22. Берназюк Я. Строки в адміністративному судочинстві як фундаментальна правова категорія / Я. Берназюк. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://sud.ua/ru/news/blog/130166-stroki-v-administrativnomu-sudochinstvi-yak-fundamentalna-pravova-kategoriya>
23. Білоусов Ю. В. Строк звернення до суду як передумова права на судовий захист у справах адміністративної юрисдикції / Ю. В. Білоусов // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. - 2004. - № 1-2. - С. 145-149. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2004_1-2_25

24. Гончаренко О. А. «Розумний строк» розгляду справи у практиці Європейського суду з прав людини / О. А. Гончаренко // Форум права. - 2012. - № 3. - С. 126-131. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2012_3_24
25. Колпаков В. К. Теорія і практика адміністративного судочинства : [монографія] / В. К. Колпаков, В. В. Гордєєв. – Чернівці : Місто, 2011. – 384 с.
26. Кузьменко О. В. Процесуальні строки адміністративного судочинства / О. В. Кузьменко, А. В. Баб'як // Держава і право : зб. наук. пр. – Випуск 22. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – 2003. – С. 215–221.
27. Кузьменко О. В. Теоретичні засади адміністративного процесу: [монографія] / О. В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2005. – 352 с.
28. Липа В. Особливості строків на стадіях проваджень адміністративного судочинства / В. Липа // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 3. – С. 61-64.
29. Маляренко В. Щодо строків кримінального процесу / В. Маляренко // Право України. – 2000. – № 1. – С. 16-23.
30. Мельник В. В. Актуальні питання визначення розумності строків в адміністративному судочинстві / В. В. Мельник // Молодий вчений. – 2018. - № 5 (57). - С. 628-630. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/5/145.pdf>
31. Перепелюк В. Г. Адміністративне судочинство: проблеми практики : [посіб.] / В. Г. Перепелюк. – К. : Конус-Ю, 2007. – 272 с.
32. Рабінович П. М. Час у праві (темпоральні властивості діяльності як об'єкт правового регулювання) / П. М. Рабінович // Вісник акад. правових наук України. – 1999. – № 3. – С. 3-33.
33. Розум І. О. Дискусійні аспекти поняття та сутності процесуальних строків у адміністративному процесі / І. О. Розум // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2016. - № 2. - С. 93-99. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2016_2_17
34. Сорока М. О. Процесуальні строки у адміністративному судочинстві : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / М. О. Сорока. – Ірпінь, 2011. – 190 с.
35. Сорока М. О. Сутність терміну «розумний строк» у судовому адміністративному процесі / М. О. Сорока // Форум права. - 2011. - № 1. - С. 962-967. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2011_1_155
36. Тацій Л. В. Категорія «розумний строк» в адміністративному судочинстві: поняття та правова природа / Л. В. Тацій // Публічне право. - 2014. - № 1. - С. 36-41. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2014_1_6

Тема 7

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2015 р. № 2747-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15
4. Про національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19
5. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 07.07.2010 р. № 2453-VI (Закон втратив чинність, крім положень, зазначених у пунктах 7, 23, 25, 36 розділу XII Закону № 1402-VIII від 02.06.2016 р., на підставі Закону № 1402-VIII від 02.06.2016 р.). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/2453-17
6. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. - № 31. - Ст. 545.
7. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/1809-14
8. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 04.11.1950 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004

9. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі : Закон України від 01.02.1994 р. № 264/94-вр. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр
10. Про зону надзвичайної екологічної ситуації : Закон України від 13.07.2000 р. № 1908-14. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/1908-14
11. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-19. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>
12. Про затвердження Порядку тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання : постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1102. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2008-п#n13>
13. Про затвердження Порядку тимчасового затримання інспекторами з паркування транспортних засобів та їх зберігання : постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 р. № 990. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/990-2018-п#n34>
14. Про затвердження Інструкції про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції: Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Міністерство охорони здоров'я України від 09.11.2015 р. № 1452/735. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15
15. Про затвердження Інструкції про порядок забезпечення старшими судовими розпорядниками та судовими розпорядниками проведення судового засідання, їх взаємодії з правоохоронними органами : наказ Державної судової адміністрації України від 18.10.2004 р. № 182/04. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1391-04
16. Про затвердження Положення про порядок створення та діяльності служби судових розпорядників : наказ Державної судової адміністрації України від 20.07.2017 р. № 815. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://court.gov.ua/tu19/xoz/pol_1.
17. Про затвердження Порядку направлення водіїв транспортних засобів для проведення огляду з метою виявлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, і проведення такого огляду: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1103. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-2008-п>
18. Про затвердження Порядку тимчасового вилучення посвідчення водія на транспортний засіб та його повернення: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.12.2008 р. № 1086-2008-п. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/1086-2008-п
19. Про заходи щодо подальшого зміцнення правопорядку, охорони прав і свобод громадян : указ Президента України від 18.02.2002 р. № 143/2002. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143/2002>
20. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Федоров і Федорова проти України» від 7 липня 2011 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-105478>
21. Адміністративна юстиція в Україні: навч. посіб. / Г. О. Пономаренко, А. Т. Комзюк, В. М. Бевзенко, Р. С. Мельник. – К.: Прецедент, 2009. – 198 с.
22. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / Т. О. Коломोєць, Г. Ю. Гулевська, Р. В. Сінельник, І. О. Сквірський; за заг. ред. Т. О. Коломоєць, Г. Ю. Гулевської. - К.: Істина, 2007. - 152 с.
23. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. / В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, Ю. П. Битяк, І. П. Голосніченко, Р. А. Калюжний [та ін.]; відповід. ред. В. Б. Авер'янов. - К.: Юридична думка, 2004. - Т. 1. - 584 с.
24. Адміністративний процес України : [навч. посіб.] / А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко,

- Р.С. Мельник ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – К. : Прецедент, 2007. – 531 с.
25. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления : [курс лекцій] / Г.В. Атаманчук. – М. : Юрид. лит., 1997. – 400 с.
 26. Бандурка О. М. Адміністративний процес: підручник для ВНЗ / О. М. Бандурка, М. М. Тищенко. - К.: Літера ЛТД, 2002. - 286 с.
 27. Битяк Ю. П., Зуй В. В., Комзюк А. Т. Переконавання і примус у державному управлінні. Адміністративна відповідальність: Конспекти лекцій. — Харків: Укр. юрид. академія, 1994. — 44 с.
 28. Благодир А.А. Застосування примусу під час провадження слідчих дій : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. юридичних наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / А.А. Благодир; Київ. нац. ун-т внутр. справ. – К., 2009. – 17 с.
 29. Бородін І. Л. До питання про вдосконалення заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення / І. Л. Бородін, В. О. Круглов // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». Зб. наук. пр. - К.: НАУ, 2012. - № 2 (23).
 30. Бортняк Д. Сутність, мета та види заходів провадження у справах про адміністративні правопорушення / Д.Бортняк // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 1. – С. 42-44.
 31. Братель О. Г. Заходи процесуального примусу в аспекті процесуальних юридичних фактів / О. Г. Братель // Глобальна організація союзницького лідерства. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://goal-int.org/zahodi-procesualnogo-primusu-v-aspekti-procesualnix-yuridichnix-faktiv/>.
 32. Весельська Т. Адміністративне затримання особи : українські реалії та міжнародний досвід / Т. Весельська // Право України. – 2010. – № 2. – С. 243-250.
 33. Галабурда Н. Особливості процесуального порядку застосування тимчасового затримання транспортних засобів / Н. Галабурда // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 4. – С. 30-33.
 34. Джафарова М. Загальна характеристика заходів процесуального примусу, які застосовуються в адміністративному судочинстві / М. Джафарова // Підприємництво, господарство і право. - 2019. - № 3. – С. 143-147. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/3/27.pdf>.
 35. Джафарова М. В. Загальні підстави застосування заходів процесуального примусу в адміністративному судочинстві / М. В. Джафарова // Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. - 2019. - № 2. – С. 81-84. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/5583/Zahalni%20pidstavu%20zastosuvannia%20zakhodiv%20protsesualnoho%20primusu_%20Dzhafarova%20M_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y
 36. Кодекс адміністративного судочинства України : [науково-практичний коментар] / [Н.О. Армаш, О.М. Бандурка, А.В. Басов та ін.]; за заг. ред. А.Т. Комзюка. – К. : Прецедент : Істина, 2009. – 823 с.
 37. Коломоєць Т. Класифікація заходів адміністративно-правового примусу / Т. Коломоєць // Право України. – 2003. – № 2. – С. 105-111.
 38. Коломоєць Т. Щодо доцільності системного підходу при дослідженні потенціалу адміністративного примусу в публічному праві України / Т. Коломоєць // Право України. – 2003. – № 5. – С. 120-123.
 39. Коломоєць Т. О. Адміністративний примус у публічному праві України : теорія, досвід та практика реалізації : [монографія] / Т. О. Коломоєць / За заг. ред. В. К. Шкарупи. – Запоріжжя : Поліграф, 2004. – 404 с.
 40. Коломоєць Т. О. Адміністративний примус у публічному праві України: теорія, досвід та практика реалізації: монографія / Т. О. Коломоєць. - Запоріжжя: Поліграф, 2004. - 404 с.
 41. Комаров В.В. Заходи процесуального примусу / В.В. Комаров, О.В. Рожнов // Курс цивільного процесу : [підручник] / [В.В. Комаров, В.А. Бігун, В.В. Баранкова та ін.]; за ред. В.В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – С. 459-473.

42. Комаров В.В. Заходи процесуального примусу / В.В. Комаров, О.В. Рожнов // Теорія та практика судової діяльності : [наук.-практ. посіб.]. – К. : Атіка, 2007. – С. 47-58.
43. Комзюк А. Адміністративний примус : деякі загальні проблеми дослідження та правового регулювання в контексті забезпечення прав людини / А. Комзюк // Право України. – 2004. – № 4. – С. 46-49.
44. Комзюк А.Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції : поняття, види та організаційно-правові питання реалізації : [монографія] / А.Т. Комзюк / За заг. ред. проф. О. М. Бандурки. – Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 336 с.
45. Комзюк А. Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття, види та організаційно-правові питання реалізації: монографія / За заг. ред. О. М. Бандурки. - Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 336 с.
46. Константинов С. Застосування міліцією заходів примусу щодо протидії наркоманії серед неповнолітніх / С. Константинов // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 1. – С. 25-28.
47. Кравчук В.М. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України / В.М. Кравчук, О.І. Угриновська. Київ : Істина, 2006. 944 с.
48. Кузніченко С.О. Заходи процесуального примусу, передбачені Кодексом адміністративного судочинства України / С.О. Кузніченко, О.О. Кашкаров // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия «Юридические науки». – 2008. – Том 21 (60). – № 1. – С. 75-81.
49. Кузьменко В.А. Видалення як захід процесуального примусу в адміністративному судочинстві / В.А. Кузьменко // Університетські наукові записки. – 2013. – № 4 (48). – С. 348-359.
50. Кузьменко В.А. Сутність примусу в адміністративному процесі / В.А. Кузьменко // Університетські наукові записки. – 2011. – № 4 (40). – С. 280-286.
51. Кузьменко В.А. Застосування приводу в адміністративному судочинстві (на матеріалах судової практики) / В.А. Кузьменко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2013. – Випуск 4. Том 2. – С. 52-56.
52. Кузьменко О. Особливості застосування заходів процесуального примусу в адміністративних судах головуючим у судовому засіданні / О. Кузьменко, О. Панченко // Право України. – 2008. – № 10. – С. 31-37.
53. Куцик К. Заходи процесуального примусу, які застосовуються до порушників порядку в залі судового засідання / К. Куцик // Підприємництво, господарство і право. - 2017. - № 4. - С. 19-23. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2017_4_5
54. Матвейчук В.К. Науково-практичний коментар до Кодексу адміністративного судочинства України : [в 2-х т.] / В.К. Матвейчук, І.О. Хар / за заг. ред. В.К. Матвейчука. – К. : Алерта, КНТ, 2008. – Том 2. – 752 с.
55. Мельник Р. С. Забезпечення законності застосування заходів адміністративного примусу, не пов'язаних з відповідальністю : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право» / Р. С. Мельник. - Харків : Національний університет внутрішніх справ, 2002. - 19 с.
56. Мельник Я.Я. Видалення із залу судового засідання у цивільному процесі як захід процесуального примусу за невиконання цивільних процесуальних обов'язків / Я.Я. Мельник // Проблеми оптимізації цивільного процесу в сучасних умовах судової реформи : збірник наукових матеріалів круглого столу (с. Залізний Порт, Херсонська обл., 28-29 травня 2010 р.) / за заг. ред. О. Д. Крупчана, В. І. Бобрика. – К. : НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2010. – С. 131-136.
57. Миколенко О. І. Доставлення порушника як захід забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення / О. І. Миколенко // Держава і право: зб. наук, праць. Юридичні і політичні науки. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. – Вип. 25. – С. 213-217.
58. Нохрин Д.Г. Государственное принуждение в гражданском судопроизводстве : [монографія] / Д.Г. Нохрин. – М. : Волтерс Клувер, 2009. – 256 с.

59. Осауленко С. В. Правова природа заходів процесуального примусу в адміністративному судочинстві / С. В. Осауленко // Правове життя сучасної України : матеріали Міжнар. наук. конф. проф.-викл. та аспірант. складу, м. Одеса, 16–17 травня 2013 р. / відп. за вип. В. М. Дрьомін; НУ «ОЮА». - Півд. регіон. центр НАПрН України. - Одеса : Фенікс, 2013. - Т. 2. - С. 55–57.
60. Перепелюк В. Г. Адміністративне судочинство: проблеми практики / В. Г. Перепелюк. – К.: Конус-Ю, 2007. – 272 с.
61. Проблеми теорії та практики цивільного судочинства : монографія / В. В. Комаров, В. І. Тертишніков, В. В. Баранкова та ін.; за заг. ред. В. В. Комарова. - Харків : Харків юридичний, 2008. - 928 с.
62. Радзівон С. Проблеми юридичного тлумачення термінів «адміністративний огляд» та «адміністративний обшук» / С. Радзівон // Право України. – 2005. – № 3. – С. 9-12.
63. Резнікова О. С. Відповідальність у господарському процесі за зловживання процесуальними правами та заходи процесуального примусу / О. С. Резнікова // Право України. - 2017. - № 9. - С. 101–121.
64. Рожнов О. В. Підстави застосування заходів процесуального примусу / О. В. Рожнов // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. - 2015. - Вип. 20. - С. 164–167.
65. Чабан В. П. Акти адміністративного примусу в діяльності міліції України: навч. посібник / В. П. Чабан. – К.: Атіка, 2002. – 144 с.
66. Шевчук О. М. Засоби державного примусу у правовій системі України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень» / О. М. Шевчук ; Національний ун-т внутрішніх справ. – Х., 2003. – 20 с.

Тема 8

1. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі : Закон України від 01.12.1994 р. № 264/94-вр. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр
2. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19.06.2003 р. № 963-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15
3. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції : Закон України від 02.12.2010 р. № 2735-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/2735-17
4. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15
5. Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії : Закон України від 11.01.2000 р. № 1370-XIV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1370-14>
6. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 06.09.2005 р. № 2806-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15>
7. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19
8. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр>
9. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України від 12.07.2001 р. № 2658-III. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14
10. Про стандартизацію : Закон України від 05.06.2014 р. № 1315-VII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1315-18>

11. Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності : Закон України від 19.05.2011 р. № 3392-17. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/3392-17
12. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>
13. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 р. № 2664. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
14. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 р. № 3425-XII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>
15. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-вр. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%8>
16. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-14. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14
17. Про політичні партії в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. № 2365-III. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
18. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17
19. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 р. № 4572-VI. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>
20. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. – – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18
21. Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин : Закон України від 18.05.2017 р. № 2042-VIII. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19#n2>
22. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 № 877-V. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16>
23. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
24. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
25. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17
26. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
27. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/go/1861-17
28. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
29. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: закон України від 23 грудня 1997 // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 20. — Ст. 99.
30. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
31. Про затвердження Порядку ведення Реєстру громадських об'єднань : постанова Кабінету Міністрів України від 19.12.2012 р. № 1212. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1212-2012-п#n12>
32. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України : постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 р. № 950. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950-2007-п>
33. Про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії : Постанова

- Кабінету Міністрів України від 07.09.1993 р. № 706. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/706-93-п>
34. Про затвердження Порядку відбору зразків продукції для визначення її якісних показників та форми акта відбору зразків продукції : постанова Кабінету Міністрів України від 31.10.2007 р. № 1280. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1280-2007-п>
 35. Деякі питання проведення перевірок органів державного нагляду (контролю) : постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 р. № 361. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-2017-п#n11>
 36. Про затвердження Порядку формування єдиної справи розпорядчих документів, що приймаються органом державного нагляду (контролю) під час здійснення заходу державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 03.07.2017 р. № 961. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0911-17#n12>
 37. Про затвердження методик розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), а також уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю) : постанова Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 342. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/342-2018-п#n62>
 38. Про затвердження Вимог до оформлення річних та комплексного планів здійснення заходів державного нагляду (контролю), унесення змін до них та звіту щодо їх виконання : наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Державної регуляторної служби України від 07.08.2017 р. № 1170/81. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1053-17#n14>
 39. Про Порядок функціонування інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю), внесення відомостей до неї та строки розміщення цих відомостей : постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 р. № 387. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/387-2017-п#n8>
 40. Про затвердження Положення про Державну службу експортного контролю України : постанова Кабінету Міністрів України 31.03.2015 р. № 159. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/159-2015-п>
 41. Про затвердження Положення про Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками: постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 647. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647-2015-п>
 42. Про затвердження Положення про Державну службу України з безпеки на транспорті: постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 р. № 103.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103-2015-п>
 43. Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію України: постанова Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 р. № 275. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-п>
 44. Деякі питання Державної інспекції енергетичного нагляду України : постанова Кабінету Міністрів України від 14.02.2018 р. № 77. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/77-2018-п>
 45. Про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України : постанова Кабінету Міністрів України від 09.07.2014 р. № 294. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2014-п>
 46. Про затвердження Положення про Державну інспекцію ядерного регулювання України : постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 363. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/363-2014-п>
 47. Про затвердження Типового положення про проведення атестації посадових осіб місцевого самоврядування : постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2001 р.

- № 1440. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2001-п>
48. Про затвердження Положення про дозвільну систему : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.1994 р. № 576. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92-п>
49. Про затвердження Порядку видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю : наказ Міністерства юстиції України від 11.07.2012 р. № 1043/5. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1170-12>
50. Положення про порядок реєстрації приватної нотаріальної діяльності та заміщення приватного нотаріуса : наказ Міністерства юстиції України від 22.03.2011 р. № 871/5. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0388-11>
51. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.1998 р. № 622. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>
52. Про Єдиний державний реєстр нормативних актів: Указ Президента України від 27.06.1996 р. № 468/96. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/468/96>
53. Про затвердження Інструкції з діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.1997 р. № 348-97-п. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/348-97-%D0%BF>
54. Про затвердження Інструкції про порядок проведення атестування поліцейських : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 17.11.2015 р. № 1465. — [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1445-15
55. Про затвердження класифікатора звернень громадян : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 р. № 858-2008-п. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-2008-п
56. Про затвердження переліку органів ліцензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 р. № 609. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/609-2015-п
57. Про затвердження Порядку визначення племінної цінності плідників за походженням, власною продуктивністю, якістю потомства та проведення випробування плідників за якістю потомства та Порядку визначення уповноважених установ (організацій) та селекційних центрів : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 13.04.2016 р. № 154. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0692-16>
58. Про затвердження Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.1992 р. № 731. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-92-п
59. Про затвердження Положення Про Міністерство юстиції України : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. № 228. — [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-п
60. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.2001 р. № 376. — [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/376-2001-п
61. Про затвердження Порядку проведення атестації виробництва спирту етилового,

- кон'ячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів : Наказ Державного комітету України по стандартизації, метрології та сертифікації від 29.02.1996 р. № 85. — [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0291-96>
62. Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 р. № 930. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1255-10>
63. Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22.02.2019 р. № 446. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0293-19>
64. Про Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці : постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 р. № 442. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-92-п>
65. Про затвердження Положення про атестацію наукових працівників : постанова Кабінету Міністрів України від 13.08.1999 р. № 1475. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1475-99-п>
66. Про затвердження Порядку проведення державної атестації наукових установ : постанова Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 р. № 540. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/540-2017-п?lang=ru>
67. Деякі питання державної атестації наукових установ : наказ Міністерства освіти і науки України від 17.09.2018 р. № 1008. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1504-18>
68. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі : постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 р. № 658. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-п#n253>
69. Про затвердження Правил атестації дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.09.2000 р. № 1396. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1396-2000-п>
70. Про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівливої дії : Постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.1993 р. № 706-93-п. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/706-93-п
71. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності : Указ Президента України від 10.06.1997 р. № 503/97. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/503/97
72. Про право власності на окремі види майна: Постанова Верховної Ради України від 17.06.1992 р. № 2471-ХІІ. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2471-12>
73. Про затвердження Правил атестації торгових партій природного каміння : Наказ Міністерства фінансів України від 06.12.2000 р. № 313. — [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0928-00>
74. Про опублікування актів законодавства України в інформаційному бюлетені «Офіційний вісник України» : Указ Президента України від 13.12.1996 р. № 1207/96. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207/96
75. Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування : указ Президента України від 07.02.2008 р. № 109/2008. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/109/2008>
76. Рішення Конституційного Суду України від 8 липня 2003 р. у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження положення про проведення атестації державних службовців» (справа про атестацію державних службовців) // Офіційний вісник України. – 2003. – № 29. – Ст. 1487.

77. Авер'янов В. Б. Виконавча влада і державний контроль / В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко. - К., 1999. - 48 с.
78. Адміністративна процедура та контроль за діяльністю адміністративних органів в Угорщині, Польщі, Болгарії, Естонії та Албанії. — К.: Вид-во УАДУ, 1999. — 236 с.
79. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. / В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, Ю. П. Битяк, І. П. Голосніченко, Р. А. Калюжний [та ін.]; відповід. ред. В. Б. Авер'янов. - К.: Юридична думка, 2004. - Т. 1. - 584 с.
80. Адміністративне право України: словник термінів / за заг. редакцією Т.О. Коломосьць, В.К. Колпакова; Держ. вищ. навч. закл. «Запоріж. нац. ун-т». - К.: Ін Юре, 2014.- 520 с.
81. Адміністративно-юрисдикційна діяльність міліції громадської безпеки: Навч. посібник / За заг. ред. С.М. Алфьорова. - Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. - 231 с.
82. Андрійко О. Ф. Державний контроль : нові погляди на його сутність і призначення / О. Ф. Андрійко // Виконавча влада і адміністративне право / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. - К. : Видавничий дім «Ін-Юре», 2002. - С. 427-437.
83. Андрійко О. Ф. Адміністративна реформа і державний контроль у системі органів виконавчої влади / О.Ф. Андрійко // Правова держава : Щорічник наук. праць Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. - Вип. 12. - К., 2001. - С. 300-308.
84. Андрійко О. Ф. Державний контроль в Україні: організаційно-правові засади / О. Ф. Андрійко: монографія. - К.: «Наук. думка», 2004. - 300 с.
85. Андрійко О. Ф. Організаційно-правові проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади : дис... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / О. Ф. Андрійко ; НАН України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. - К., 1999. - 378 с.
86. Бандурка О. М. Адміністративний процес: підручник для ВНЗ / О. М. Бандурка, М. М. Тищенко. - К.: Літера ЛТД, 2002. - 286 с.
87. Біла Л. Р. Атестаційне провадження у державній службі / Л. Р. Біла // Зб. наук. праць «Актуальні проблеми держави і права». - Вип. 16. - Одеса, 2002. - С. 296-302.
88. Біла Л. Р. Проведення щодо призначення на посаду державного службовця / Л. Р. Біла // Зб. наук. праць «Актуальні проблеми політики». - Вип. 16. - Одеса, 2002. - С. 190-197.
89. Борисова Е. А. Оценка и аттестация персонала / Е. А. Борисова. - СПб. : Питер, 2002. - 256 с.
90. Василюк С. Правотворча і правозастосовна діяльність: їх діалектична єдність / С. Василюк // Право України. - 1996. - № 10. - С. 48-53.
91. Васильєв Р. Ф. Правовые акты органов управления / Р. Ф. Васильев. - М. : Юрид. литер., 1970. - 108 с.
92. Васильєв Р. Ф. Акты управления (значение, проблема исследований, понятие) / Р. Ф. Васильев. - М. : Изд-во МГУ, 1987. - 142 с.
93. Воронько О. Деякі актуальні питання атестації державних службовців / О. Воронько, А. Северин, І. Оліник // Відомості Української академії державного управління при Президентіві України. - 1998. - № 3. - С 48-57.
94. Все про зброю: Навчально-практичний посібник / Під ред. Кондратьєва Я. Ю. - К., 1996.
95. Гаращук В. М. Контроль та нагляд у державному управлінні / В. М. Гаращук. - Х. : Нац. юрид. акад. України, 1999. - 55 с.
96. Гаращук В. М. Контроль та нагляд у державному управлінні: [навч. посібник] / В. М. Гаращук. - Х. : Фоліо, 2002. - 176 с.
97. Гладун З. Адміністративно-правові питання державною контролю у сфері охорони здоров'я / З. Гладун // Право України. — 2005. — № 5. — С. 25–27.
98. Голиченков А. К. Экологический контроль : практика правового регулирования : дис. ... д-ра юрид. наук. / А. К. Голиченков. - М., 1992. - 326 с.
99. Горшенев В. М. Контроль как правовая форма деятельности / В. М. Горшенев, И. Б. Шахов. - М.: Юрид. лит, 1987. - 176 с.
100. Горьова С. Нормотворча діяльність в умовах побудови в Україні правової держави / С. Горьова // Право України. - 2000. - № 4. - С 103-105.
101. Зброя: придбання, зберігання, використання: Зб. нормативних актів/ Уклад.: Мацко А.С.,

- Бойко І.В. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 304 с.
102. Когутич І.І., Нор В.Т., Павлишин А.А. Прокурорський нагляд в Україні: Курс лекцій. / За ред. В.Т. Нора. - К.: Атіка, 2004.- 352 с.
 103. Комзюк А.Т., Бевзенко В.М., Мельник Р.С. Адміністративний процес України: Навчальний посібник. – Київ: Прецедент, 2007. – 613 с.
 104. Королев Ю. А. Опубликование законов как стадия законодательного процесса / Ю. А. Королев // Советское государство и право. – 1978. – № 10. – С.21-29.
 105. Кравець В. Р. Атестація державних службовців : дис... канд. юрид. наук : 12.00.07 / В. Р. Кравець. - Нац. ун.-т «Одеська юридична академія». – Одеса, 2003. – 200 с.
 106. Крупчан О. Д. Виконавча влада й адміністративна реформа в Україні / О. Д. Крупчан // Матеріали наук. конф. «Конституція України – основа модернізації держави та суспільства. – 21-22 червня 2001 р., Харків» / Упоряд. Ю. М. Грошевий, М. І. Панов. – Х. : Право, 2001. – С. 286-289.
 107. Кузьменко О. Атестаційні провадження у адміністративному процесі / О. Кузьменко // Право України. — 2005. — № 11. — С. 14–16.
 108. Кузьменко О. В. Теоретичні засади адміністративного процесу / О.В. Кузьменко. – К. : АТІКА, 2005. – 352 с.
 109. Кузьменко О. В. Адміністративно-процесуальне право України / [О. В. Кузьменко, Т. О. Гуржій]: підруч; за ред. О. В. Кузьменко. – К.: Атіка, 2007. – 416 с.
 110. Курилов В. И. Аттестация специалистов народного хозяйства / Курилов В. И.; Редкол. : Анисимов Е. В., Краснов Н. И., Малеин Н. С., Никитинский В. И. (Отв. ред.), Тверденко В. А. – М. : Юрид. лит., 1981. – 95 с.
 111. Курінний Є. В. Розгляд звернень громадян в органах внутрішніх справ України: Навч. посібник / Є. В. Курінний. – Д.: Наука і освіта, 2000. – 36 с.
 112. Лученко Д.В. Контрольне провадження: дис. канд. юрид. наук : 12.00.07. / Д.В. Лученко. – Х. : Націон. юрид. академія ім. Ярослава Мудрого, 2003. – 180 с.
 113. Марцеляк О. В. Специфіка контрольно-наглядових органів у державному механізмі України / О. В. Марцеляк // Проблеми законності : Респ. міжвідом. наук. зб. / Відп. ред. В. Я. Тацій. - Х. : Нац. юрид. акад. України, 1999. – Вип. 38. – С. 65-170.
 114. Мельник Р. С. Адміністративні процедури в діяльності органів внутрішніх справ України: Навчальний посібник / Р. С. Мельник. - Харків: НУВС, 2005. – 115 с.
 115. Опришко В. Ф. Адміністративно-правові форми контролю за якістю товарів та додержанням правил торгівлі : дис. ... канд. юрид. наук. / В.Ф. Опришко. – К., 1973. – 210 с.
 116. Поленина С. В. К разработке концепции закона о нормативных актах / С. В. Поленина // Советское государство и право. – 1985. – № 5. – С. 43-50.
 117. Рябко А. И. Социальный контроль и его правовые формы (вопросы теории) : дис.... канд. юрид. наук. / А. И. Рябко. – М., 1995. – С. 153-154.
 118. Станік С. Оптимізація нормотворчої діяльності як правового засобу утвердження прав і свобод людини / С. Станік // Право України. – 1999. – № 5. – С. 3-7.
 119. Ткаченко В.І. Адміністративно-процедурні провадження у дозвільній системі в Україні: шляхи вирішення проблемних питань: Монографія / МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2006. – 344 с.
 120. Ткаченко Ю. Підстави і критерії визнання конституційності нормативно-правових актів / Ю. Ткаченко // Право України. – 2000. – № 9. – С. 26-29.
 121. Шевчук Л. А. Атестація робочих місць з умов праці / Л.А. Шевчук, А.Ф. Колесов. – Миколаїв, 2003. – 40 с.
 122. Ярмачі Х.П. Адміністративно-наглядова діяльність міліції в Україні: Монографія. — Одеса: Юридична література, 2006. — 336 с.

Тема 9

1. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. // Офіційний вісник України. – 2008. – № 93. – Ст. 3103.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р., ратифікована Законом України від 17.07.1997 р. № 475/97-ВР. – [Електронний ресурс]. –

- Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 р., ратифікований Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 19.10.1973 р. № 2148-VIII. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
 4. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2015 р. № 2747-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
 5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
 6. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр>
 7. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
 8. Про національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
 9. Кодекс Законів України про працю від від 10.12.1971 р. № 322-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
 10. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
 11. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
 12. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
 13. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
 14. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 551-XIV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14>
 15. Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України : Закон України від 22.02.2006 р. № 3460-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-15>
 16. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
 17. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
 18. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-вр>
 19. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 р. № 576-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19>
 20. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#n657>
 21. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>
 22. Про затвердження Інструкції з діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації : постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.1997 р. № 348. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/348-97-%D0%BF>
 23. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції : наказ Міністерства внутрішніх справ України від

- 06.11.2015 р. № 1376. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1496-15>
24. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, ветеринарної медицини : наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 10.04.2019 р. № 182. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0661-19>
25. Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення Державною міграційною службою України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28.08.2013 р. № 825. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1654-13>
26. Про затвердження Інструкції з оформлення органами доходів і зборів матеріалів про адміністративні правопорушення : наказ Міністерства фінансів України від 02.07.2016 р. № 566. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1046-16>
27. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.11.2015 р. № 1395. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15>
28. Про затвердження Інструкції з оформлення посадовими особами Державної інспекції сільськогосподарства України та її територіальних органів матеріалів про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням правил технічної експлуатації тракторів, комбайнів, інших самохідних сільськогосподарських машин і правил техніки безпеки під час їх експлуатації : наказ Міністерства аграрної політики України від 26.10.2009 р. № 755. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1231-09>
29. Про затвердження Інструкції про порядок накладення і стягнення штрафів за порушення санітарного законодавства : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 14.04.1995 р. № 64. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0291-95>
30. Про затвердження класифікатора звернень громадян : постанова Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 р. № 858. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-2008-п>
31. Про затвердження Положення про адміністративні комісії Української РСР : Указ Президії Верховної Ради УРСР від 09.03.1988 р. № 5540-XI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5540-11>
32. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 87. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-п>
33. Про затвердження Порядку взаємодії при розгляді звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури та виконанні запитів іноземних держав щодо виявлення та розшуку активів : наказ Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Національного антикорупційного бюро України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства фінансів України від 20.10.2017 р. № 115/197-о/297/586/869/857. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1342-17>
34. Про затвердження Порядку виконання адміністративних стягнень у вигляді громадських робіт, виправних робіт та суспільно корисних робіт : наказ Міністерства юстиції України від 19.03.2013 р. № 474/5. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0457-13>
35. Про затвердження Порядку оформлення протоколів про адміністративні

- правопорушення та внесення приписів Національним агентством з питань запобігання корупції: рішення Національного агентства з питань запобігання корупції від 09.06.2016 р. № 5. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1019-16>
36. Про заходи щодо зміцнення дисципліни працівників та вдосконалення кадрової роботи у правоохоронних органах : розпорядження Президента України від 26.03.2002 р. № 53/2002-рп. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/53/2002-рп>
 37. Про заходи щодо подальшого зміцнення правопорядку, охорони прав і свобод громадян : указ Президента України від 18.02.2002 р. № 143/2002. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/143/2002>
 38. Про практику розгляду судами скарг на постанови у справах про адміністративні правопорушення : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.06.1988 р. № 6. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006700-88>
 39. Про реалізацію окремих положень Дисциплінарного статуту Національної поліції України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.11.2018 р. № 893. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1355-18#n10>
 40. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання): від 02.11.2004 р. № 15-рп/2004 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 45. – Ст. 2975.
 41. Адміністративна відповідальність : [навчальний посібник] / За заг. ред. Т. О. Коломєць. – К. : Істина, 2011. – 184 с.
 42. Адміністративна відповідальність в Україні: Навч. посіб. — 2-ге вид. / За ред. А. Т. Комзюка. — Х., 2001. — 112 с.
 43. Адміністративна діяльність органів Національної поліції. Заг. част.: навч. посіб. / Середа В. В., Ковалів М. В., Єсімов С. С. і ін. – Львів: ЛДУВС, 2015. – 512 с.
 44. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / Автор-упорядник В. П. Тимошук. — К.: Факт, 2003. — 496 с.
 45. Адміністративна процедура та контроль за діяльністю адміністративних органів в Угорщині, Польщі, Болгарії, Естонії та Албанії. – К.: Вид-во УАДУ, 1999. – 236 с.
 46. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / Т. О. Коломєць, Г. Ю. Гулевська, Р. В. Сінельнік, І. О. Сквірський; за заг. ред. Т. О. Коломєць, Г. Ю. Гулевської. - К.: Істина, 2007. - 152 с.
 47. Адміністративна юстиція: європейський досвід та пропозиції для України / авт.-упоряд. І. Б. Коліушко, Р. О. Куйбіда. – К. : Факт, 2003. – 514 с.
 48. Адміністративне деліктне законодавство: Зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні / Автор-упорядник О. А. Банчук. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – 912 с.
 49. Адміністративне право : [навч. посіб.] / О. І. Остапенко, З. Р. Кісіль, М. В. Ковалів, Р. В. Кісіль. – К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 536 с.
 50. Адміністративне право України : [підручник] / За загальною редакцією С. В. Ківалова. – Одеса: Юридична література, 2003.
 51. Адміністративне право України : [підручник] / Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, О. В. Дьяченко та ін.; За ред. Ю. П. Битяка. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 544 с.
 52. Адміністративне право України. Академічний курс : [підручник] : У 2 т. – Т. 1. Загальна частина / Ред. кол. В. Б. Авер'янов (гол.). – К. : Юридична думка, 2004. – 726 с.
 53. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: у 2 т. / В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, Ю. П. Битяк, І. П. Голосніченко, Р. А. Калюжний [та ін.]; відповід. ред. В. Б. Авер'янов. - К.: Юридична думка, 2004. - Т. 1. - 584 с.
 54. Адміністративне право України. Загальна частина : [навч. посіб.] / Ю. П. Битяк, В. В. Зуй. – К., 2011. – 240 с.
 55. Адміністративне право України: словник термінів / за заг. редакцією Т. О. Коломєць,

- В. К. Колпакова; Держ. вищ. навч. закл. «Запорізь. нац. ун-т». - К.: Ін Юре, 2014. - 520 с.
56. Адміністративно-юрисдикційна діяльність міліції громадської безпеки: навч. посібник / За заг. ред. С. М. Алфьорова. - Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. - 231 с.
57. Андрошук С. Принцип верховенства права : визначення, співвідношення із суміжними поняттями, особливості законодавчого закріплення та реалізації / С. Андрошук. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2008>.
58. Бандурка А. М. Административный процесс: учебник / А. М. Бандурка, Н. М. Тищенко. - Харьков: Изд-во НУВД, 2001. - 352 с.
59. Бандурка О. М. Адміністративний процес: підручник для ВНЗ / О. М. Бандурка, М. М. Тищенко. - К.: Літера ЛТД, 2002. - 286 с.
60. Бахрах Д. Н. Административное право : [учебник для вузов] / Д. Н. Бахрах. - М. : НОРМА, 2002. - 600 с.
61. Берлач А. І. Адміністративне право України : [навч. посібник для дист. навч.] / А. І. Берлач. - К. : Ун-т «Україна», 2005. - 472 с.
62. Богініч О. Реалізація принципу верховенства права у сучасній Україні / О. Богініч // Право України. - 2009. - № 5. - С. 99-106.
63. Богуцький В. В. Провадження у справах про адміністративні правопорушення : навч. посіб. / В. В. Богуцький, В. В. Богуцька, В. В. Мартиновський. - 3-тє вид., перероб. і допов. - Харків : ФІНН, 2011. - 200 с.
64. Бородін І. Л. Адміністративна відповідальність. Навчальний посібник / І. Л. Бородін, В. А. Бортнік. - К.: МАУП. Видавничий дім «Персонал». - 2011. - 120 с.
65. Бородін І. Л. Адміністративно-юрисдикційний процес : [монографія] / І. Л. Бородін. - К. : Алерта, 2007. - 184 с.
66. Бородін І. Л. Адміністративно-юрисдикційні провадження / І. Л. Бородін // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»: зб. наук. праць. - К.: НАУ, 2014. - № 2(31). - С. 15-19.
67. Бородін І. Л. Правовий механізм реалізації конституційного права громадян на скаргу / І. Л. Бородін // Науковий вісник Київського державного університету внутрішніх справ. - 2006. - № 4.
68. Бородін І. Л. Адміністративна відповідальність за корупційні правопорушення / І. Л. Бородін // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»: зб. наук. праць. - К.: НАУ, 2013. - № 1 (26).
69. Бортняк Д. Характеристика провадження у справах про адміністративні правопорушення в умовах реформування адміністративного права / Д. Бортняк // Підприємництво, господарство і право. - 2009. - № 10. - С. 179-182.
70. Ващенко С. В. Провадження по виконанню постанов про накладення адміністративних стягнень : [навч. посібник] / С. В. Ващенко, В. Г. Поліщук. [За заг. ред. В. П. Петкова]. - Запоріжжя: Юрид. інститут МВС України, 2000. - 72 с.
71. Ващенко С. В. Адміністративна відповідальність: навч. посіб. / С. В. Ващенко, В. Г. Поліщук. — Запоріжжя: Юрид. ін-т МВС України, 2001. — 142 с.
72. Весельська Т. Провадження у справах про адміністративні правопорушення : межі оскарження в адміністративному судочинстві / Т. Весельська // Вісник Вищого адміністративного суду України. - 2010. - № 31. - С.15-21.
73. Гавриленко Д. А. Государственная дисциплина: сущность, функции, значение / Д. А. Гавриленко; под ред. А. П. Шергина. - Минск: Наука и техника, 1988. - 328 с.
74. Голосніченко І. Прогалини у правовому регулюванні порушення провадження в справі про адміністративне правопорушення / І. Голосніченко // Право України. - 2003. - № 7. - С. 73-77.
75. Голосніченко І. Попереднє адміністративне розслідування як стадія провадження в справах про адміністративні проступки / І. Голосніченко, М. Стахурський, Н. Золотарьова // Право України. - 2002. - № 2 - С. 27.

76. Голосніченко І. П. Адміністративний процес: навч. посіб. / І. П. Голосніченко, М. Ф. Стахурський. - К.: ГАН, 2003. - 256 с.
77. Гончарук С. Т. Адміністративна відповідальність: [навч.-метод. посібник] / С. Т. Гончарук. – Національний авіаційний ун-т. – К.: НАУ, 2005. – 118 с.
78. Гордєєв В. Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху у разі їх фіксації засобами фото- і кінозйомки, відеозапису / В. Гордєєв // Право України. – 2009. – № 5. – С. 143-149.
79. Гурін В. В. Службове розслідування в органах Національної поліції України: дис. ... канд. юрид. наук: спец: 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право» / В. В. Гурін. – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2003. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: mydisser.com/ua/catalog/view/6/352/8258.html.
80. Демський Е. Співвідношення адміністративної і господарської відповідальності / Е. Демський // Юридична Україна. – 2005. – № 9. – С. 24-29.
81. Демський Е. Ф. Адміністративне процесуальне право України: [навч. посіб.] / Е.Ф. Демський. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.
82. Демський Е. Ф. До питання про відповідальність юридичних осіб / Е. Ф. Демський, В. С. Ковальський, С. Е. Демський // Вісник господарського судочинства. – 2002. – № 4. – С. 168-176.
83. Демський Є. Особливості перегляду постанови у справі про адміністративне правопорушення / Є. Демський // Юридична Україна. – 2009. – № 2. – С. 20-24.
84. Демченко С. Верховенство права як складова ефективності судового контролю / С. Демченко // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 4. – С. 145-149.
85. Дисциплінарно-деліктне право України: навч. посіб. / Т. С. Аніщенко, Ю. А. Берлач, Д. С. Бондаренко та ін.; за заг. ред. Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова; Запоріж. нац. ун-т - К.: Ін Юре, 2016. - 464 с.
86. Доненко В. В. Провадження у справах про порушення Правил дорожнього руху: Запитання та відповіді: [навч.-практ. посібник] / В. В. Доненко. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський юрид. ін-т МВС України, 1999. – 100 с.
87. Кишинський А. В. Проблеми перегляду справ про адміністративні правопорушення / А. В. Кишинський // Часопис Київського університету права. - № 2. – 2010. - С. 172-175.
88. Ковалів М. В. Основи управління в органах Національної поліції: навч.-практ. посіб. / М. В. Ковалів. – Львів: Льв. ДУВС, 2010. – 340 с.
89. Коваль Л. В. Відповідальність за адміністративні правопорушення: [монографія] / Л. В. Коваль. – К.: Вища школа, 1975. – 159 с.
90. Когутич І.І., Нор В.Т., Павлишин А.А. Прокурорський нагляд в Україні: Курс лекцій / За ред. В.Т. Нора.- К.: Атіка, 2004.- 352 с.
91. Кодекс адміністративного судочинства України (із змінами і доповненнями станом на 01 серпня 2008 року): Наук.-практ. комент. / Комзюк А. Т., Конопльов В. В., Коломоєць Т. О. та ін.; За заг. ред. А. Т. Комзюка. – К.: Юстініан. – 2008. - 800 с.
92. Кодекс адміністративного судочинства України: наук.-практ. комент. / Центр політико-прав. реформ; за заг. ред. Р. О. Куйбіди. – 3-є вид. – К.: Юстініан, 2009. – 976 с.
93. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар. Видання друге, доповнене та перероблене / За ред. С. В. Ківалова, О. І. Харитонової / Ківалов С.В., Харитонova О. І., Пасенюк О. М., Аракелян М. Р. та ін. – Х.: ТОВ «Одіссей», 2007. – 560 с.
94. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / [Н. О. Армаш, О. М. Бандурка, А. В. Басов та ін.]; за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. А. Т. Комзюка. – К.: Прецедент; Істина, 2009 – 823 с.
95. Кодекс Украины об административных правонарушениях: Научно-практический комментарий. Издание четвертое. – Харьков: ООО «Одиссей», 2003. – 880 с.
96. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Науково-практичний коментар / Р. А. Калюжний, А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний та ін.; К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2007.
97. Коломоєць Т. О. Захисник у провадженні у справах про адміністративні

- правопорушення: монографія / Т. О. Коломоєць, Р. В. Сінельнік. — К.: Істина, 2008. — 184 с.
98. Колотило О. Апеляційне оскарження постанови судді у справах про адміністративне правопорушення потребує вдосконалення / О. Колотило // Право України. — 2009. — № 8. — С. 119-123.
99. Колпаков В. К. Теоретичний вимір законодавчого регулювання порушення справи про адміністративний проступок / В. К. Колпаков // Право України. — 2005. — № 2. — С. 10-14.
100. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право) : [навч. посіб.] / В. К. Колпаков. — К. : Юрінком Інтер, 2008. — 256 с.
101. Колпаков В. К. Адміністративне право України : [підручник] / В. К. Колпаков, О. В. Кузьменко. — К. : Юрінком Інтер, 2003. — 544 с.
102. Колпаков В. К. Адміністративно-деліктний правовий феномен : [монографія] / В. К. Колпаков. — К. : Юрінком Інтер, 2004. — 528 с.
103. Комзюк А. Т. Адміністративний процес України: навч. посіб. / А. Т. Комзюк, В. М. Бевзенко, Р. С. Мельник. — К.: Прецедент, 2007. - 531 с.
104. Корнута Л. М. Дисциплінарна відповідальність державного службовця в Україні: теоретичний та практичний аспекти / Л. М. Корнута // Актуальні проблеми держави та права. — 2013. — С. 84-90. - [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.apdp.in.ua/v62/13.pdf.
105. Короєд С. О. Апеляційне оскарження постанов судів у справах про адміністративні правопорушення: доцільність запровадження / С. О. Короєд. - [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=340.
106. Котюк Ю. Окремі питання законодавчого регулювання виконання постанов про накладення адміністративних стягнень / Ю. Котюк // Юридична Україна. — 2009. — № 11-12. — С. 32-36.
107. Кравчук В. Роль адміністративних судів у забезпеченні законності владно-розпорядчої діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування / В. Кравчук // Вісник Вищого адміністративного суду України. - 2008. - № 1. - С. 95-101.
108. Крамник А. Н. Юридические лица как субъекты административной ответственности / А. Н. Крамник // Юстиция Беларуси. — 2005. — № 4 (41). — С. 50-54.
109. Крижановська В. А. Правові засади дисциплінарного провадження в органах Національної поліції України / В. А. Крижановська, А. С. Крижановський // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. - 2016. - № 845. - С. 99-106. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_845_17
110. Кузьменко О. В. Адміністративно-процесуальне право України : [підручник] / О. В. Кузьменко, Т. О. Гуржій / За ред. О. В. Кузьменко. — К. : Атіка, 2007. — 416 с.
111. Кузьменко О. В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія / О. В. Кузьменко. — К. : Атіка, 2005. — 352 с.
112. Курило О. Апеляція на постанову суду про адміністративне правопорушення: перші кроки — перші проблеми / О. Курило, С. Биля. - [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.info-prensa.com/article-608.html>.
113. Курінний Є. В. Розгляд звернень громадян в органах внутрішніх справ України: навч. посібник / Є. В. Курінний. — Д.: Наука і освіта, 2000. — 36 с.
114. Куркін М. В. Ревізії та перевірки за зверненнями правоохоронних органів: навч. посіб. / М. В. Куркін, В. Д. Понікаров. — Харків: Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2003. — 412 с.
115. Лук'янець Д. М. Адміністративно-деліктні відносини в Україні: теорія та практика правового регулювання : [монографія] / Д. М. Лук'янець. — Суми: ВТД «Університетська книга», 1996. — 367 с.
116. Лук'янець Д. М. Інститут адміністративної відповідальності : проблеми розвитку: монографія. / Д. М. Лук'янець. — К. : Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. — 220 с.
117. Мельник Р. С. Адміністративні процедури в діяльності органів внутрішніх справ

- України: навчальний посібник / Мельник Р. С. - Харків: НУВС, 2005. – 115 с.
118. Миколенко О. І. Адміністративний процес і адміністративна відповідальність в Україні : [навч. посібник] / О. І. Миколенко. – Х. : ТОВ Одиссей, 2010. – 368 с.
 119. Миколенко А. И. Административный процесс и административная ответственность в Украине: Учебное пособие. Издание третье, переработанное и дополненное. — Х.: ООО «Одиссей», 2007. - 360 с.
 120. Миколенко О. І. Концептуальні підходи щодо кодифікації законодавства про адміністративну відповідальність / О. І. Миколенко // Ринкова економіка : сучасна теорія і практика управління. – 2006. – Т. 9 (Вип. 10). – С. 96-104.
 121. Миронюк Р. Виконавче провадження у справах про адміністративні правопорушення: окремі питання / Р. Миронюк // Право України. — 2001. — № 1. — С. 81–84.
 122. Миронюк Р. В. Адміністративно-деліктний процес: наукові підходи щодо визначення поняття та змісту / Р. В. Миронюк // Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Юридичні науки – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2012. – Ч. I. – 340 с. – С 226-230.
 123. Миронюк Р. В. Деякі повноваження органів внутрішніх справ щодо виконавчого провадження в справах про адміністративні правопорушення / Р. В. Миронюк // Науковий вісник Дніпропетровського юридичного інституту МВС України. – 2001. – № 2. – С. 216-224.
 124. Миронюк Р. В. Органи внутрішніх справ як суб'єкти виконавчого провадження в справах про адміністративні правопорушення: дис.... к.ю.н: 12.00.07 / Р. В. Миронюк. - НАВСУ. - К., 2003. - 199 с.
 125. Миронюк Р. В. Поняття та зміст адміністративно-деліктного процесу / Р. В. Миронюк // Науковий вісник Запорізького юридичного інституту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Збірник наукових праць. – 2011. - № 3. – С. 171-179.
 126. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення (3-є вид.) / Р. А. Калюжний, А. Т. Комзюк, О. О. Погребний, В. І. Олефір та ін. – К., 2011. – 780 с.
 127. Негодченко О. В. Основи діяльності органів внутрішніх справ України щодо забезпечення прав і свобод людини: навч. посіб. / О. В. Негодченко. - Дн-вськ: ЮА МВС, 2005. - 164 с.
 128. Немировська О. Змагальність : старе поняття, новий зміст / О. Немировська // Право України. – 1999. – № 9. – С. 53-56.
 129. Основи адміністративного судочинства в Україні (навчальний посібник для юридичних факультетів та юридичних клінік) / За заг. ред. Александрової Н. В., Куйбіди Р. О., - К.: Конус-Ю, 2006. - 256 с.
 130. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права: навч. посіб. / В. Б. Авер'янов, Н. В. Александрова, О. А. Банчук, І. Б. Коліушко, Р. О. Куйбіда, В. Л. Маринченко, О. М. Пасенюк [та ін.]; за заг. ред. Р. О. Куйбіди, В. І. Шишкіна. - К.: Старий світ, 2006. - 576 с.
 131. Остапенко Л. О. Стан адміністративної відповідальності за порушення законодавства в галузі охорони праці в Україні / Л. О. Остапенко // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія: юридичні науки. – 2015. – № 824. – С. 77–84.
 132. Остапенко О. І. Адміністративна деліктологія / О. І. Остапенко. – Львів, 1995. – 308 с.
 133. Педько Ю. С. Становлення адміністративної юстиції в Україні: Монографія / Ю. С. Педько. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2003. – 208 с.
 134. Перепелюк В.Г. Адміністративний процес. Загальна частина: Навчальний посібник / В.Г. Перепелюк. – 2-е вид. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 367 с.
 135. Піскун І. І. Адміністративно-правові засади встановлення і застосування адміністративного арешту, виправних та громадських робіт : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 / І. І. Піскун. – Х., 2007. – 20 с.
 136. Поплавський В. Ю. Правове регулювання вирішення публічно-правових спорів у державно-службових відносинах: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07

- «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / В. Ю. Поплавський. – К., 2015. – 22 с.
137. Посібник з основ адміністративного судочинства (для юридичних факультетів та юридичних клінік) / За заг. редакцією Александрової Н. В., Куйбіди Р. О. – К., 2006. – 126 с.
 138. Принцип верховенства права : проблеми теорії та практики : у двох книгах / за заг. ред. Ю.С. Шемшученка / Книга друга : Принцип верховенства права у діяльності держави та в адміністративному праві / [відп. ред. В.Б. Авер'янов]. – К., 2008. – 314 с.
 139. Принцип верховенства права: проблеми теорії та практики : [монографія у двох книгах] / за заг. ред. Ю.С. Шемшученка; [ред. кол.: Ю.С. Шемшученко (голова) та ін.] / Книга перша: Верховенство права як принцип правової системи: проблеми теорії / [відп. ред. Н.М. Оніщенко]. – К. : Видавництво «Юридична думка», 2008. – 344 с.
 140. Продаєвич В. О. Місце адміністративної відповідальності в системі заходів адміністративного примусу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / В. О. Продаєвич; Інститут законодавства Верховної Ради України. – К., 2007. – 19 с.
 141. Прокурорський нагляд в Україні: підручник / За ред. П. М. Каркача, І. Є. Марочкина. - Х.: Одиссей, 2005. - 240 с.
 142. Симонов Д. Оскарження постанов про притягнення до адмінвідповідальності / Д. Симонов. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legalweekly.com.ua/article/?uid=1264>.
 143. Скобелкин В. Н. Дисциплинарная ответственность рабочих и служащих / В. Н. Скобелкин. – Воронеж: Центр.-Чернозем. кн. изд-во, 1985. – 94 с.
 144. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : [навчальний посібник] / С. Г. Стеценко. – К. : Атіка, 2011. – 624 с.
 145. Судова практика у справах про адміністративні правопорушення (2003-2005 р.р.). [За заг. ред. В. Т. Маляренка]. – К. : Юрисконсульт, 2006. – 498 с.
 146. Тихомиров Ю. А. Курс административного права и процесса / Ю. А. Тихомиров. – М., 1998. – 798 с.
 147. Тищенко М. М. Адміністративний процес : [підручник] / М. М. Тищенко, О. М. Бандурка. – К., 2002. – 301 с.
 148. Финочко Ф. Д. Процессуальные гарантии в производстве дел об административных правонарушениях : автореф. дис. на соискание науч. степени канд. юрид. наук : 12.00.07 / Ф. Д. Финочко. – Х., 1968. – 22 с.
 149. Хавронюк М. І. Дисциплінарні правопорушення і дисциплінарна відповідальність: навч. посібник / М. І. Хавронюк. – К.: Атіка, 2003. – 240 с.
 150. Шергин А. П. Проблемы административно-деликтного права / А. П. Шергин // Государство и право. – 1994. – № 8-9. – С. 52-65.
 151. Шишкін В. Завдання адміністративного судочинства / В. Шишкін // Право України. — 2005. — № 11 — С. 11–13.

Тема 10

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 р. № 1402-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
4. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
5. Про судову експертизу: Закон України від 25 лютого 1994 р. № 4038-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>
6. Про утворення місцевих та апеляційних адміністративних судів, затвердження їх мережі та кількісного складу суддів: Указ Президента України від 16 листопада 2004 р. № 1417/2004 // Урядовий кур'єр від 24 листопада 2004 р. – № 224.

7. Про вдосконалення мережі адміністративних судів України: Указ Президента України від 16 жовтня 2008 р. № 941/2008 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 80. – Ст. 2677.
8. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: Наказ Міністерства юстиції України від 08 жовтня 1998 р. № 53/5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>
9. Про окремі питання юрисдикції адміністративних судів: Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 20 травня 2013 р. № 8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008760-13>
10. Про практику застосування адміністративними судами приписів Кодексу адміністративного судочинства України стосовно визначення юрисдикції адміністративних справ (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим адміністративним судом України): Оглядовий лист Вищого адміністративного суду України від 21 грудня 2007 р. № 1329/9/1/13-07 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vasu.gov.ua/ua/generalization_court_practice.html?_m=publications&_t=rec&id=1150&s=print.
11. Адміністративна юстиція України: проблеми теорії і практики. Настільна книга судді / О.М. Пасенюк, О.Н. Панченко, В.Б. Авер'янов та ін. / за заг. ред. О.М. Пасенюка. – К. : Істина, 2007. – 608 с.
12. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / за заг. ред. Т.О. Коломоєць, Г.Ю. Гулевської. – К. : Істина, 2007. – 152 с.
13. Адміністративне процесуальне (судове) право України: підручник / за заг. ред. С.В. Ківалова. – Одеса: Юридична література, 2007. – 312 с.
14. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / І.М. Балакарева, І.В. Бойко, Я.С. Зелінська та ін. ; за заг. ред. Н.Б. Писаренко. – Х. : Право, 2016. – 312 с.
15. Адміністративне судочинство в Україні: теорія, правове регулювання, практика: монографія / За заг. ред. С.В. Ківалова, Л.Р. Білої-Тіунової. – Одеса: Фенікс, 2013. – 392 с.
16. Адміністративне судочинство України : підручник / О.М. Пасенюк (кер. авт. кол.), О.Н. Панченко, В.Б. Авер'янов та ін. / за заг. ред. О.М. Пасенюка. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 672 с.
17. Адміністративне судочинство. Процесуальні документи. Практичний коментар та зразки / Упорядники: К.І. Чижмарь, Д.В. Журавльов. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 152 с.
18. Адміністративне судочинство: навчальний посібник / за заг. ред. проф. О.П. Рябченко. – 2-ге вид., перер. і доп. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2014. – 304 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://asta.edu.ua/files/rabchenko.pdf>
19. Адміністративне судочинство: підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. – К. : Істина, 2011. – 304 с.
20. Актуальні питання призначення та проведення експертиз: наук.-практ. посіб. / уклад.: А.В. Столітній, О.В. Сапін, Я.А. Соколова та ін.; за заг. ред. І.І. Присяжнюка. – К.: Національна академія прокуратури України, 2017. – 300 с.
21. Аленін Ю. Щодо судової юрисдикції скарг на рішення, дії, бездіяльність органів дізнання, досудового слідства, прокуратури / Ю. Аленін, І. Головатюк // Право України. – 2008. – № 8. – С. 98-104.
22. Бевзенко В. Адміністративна юрисдикція: поняття, сутність, проблеми відмежування / В. Бевзенко // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2013. - № 3. – С. 39-53.
23. Бевзенко В.М. Адміністративна юрисдикція: поняття, сутність, проблеми відмежування / В.М. Бевзенко // Адміністративне право і процес. – 2013. – № 2 (4). – С. 180-195.
24. Бевзенко В.М. Земельні відносини як предмет юрисдикції адміністративних судів / В.М. Бевзенко // Адміністративне право і процес. – 2014. - № 2 (8). – С.198-218.

25. Бідей О. Принцип презумпції вини в адміністративному судочинстві / О. Бідей // Підприємництво, господарство і право. – 2013. - № 5. – С. 83-86.
26. Бочаров Д.О. Щодо потреби загальнотеоретичного дослідження проблем юридичного доказування / Д. Бочаров // Право України. – 2002. – № 5. – С. 131 – 133.
27. Гордєєв В. Юридичні факти в адміністративному судочинстві: пізнання та доказування / В. Гордєєв // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2012. - № 2. – С. 70-76.
28. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України: навч. посіб. / Е.Ф. Демський. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.
29. Демченко С. Зміст правовідносин та предмет спору як головні критерії розмежування судових юрисдикцій / С. Демченко // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2010. – № 2. – С. 23-27.
30. Задирака Н.Ю. Розмежування підвідомчості земельних спорів між господарськими та адміністративними судами: історія формування судової практики / Н.Ю. Задирака, А.А. Барікова // Адміністративне право і процес. – 2013. - № 4. – С. 172-180.
31. Затираха І.О. Критерії визначення підсудності адміністративних справ: проблемні аспекти / І.О. Затираха // Митна справа. – 2010. - № 1 (67). - Ч. 2. – С. 113-118.
32. Ільків Н.В. Публічний інтерес у контексті визначення підсудності земельних спорів / Н.В. Ільків // Адміністративне право і процес. - 2013. - № 3. – С.131-139.
33. Ільницький О.В. Позапроцесуальна діяльність вищих органів судової влади – об'єкт контролю адміністративних судів / О.В. Ільницький // Адміністративне право і процес. – 2013. - №3 (5). – С.122-130.
34. Кафарський В.В. Поняття та види підсудності адміністративних справ / В.В. Кафарський // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. – 2007. - Випуск 37. - С. 247-255.
35. Кафарський В.В. Підвідомчість справ адміністративним судам України / В.В. Кафарський // Судова апеляція. – 2007. – № 3. – С. 110-118.
36. Ківалов С.В. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина : підручник / С.В. Ківалов, І.О. Картузова, А.Ю. Осадчий. – Одеса : Фенікс, 2014. – 342 с.
37. Кіт Х. Роль адміністративного суду у збиранні доказів на стадії підготовчого провадження / Х. Кіт // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2014. - Вип. 59. – С. 179-184.
38. Коверзнев В. Засади розмежування юрисдикції загальних і адміністративних судів України при вирішенні окремих категорій справ / В. Коверзнев // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2013. - № 3. – С. 62-67.
39. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / О.А. Банчук та ін. / заг. ред. Р.О. Куйбіди; Центр політико-правових реформ. – К. : Юстініан, 2009. – 976 с.
40. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / С.В. Ківалов, Є.О. Харитонов, О.І. Харитонova та ін. / за ред. С.В. Ківалова, О.М. Пасенюка, О.І. Харитонovої. – К. : Правова єдність, 2009. – 656 с.
41. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг. ред. Р.О. Куйбіди. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – Том 2. – 728 с.
42. Коломоєць Т. Проблеми правового розмежування адміністративної та господарської юрисдикції: аналіз передумов виникнення та можливі шляхи їх вирішення / Т. Коломоєць, П. Лютіков // Право України. – 2009. – №10. – С.175-181.
43. Колпаков В.К. Доказування в податкових спорах в адміністративному судочинстві України / В.К. Колпаков, В.В. Гордєєв //Адміністративне право і процес. – 2013. - № 2. – С. 204-212.
44. Колпаков В.К. Теорія і практика адміністративного судочинства: монографія / В.К. Колпаков, В.В. Гордєєв. – Чернівці, 2011. – 384 с.
45. Комзюк А.Т. Адміністративний процес України: навч. посіб. / А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко, Р.С. Мельник. – К. : Прецедент, 2007. – 531 с.
46. Короєд С. О. Підвідомчість справ з участю органів державної влади при здійсненні функцій власника / С. О. Короєд // Судова апеляція. – 2011. – № 1 (22). – С. 53-62.

47. Кузнецова Н. С. Господарська і адміністративна юрисдикція: проблеми розмежування / Н. С. Кузнецова // Вісник господарського судочинства. – 2008. – № 2. – С. 77-79.
48. Кузьменко О.В. Адміністративна юстиція в Україні: навч. пос. / О.В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 156 с.
49. Кузьменко О.В. Адміністративно-процесуальне право України: підручник / О.В. Кузьменко, Т.О. Гуржій; за ред. О.В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 416 с.
50. Кузьменко О.В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія / О.В. Кузьменко. – К.: Атіка, 2005. – 352 с.
51. Куйбіда Р. Межі адміністративної юрисдикції: спірні питання / Р. Куйбіда // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lawyer.org.ua/?w=r&i=&d=682>.
52. Липа В. Особливості строків на стадіях проваджень адміністративного судочинства / В. Липа // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 3. – С. 61-64.
53. Лученко Д. Про основні ознаки адміністративно-правового спору / Д. Лученко // Вісник Національної академії правових наук України. - 2013. - № 2. - С. 148-156.
54. Марченко О.О. Деякі питання розв'язання адміністративними судами спорів з приводу публічної служби за позовами помічників суддів / О.О. Марченко // Науковий вісник Ужгородського національного ун-ту. Серія «Право». – 2014. - Вип. 29. – Том.2. – С.93-97.
55. Молодик К.Ю. Підсудність справ адміністративним судам: конституційна доктрина і судова практика / К.Ю. Молодик // Проблеми теорії та практики адміністративної юстиції: зб. наук. статей / Смокович М.І., Цуркан М.І., Перепелюк В.Г. та ін. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – С.61-68.
56. Муза О. Розмежування адміністративного та господарського судочинства в Україні / О. Муза // Юридична Україна. – 2009. – № 4. – С. 40-41.
57. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / І.Х. Темкіжев та ін. / за заг. ред. І.Х. Темкіжева, Голови Вищ. адмін. суду України ; Вищ. адмін. суд України. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 718 с.
58. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / За заг. ред. С.В. Петкова. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 384 с.
59. Перепелюк В.Г. Адміністративне судочинство: проблеми практики: посібник / В.Г. Перепелюк; Центр політ.-прав. реформ. – К. : Конус-Ю, 2007. – 272 с.
60. Писаренко Н. Розмежування юрисдикції судів щодо вирішення справ за участю суб'єктів владних повноважень / Н. Писаренко // Право України. – 2011. – № 4. – С. 59-64.
61. Пчелін В.Б. Зміст та особливості публічно-правових спорів, розгляд і вирішення яких віднесено до юрисдикції адміністративних судів України / В.Б. Пчелін // Науковий вісник публічного та приватного права. - 2016. - № 1. - С. 128-132.
62. Пчелін В.Б. Організація адміністративного судочинства України: правові засади : монографія / В.Б. Пчелін. – Харків : У справі, 2017. – 488 с.
63. Пчелін В.Б. Поняття та види адміністративних судів України / В.Б. Пчелін // Науковий вісник публічного та приватного права. – 2016. – № 4. – С. 174–178.
64. Пчелін В.Б. Правові засади організації адміністративного судочинства України / В.Б. Пчелін // Молодий вчений. – 2016. – № 8 (35). – С. 103–106.
65. Пчелін В.Б. Сутність, особливості та завдання організації адміністративного судочинства України / В.Б. Пчелін // Право і суспільство. – 2017. – № 2. – С. 113-117.
66. Рябченко О.П. Категорія «публічно-правовий спір»: розмежування конституційної та адміністративної юрисдикцій / О.П. Рябченко // Вісник Конституційного Суду України. – 2011. - № 4-2. - С.174-178.
67. Самсін І. Адміністративний договір – форма реалізації публічного інтересу / І. Самсін, Н. Іваницька // Право України. – 2006. - № 6. – С. 114-118.
68. Селіванов А. Публічна влада і громадянин в умовах застосування судової адміністративної юрисдикції (проблеми теорії і практики) / А. Селіванов // Право України. – 2006. - № 9. – С. 28-33.
69. Смокович М. Розмежування судових юрисдикцій щодо спорів про оскарження рішень, дій чи бездіяльності державної виконавчої служби / М. Смокович // Вісник Вищого

- адміністративного суду України. – 2010. – № 4. – С. 15-23.
70. Смокович М.І. Визначення належності окремих справ до справ адміністративної юрисдикції / М.І. Смокович // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2008. – № 4. – С.22-29.
 71. Смокович М.І. Визначення юрисдикції адміністративних судів та розмежування судових юрисдикцій: монографія / М.І. Смокович. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 304 с.
 72. Смокович М.І. Проблеми розмежування судової юрисдикції та визначення компетенції адміністративних судів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / М.І. Смокович; Акад. упр. МВС. – К., 2010. – 20 с.
 73. Смокович М.І. Теоретичні аспекти визначення компетенції адміністративних судів / М.І. Смокович // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2011. - № 4. – С.18-28.
 74. Сьоміна В.А. Адміністративно-правовий спір: сутність та зміст / В.А. Сьоміна // Право та управління. – 2011. - №1. – С. 440-451.
 75. Татьков В. Публічно-правовий спір і адміністративно-правовий спір: їх співвідношення / В. Татьков // Право України. – 2014. – № 2. – С. 211-219.
 76. Ткач Г. Предмет судового оскарження у справах, що виникають з адміністративного спору / Г. Ткач // Вісник Львівського національного університету. Серія юридична. - 2005. – Випуск 41. – С. 157-161.
 77. Умнова О. Дослідження та оцінка доказів в адміністративному судочинстві / О. Умнова // Юридичний вісник України. – 2007. – № 47, 24-30 листопада. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.yuricom.com/ua/legal_bulletin_of_Ukraine/archive/?aid=1913&jid=248
 78. Умнова О.В. Класифікація доказів в адміністративному судочинстві України / О.В. Умнова // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – Ірпінь, 2009. – № 3 (46). – С. 201-206. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvnuodpsu/2009_3/2009_3_Umnova.pdf.
 79. Хаманева Н.Ю. Теоретические проблемы административно-правового спора / Н.Ю. Хаманева // Государство и право. - 1998. - № 12. - С. 29–36.
 80. Хлібороб Н.Є. Публічно-правовий спір як предмет юрисдикційної діяльності адміністративного суду : автореферат дис... на здобуття наук. ступеня кандидата юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Н.Є. Хлібороб ; Національний університет "Львівська політехніка". - Львів, 2012. - 22 с.
 81. Хлібороб Н.Є. Суб'єкт владних повноважень як сторона у публічно-правовому спорі: теоретичні та прикладні проблеми визначення / Н.Є. Хлібороб // Вісник Львів. ун-тету. Серія юрид. – 2011. – Вип. 54. – С.188-194.
 82. Цуркан М. Роль ВАСУ у забезпеченні однакового правозастосування / М. Цуркан // Право України. – 2014. - № 3. – С. 38-46.
 83. Черновський О. Поняття і зміст пояснень сторін, третіх осіб, їхніх представників як засобу доказування в адміністративному судочинстві у справах, пов'язаних із виборами та виборчим процесом / О. Черновський // Право України. – 2008. – № 10. – С. 38-43.
 84. Шишкін В.І. Організація судоустрою у світлі вимог ст. 6 Європейської конвенції про захист прав і основних свобод людини / В.І. Шишкін // Право України. – 2000. - № 9. – С. 21-23.
 85. Шкарупа В.К. Доказування та докази в адміністративно-примусовій діяльності органів внутрішніх справ (міліції) : [монографія] / Шкарупа В.К. – К. : Українська академія внутрішніх справ, 1995. – 163 с.
 86. Шруб І. Визначення компетенції адміністративних судів у законодавстві України / І. Шруб // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 8. – С. 50-53.
 87. Янюк Н. Підвідомчість справ адміністративним судам: проблемні питання / Н. Янюк // Право України. – 2003. – № 2. – С. 88-91.

Тема 11

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
3. Про судовий збір: Закон України від 8 липня 2011 р. № 3674-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>
4. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 р. № 1402-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
5. Єдиний державний реєстр судових рішень. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.reyestr.court.gov.ua.
6. База правових позицій. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vasu.gov.ua/db/>
7. Адміністративна юстиція України: проблеми теорії і практики. Настільна книга судді / О.М. Пасенюк, О.Н. Панченко, В.Б. Авер'янов та ін. / за заг. ред. О.М. Пасенюка. – К. : Істина, 2007. – 608 с.
8. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / за заг. ред. Т.О. Коломoeць, Г.Ю. Гулевської. – К. : Істина, 2007. – 152 с.
9. Адміністративна юстиція: європейський досвід і пропозиції для України / Авторі-упорядники І.Б. Коліушко, Р.О. Куйбіда. – К.: Факт, 2003.
10. Адміністративне процесуальне (судове) право України: підручник / за заг. ред. С.В. Ківалова. – Одеса: Юридична література, 2007. – 312 с.
11. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / І.М. Балакарева, І.В. Бойко, Я.С. Зелінська та ін. ; за заг. ред. Н.Б. Писаренко. – Х. : Право, 2016. – 312 с.
12. Адміністративне судочинство в Україні: теорія, правове регулювання, практика: монографія / За заг. ред. С.В. Ківалова, Л.Р. Білої-Тіунової. – Одеса: Фенікс, 2013. – 392 с.
13. Адміністративне судочинство України : підручник / О.М. Пасенюк (кер. авт. кол.), О.Н. Панченко, В.Б. Авер'янов та ін. / за заг. ред. О.М. Пасенюка. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 672 с.
14. Адміністративне судочинство. Процесуальні документи. Практичний коментар та зразки / Упорядники: К.І. Чижмарь, Д.В. Журавльов. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 152 с.
15. Адміністративне судочинство: навчальний посібник / за заг. ред. проф. О.П. Рябченко. – 2-ге вид., перер. і доп. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2014. – 304 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://asta.edu.ua/files/rabchenko.pdf>
16. Адміністративне судочинство: підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / за заг. ред. Т.О. Коломoeць. – К. : Істина, 2011. – 304 с.
17. Адміністративний процес України: навч. посіб. / А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко, Р.С. Мельник. – К.: Прецедент, 2007. – 531 с.
18. Актуальні питання призначення та проведення експертиз: наук.-практ. посіб. / уклад.: А.В. Столітній, О.В. Сапін, Я.А. Соколова та ін.; за заг. ред. І.І. Присяжнюка. – К.: Національна академія прокуратури України, 2017. – 300 с.
19. Базов В. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів в адміністративних справах / В. Базов, В. Ільков // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2011. - № 3. – С. 91-99.
20. Базов В. Форми провадження в адміністративному судочинстві: питання визначення та класифікації / В. Базов // Право України. – 2012. – №1-2.- С.353-361.
21. Бачун О.В. Ведення судового засідання в адміністративному процесі / О.В. Бачун, О.М. Пасенюк. – К. : Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2006. – 32 с.
22. Бевзенко В.М. Участь в адміністративному судочинстві України суб'єктів владних повноважень: правові засади, підстави та форми: монографія / В.М. Бевзенко. - К.: Прецедент, 2010. – 475 с.

23. Бородин І.Л. Адміністративно-юрисдикційний процес: монографія / І.Л. Бородин. – К. : Алерта, 2007. – 184 с.
24. Бородин М. Конституційне право громадянина на звернення до суду за захистом своїх прав / М. Бородин // Право України. – 2000. - № 8. - С. 65-67.
25. Вовк П.В. Захист прав, свобод та інтересів громадян в адміністративному суді першої інстанції: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / П.В. Вовк; Одес. нац. юрид. акад. – О., 2009. – 22 с.
26. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України: навч. посіб. / Е.Ф. Демський. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.
27. Картузова І. До проблеми позову в адміністративному процесі / І. Картузова, А. Осадчий // Право України. – 2003. - №7. – С.80-83.
28. Ківалов С.В. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина : підручник / С.В. Ківалов, І.О. Картузова, А.Ю. Осадчий. – Одеса : Фенікс, 2014. – 342 с.
29. Кіт Х. Підготовче провадження як стадія адміністративного процесу: загальна характеристика / Х. Кіт // Вісник Львівського університету. Серія юрид. – 2013. - Вип. 58. – С. 135-139.
30. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / О.А. Банчук та ін. / заг. ред. Р.О. Куйбіди; Центр політико-правових реформ. – К. : Юстініан, 2009. – 976 с.
31. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / С.В. Ківалов, Є.О. Харитонов, О.І. Харитонova та ін. / за ред. С.В. Ківалова, О.М. Пасенюка, О.І. Харитонovої. – К. : Правова єдність, 2009. – 656 с.
32. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг. ред. Р.О. Куйбіди. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – Том 2. – 728 с.
33. Колпаков В.К. Теорія і практика адміністративного судочинства: монографія / В.К. Колпаков, В.В. Гордєєв. – Чернівці, 2011. – 384 с.
34. Комзюк А.Т. Адміністративний процес України: навч. посіб. / А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко, Р.С. Мельник. – К. : Прецедент, 2007. – 531 с.
35. Кузьменко О.В. Адміністративна юстиція в Україні: навч. пос. / О.В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 156 с.
36. Кузьменко О.В. Адміністративно-процесуальне право України: підручник / О.В. Кузьменко, Т.О. Гуржій; за ред. О.В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 416 с.
37. Кузьменко О.В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія / О.В. Кузьменко. – К.: Атіка, 2005. – 352 с.
38. Миколенко О.І. Адміністративний процес та адміністративна відповідальність в Україні: навч. посіб. / О.І. Миколенко. – Х. : ТОВ «Одісей», 2010. – 368 с.
39. Мирошніченко Ю.М. Адміністративний позов: правова природа та сутнісна характеристика / Ю.М. Мирошніченко // Судова апеляція. – 2008. – № 3 (12). – С. 89 – 95.
40. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / І.Х. Темкіжев та ін. / за заг. ред. І.Х. Темкіжева, Голови Вищ. адмін. суду України ; Вищ. адмін. суд України. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 718 с.
41. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / За заг. ред. С.В. Петкова. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 384 с.
42. Перепелюк В.Г. Адміністративне судочинство: проблеми практики: посібник / В.Г. Перепелюк; Центр політ.-прав. реформ. – К. : Конус-Ю, 2007. – 272 с.
43. Пидвальная М.З. Теоретико-правовые аспекты реализации принципа верховенства права при рассмотрении административных дел в суде первой инстанции / М.З. Пидвальная // *Leges si Viata*. – 2014. - № 3. – С. 132-136.
44. Повноваження прокурорів при зверненні до суду з позовами та заявами: наук.-практ. посіб. / І.І. Брус, О.О. Говоруха, О.В. Драган, О.А. Казак, О.П. Мельник, В.В. Одуденко, С.А. Павліченко, Ю.А. Турлова. – К.: Національна академія прокуратури України, 2017. – 158 с.

45. Представництво прокурором у суді законних інтересів держави: наук.-практ. посіб. / О.П. Натрус, Ю.А. Турлова, О.А. Казак та ін. – К.: Національна академія прокуратури України, 2016. – 262 с.
46. Смокович М. Скорочене провадження в адміністративній справі: проблеми та перспективи / М. Смокович // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2011. - № 3. – С.19-21.
47. Смокович М.І. Визначення юрисдикції адміністративних судів та розмежування судових юрисдикцій: монографія / М.І. Смокович. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 304 с.
48. Судова практика в адміністративних справах. Збірник судових рішень / [укл. О.В. Константий]. – К. : Істина, 2008. – 320 с.
49. Труш М. Вимоги до судового рішення в адміністративній справі / М. Труш // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2013. – Вип. 58. – С. 170-175.
50. Фазікош Г. Щодо розширення логічного змісту поняття законності судового рішення / Г. Фазікош // Право України. – 2004. – № 12. – С. 42-47.
51. Шиманович О. Законна сила судового рішення / О. Шиманович // Підприємство, господарство і право. – 2004. – № 10. – С. 98-101.
52. Шруб І. Прогалини у законодавчому регулюванні адміністративного судочинства / І. Шруб // Право України. – 2008. – №6. – С. 57-62.

Тема 12

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
3. Про судовий збір : Закон України від 8 липня 2011 р. № 3674-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>
4. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02 червня 2016 р. № 1402-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>
5. Адміністративна юстиція України: проблеми теорії і практики. Настільна книга судді / О.М. Пасенюк, О.Н. Панченко, В.Б. Авер'янов та ін. / за заг. ред. О.М. Пасенюка. – К. : Істина, 2007. – 608 с.
6. Адміністративна юстиція. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / за заг. ред. Т.О. Коломоець, Г.Ю. Гулевської. – К. : Істина, 2007. – 152 с.
7. Адміністративне процесуальне (судове) право України: підручник / за заг. ред. С.В. Ківалова. – Одеса: Юридична література, 2007. – 312 с.
8. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / І.М. Балакарева, І.В. Бойко, Я.С. Зелінська та ін. ; за заг. ред. Н.Б. Писаренко. – Х. : Право, 2016. – 312 с.
9. Адміністративне судочинство в Україні: теорія, правове регулювання, практика: монографія / За заг. ред. С.В. Ківалова, Л.Р. Білої-Тіунової. – Одеса: Фенікс, 2013. – 392 с.
10. Адміністративне судочинство України : підручник / О.М. Пасенюк (кер. авт. кол.), О.Н. Панченко, В.Б. Авер'янов та ін. / за заг. ред. О.М. Пасенюка. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 672 с.
11. Адміністративне судочинство. Процесуальні документи. Практичний коментар та зразки / Упорядники: К.І. Чижмарь, Д.В. Журавльов. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 152 с.
12. Адміністративне судочинство: навчальний посібник / за заг. ред. проф. О.П. Рябченко. – 2-ге вид., перер. і доп. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2014. – 304 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://asta.edu.ua/files/rabchenko.pdf>
13. Адміністративне судочинство: підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / за заг. ред. Т.О. Коломоець. – К. : Істина, 2011. – 304 с.
14. Адміністративний процес України: навч. посіб. / А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко, Р.С. Мельник. – К.: Прецедент, 2007. – 531 с.
15. Базов В. Виконання в Україні судових доручень іноземних судів в адміністративних справах / В. Базов, В. Ільков // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2011. -

- № 3. – С. 91-99.
16. Білоус В.Т. Особливості інституту апеляції в провадженні за скаргами осіб / В.Т. Білоус, Р.О. Кукурудз // Вісник Запорізького національного університету : збірник наукових статей. Юридичні науки. – 2009. – № 1. – С. 94-100.
 17. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України: навч. посіб. / Е.Ф. Демський. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 496 с.
 18. Журавльов Д.В. Оскарження судових рішень у адміністративному судочинстві України / Д.В. Журавльов, К.І. Чижмарь. - К. : Центр навчальної літератури, 2019. – 224 с.
 19. Капустинський В. Інформаційні листи суду касаційної інстанції як форма реалізації його не процесуальних повноважень / В. Капустинський, О. Хотинська-Нор // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2013. - № 2. – С. 59-64.
 20. Ківалов С.В. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина : підручник / С.В. Ківалов, І.О. Каргузова, А.Ю. Осадчий. – Одеса : Фенікс, 2014. – 342 с.
 21. Ковбель М.М. Принципи перегляду судових рішень в адміністративному процесі / М.М. Ковбель // Адміністративне право і процес. – 2013. - №3. – С.116-121.
 22. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / О.А. Банчук та ін. / заг. ред. Р.О. Куйбіди; Центр політико-правових реформ. – К. : Юстініан, 2009. – 976 с.
 23. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / С.В. Ківалов, Є.О. Харитонов, О.І. Харитонова та ін. / за ред. С.В. Ківалова, О.М. Пасенюка, О.І. ХаритонОВОЇ. – К. : Правова єдність, 2009. – 656 с.
 24. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг. ред. Р.О. Куйбіди. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – Том 2. – 728 с.
 25. Колпаков В.К. Теорія і практика адміністративного судочинства: монографія / В.К. Колпаков, В.В. Гордєєв. – Чернівці, 2011. – 384 с.
 26. Комзюк А.Т. Адміністративний процес України: навч. посіб. / А.Т. Комзюк, В.М. Бєвзенко, Р.С. Мельник. – К. : Прецедент, 2007. – 531 с.
 27. Кузьменко О.В. Адміністративна юстиція в Україні: навч. пос. / О.В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 156 с.
 28. Кузьменко О.В. Адміністративно-процесуальне право України: підручник / О.В. Кузьменко, Т.О. Гуржій; за ред. О.В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 416 с.
 29. Кузьменко О.В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія / О.В. Кузьменко. – К.: Атіка, 2005. – 352 с.
 30. Кукурудз Р.О. Адміністративно-судочинський аспект апеляції в адміністративно-юрисдикційному процесі / Р.О. Кукурудз // Митна справа – 2009. – № 6 (частина 2). – С. 78-83.
 31. Кукурудз Р.О. Апеляція в адміністративно-юрисдикційному процесі: питання теорії та практики: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Р.О. Кукурудз; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2010. – 20 с.
 32. Кукурудз Р.О. Особливості інституту апеляції в адміністративно-деліктному процесі / Р.О. Кукурудз // Держава і право : збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 46. – К. : Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, 2009. – С. 236-243.
 33. Кукурудз Р.О. Поняття та сутність інституту апеляції в адміністративно-юрисдикційному процесі / Р.О. Кукурудз // Митна справа. – 2009. – № 4 (частина 2). – С. 190-195.
 34. Миколенко О.І. Адміністративний процес та адміністративна відповідальність в Україні: навч. посіб. / О.І. Миколенко. – Х. : ТОВ «Одісей», 2010. – 368 с.
 35. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / І.Х. Темкіжев та ін. / за заг. ред. І.Х. Темкіжева, Голови Вищ. адмін. суду України ; Вищ. адмін. суд України. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 718 с.
 36. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / За заг. ред. С.В. Петкова. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 384 с.

37. Оскарження судових рішень і ухвал в системі адміністративного судочинства України. Зразки документів, судова практика, актуальне законодавство. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 272 с.
38. Перепелюк В.Г. Адміністративне судочинство: проблеми практики: посібник / В.Г. Перепелюк; Центр політ.-прав. реформ. – К. : Конус-Ю, 2007. – 272 с.
39. Підвальна М.З. Доступ до суду касаційної інстанції в адміністративних справах / М.З. Підвальна // Бюлетень моніторингу законодавства України / Загальна редакція В.О. Зайчука. – Вип. 5. - К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 2014. – С. 232-251.
40. Представництво прокурором у суді законних інтересів держави: наук.-практ. посіб. / О.П. Натрус, Ю.А. Турлова, О.А. Казак та ін. – К.: Національна академія прокуратури України, 2016. – 262 с.
41. Роженко Д.В. Касаційний розгляд адміністративної справи в порядку письмового провадження / Д.В. Роженко // Вісник Вищої ради юстиції. – 2013. - № 3. - С. 46.
42. Самсін І.Л. Проведення за винятковими обставинами в адміністративному судочинстві з огляду на практику Європейського суду з прав людини / І.Л. Самсін // Вісник Верховного Суду України. – 2010. – № 6 (118). – С. 42-47.

Тема 13

1. Про виконавче провадження : Закон України від 02 червня 2016 р. № 1404-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 24. – Ст. 207; Відомості Верховної Ради України. – 2016. - № 30. - Ст. 542.
2. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів : Закон України від 02 червня 2016 р. № 1403-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>
3. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
4. Адміністративна юстиція України: проблеми теорії і практики. Настільна книга судді / О.М. Пасенюк, О.Н. Панченко, В.Б. Авер'янов та ін. / за заг. ред. О.М. Пасенюка. – К. : Істина, 2007. – 608 с.
5. Адміністративне процесуальне (судове) право України: підручник / за заг. ред. С.В. Ківалова. – Одеса: Юридична література, 2007. – 312 с.
6. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / І. М. Балакарева, І. В. Бойко, Я. С. Зелінська та ін. ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. – Х. : Право, 2016. – 312 с.
7. Адміністративне судочинство в Україні: теорія, правове регулювання, практика: монографія / За заг. ред. С. В. Ківалова, Л. Р. Білої-Тіунової. – Одеса: Фенікс, 2013. – 392 с.
8. Адміністративне судочинство України : підручник / О.М. Пасенюк (кер. авт. кол.), О.Н. Панченко, В.Б. Авер'янов та ін. / за заг. ред. О.М. Пасенюка. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 672 с.
9. Адміністративне судочинство: навчальний посібник / за заг. ред. проф. О.П. Рябченко. – 2-ге вид., перер. і доп. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2014. – 304 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://asta.edu.ua/files/rabchenko.pdf>
10. Адміністративне судочинство: підручник. – 2-ге вид., перероб. і допов. / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. – К. : Істина, 2011. – 304 с.
11. Адміністративний процес України: навч. посіб. / А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко, Р.С. Мельник. – К.: Прецедент, 2007. – 531 с.
12. Борейко В.С. Виконання судових рішень, боржником за якими виступає Державний бюджет України / В.С. Борейко. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/0/19189>.
13. Бородін І.Л. Адміністративно-юрисдикційний процес: монографія / І.Л. Бородін. – К. : Алерта, 2007. – 184 с.
43. Збірник матеріалів судової практики (цивільне, адміністративне, господарське судочинство) у сфері виконання судових рішень за участю прокурора / укладачі:

- О.В. Драган, Н.О. Максименцева, А.О. Штанько. – К.: Національна академія прокуратури України, 2017. – 488 с.
14. Ківалов С.В. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина : підручник / С.В. Ківалов, І.О. Картузова, А.Ю. Осадчий. – Одеса : Фенікс, 2014. – 342 с.
 15. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар: у 2 т. / за заг. ред. Р.О. Куйбіди. – К. : Книги для бізнесу, 2007. – Том 2. – 728 с.
 16. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / О.А. Банчук та ін. / заг. ред. Р.О. Куйбіди; Центр політико-правових реформ. – К. : Юстініан, 2009. – 976 с.
 17. Кодекс адміністративного судочинства України: науково-практичний коментар / С.В. Ківалов, Є.О. Харитонов, О.І. Харитонova та ін. / за ред. С.В. Ківалова, О.М. Пасенюка, О.І. Харитонovої. – К. : Правова єдність, 2009. – 656 с.
 18. Колпаков В.К. Теорія і практика адміністративного судочинства: монографія / В.К. Колпаков, В.В. Гордєєв. – Чернівці, 2011. – 384 с.
 19. Комзюк А.Т. Адміністративний процес України: навч. посіб. / А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко, Р.С. Мельник. – К. : Прецедент, 2007. – 531 с.
 20. Кузьменко О.В. Адміністративна юстиція в Україні: навч. пос. / О.В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 156 с.
 21. Кузьменко О.В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія / О.В. Кузьменко. – К.: Атіка, 2005. – 352 с.
 22. Кузьменко О. Особливості застосування заходів процесуального примусу в адміністративних судах головуючим у судовому засіданні / О. Кузьменко, О. Панченко // Право України. – 2008. – № 10. – С. 31-37.
 23. Кузьменко О.В. Адміністративно-процесуальне право України: підручник / О.В. Кузьменко, Т.О. Гуржій; за ред. О.В. Кузьменко. – К. : Атіка, 2007. – 416 с.
 24. Кузьмишин В. Виконання рішень суду суб'єктами владних повноважень – правовий та етичний аспекти / В. Кузьмишин. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.voas.gov.ua/?action=menu&id_menu=62&type=1&module=0.
 25. Кузьмишин В. Шляхи забезпечення безумовного виконання судових рішень / В. Кузьмишин // Вісник Вищого адміністративного суду України. - 2010. - № 4. – С.24-29.
 26. Миколенко О.І. Адміністративний процес та адміністративна відповідальність в Україні: навч. посіб. / О.І. Миколенко. – Х. : ТОВ «Одіссей», 2010. – 368 с.
 27. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / І.Х. Темкіжев та ін. / за заг. ред. І.Х. Темкіжева, Голови Вищ. адмін. суду України ; Вищ. адмін. суд України. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 718 с.
 28. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / За заг. ред. С.В. Петкова. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 384 с.
 29. Перепелиця А.І. Поняття та система суб'єктів виконавчого провадження / А.І. Перепелиця // Науковий вісник Юридичної академії МВС України. – 2004. - № 4. - С. 242-249.
 30. Перепелюк В. Деякі питання примусового виконання судових рішень у справах «особа проти суб'єкта владних повноважень» / В. Перепелюк // Право України. – 2010. - № 1. – С. 41-53.
 31. Перепелюк В.Г. Адміністративне судочинство: проблеми практики: посібник / В.Г. Перепелюк; Центр політ.-прав. реформ. – К. : Конус-Ю, 2007. – 272 с.
 32. Сасевич О. Контроль за виконанням судових рішень у порядку адміністративного судочинства крізь призму практики Європейського суду з прав людини / О. Сасевич // Вісник Вищого адміністративного суду України. – 2013. - № 3. – С.14-24.
 33. Шруб І. В. Шляхи удосконалення механізму виконання судових рішень в адміністративних справах / І. В. Шруб. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lex-line.com.ua/?go=full_article&id=249.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> - Веб-портал Верховної Ради України
2. <http://www.president.gov.ua> - Офіційне інтернет-представництво Президента України
3. <http://www.kmu.gov.ua> - Веб-портал Кабінету Міністрів України
4. <https://minjust.gov.ua/> - Веб-портал Міністерства юстиції України
5. <https://dsa.court.gov.ua/dsa/> - Веб-портал Державної судової адміністрації України
6. <http://www.reyestr.gourt.gov.ua> - Єдиний державний реєстр судових рішень
7. https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_adm/ - Веб-портал Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду
8. <http://vasu.gov.ua> - Веб-сайт Вищого адміністративного суду України
9. <https://supreme.court.gov.ua/supreme/> - Веб-сайт Верховного Суду
10. <http://www.kmoas.gov.ua> - Веб-сайт Хмельницького окружного адміністративного суду
11. <http://www.vaas.gov.ua> - Веб-сайт Сьомого апеляційного адміністративного суду (Вінницького апеляційного адміністративного суду)
12. <http://kaas.gov.ua> - Веб-сайт Шостого апеляційного адміністративного суду (Київського апеляційного адміністративного суду)
13. <https://adm.ko.court.gov.ua/sud1070/> - Веб-сайт Київського окружного адміністративного суду
14. <http://nbuv.gov.ua/> - Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
15. <http://gntb.gov.ua/ua/> - Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України
16. <http://www.ounb.km.ua/> - Веб-сайт Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки
17. <http://www.adm.km.ua/> - Веб-сайт Хмельницької обласної державної адміністрації
18. <http://km-oblrada.gov.ua/> - Веб-сайт Хмельницької обласної ради
19. <http://www.khmelnysky.com/> - Веб-сайт Хмельницької міської ради
20. <http://www.univer.km.ua/> - Веб-сайт Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова

Розробники навчально-методичних матеріалів:

Викладачі дисципліни:

професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, доктор юридичних наук, доцент, заслужений юрист України

_____ І.Л. Самсін

22 жовтня 2019 року

старший викладач кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, магістр права

_____ М.З. Берцюх

22 жовтня 2019 року

Схвалено кафедрою конституційного, адміністративного та фінансового права 22 жовтня 2019 року, протокол № 3.

Завідувач кафедри _____ О.М. Буханевич

22 жовтня 2019 року

Декан факультету управління та економіки

_____ Т.В. Терещенко

22 жовтня 2019 року

Погоджено методичною радою університету 19 грудня 2019 року, протокол № 4.

Голова методичної ради _____ І.Б. Ковтун

19 грудня 2019 року